

Financijski i računovodstevni due diligence
GRADA ČAZME
za razdoblje 01.01.2022. – 31.05.2025.

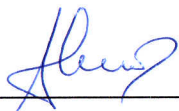
Pripremili:

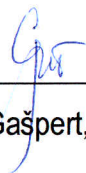
Vedran Sokač, ovlašteni revizor

PERFECTUS
REVIZIJA d.o.o.
za poslove revizije i porezno savjetovanje
Z A G R E B

Ana Morić, ovlašteni revizor

Marina Gašpert, revizor

Zagreb, listopad 2025.

PERFECTUS REVIZIJA

IZJAVA O ODRICANJU OD ODGOVORNOSTI

Perfectus Revizija d.o.o. (u daljnjem tekstu: „Društvo“) pripremila je ovaj dokument isključivo na temelju poslovnih i financijskih podataka koje je pripremila i dostavila **Gradska uprava Grada Čazme**. Navedeni podaci nisu bili podvrgnuti neovisnoj provjeri te Društvo ne preuzima odgovornost za njihovu potpunost, točnost i preciznost.

Informacije prikupljene iz javno dostupnih izvora smatraju se pouzdanim, a Društvo je uložilo potreban trud u provjeru njihove vjerodostojnosti. Unatoč tome, Društvo ne jamči niti odgovara za apsolutnu točnost i potpunost tih podataka.

Poduzete su sve razumne mjere kako bi se osiguralo da su napomene o činjeničnom stanju istinite, a iskazana mišljenja objektivna i realna. Međutim, Društvo izričito isključuje bilo kakvo izričito ili prešutno jamstvo u odnosu na pojedine informacije, podatke ili cjelokupan sadržaj dokumenta.

Sva mišljenja, procjene i zaključci predstavljaju profesionalnu prosudbu Društva u trenutku izrade dokumenta, temeljenu na dobroj vjeri i iz pozicije neovisnog procjenitelja.

Niti Društvo niti zaposlenici Društva ne mogu se smatrati odgovornima za sadržaj ovog dokumenta, kao ni za bilo kakvu izravnu ili neizravnu štetu, gubitak ili posljedice koje bi mogle nastati korištenjem ovog dokumenta. Odgovornost Društva ograničena je isključivo u skladu s ugovornim odredbama sklopljenim s klijentom.

Ova Izjava odnosi se na cjelokupan dokument i obvezna je u svakoj njegovoj primjeni i tumačenju.

S poštovanjem,

Tomislav Jelović, ovlašteni revizor i partner

Perfectus Revizija d.o.o.

Zagreb, 31. listopada 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Svrha ugovorenog posla.....	1
1.2. Proces ugovorenog posla.....	1
1.3. Rok izvršenja.....	2
1.4. Izvori informacija.....	2
1.5. Članovi tima.....	2
1.6. Valuta izvještavanja.....	3
1.7. Distribucija izvještaja.....	3
1.8. Struktura izvještaja.....	3
2. SAŽETAK I PREPORUKE	4
3. OPĆI PODACI, ZAKONSKI OKVIR, STRUKTURA ORGANIZACIJE TE PRAVNO-STATUSNO USTROJSTVO GRADA ČAZME	12
3.1. Opći podaci.....	12
3.2. Zakonska regulativa	13
3.3. Pregled strukture organizacije i organizacijskih cjelina.....	15
3.4. Upravljačka tijela i podjela odgovornosti.....	17
3.5. Proračunski korisnici Grada Čazme	20
4. ANALIZA FINACIJSKOG POLOŽAJA 31.12.2022. – 31.05.2025.	22
4.1. Analiza imovine	23
4.2. Analiza obveza	36
4.3. Analiza vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora financiranja.....	43
5. ANALIZA FINACIJSKOG POSLOVANJA 2022. – 31.05.2025.	45
5.1. Analiza prihoda.....	45
5.2. Analiza rashoda.....	52
5.3. Analiza rezultata	62
6. ANALIZA RASHODA KORISNIKA PRORAČUNA.....	64
7. ANALIZA FINACIJSKIH POKAZATELJA	67
8. ANALIZA POTENCIJALNIH OBVEZA NA DAN 31.5.2025.	69
9. ZAKLJUČAK I PREPORUKE ZA BUDUĆE POSLOVANJE	71
POPIS PRIKAZA	73

1. UVOD

1.1. Svrha ugovorenog posla

Temeljem Ugovora br. OP-25-01/40 od 18. srpnja 2025. godine, sklopljenog između GRADA ČAZMA (u daljnjem tekstu: „Grad Čazma“ ili „Naručitelj“) i PERFECTUS REVIZIJA d.o.o. (u daljnjem tekstu: „Izvoditelj“), ugovorene su usluge financijskog i računovodstvenog dubinskog uvida (due diligence).

Svrha ugovorenog posla je provedba due diligencea poslovanja Grada Čazme radi stjecanja potpunog uvida u postojeće stanje, procese i obveze.

Rečeni postupak analize financijskog položaja, poslovanja, pokazatelja te ostalih elemenata podrazumijeva razmatranje za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine.

Na temelju provedenog uvida, Izvoditelj će izraditi Izvještaj o utvrđenom činjeničnom stanju, s ciljem pružanja potpune i vjerodostojne analize financijskog položaja, poslovanja, imovine, obveza te ostalih relevantnih elemenata poslovanja Grada Čazme za promatrano razdoblje.

1.2. Proces ugovorenog posla

Proces ugovorenog posla financijskog i računovodstvenog dubinskog uvida (due diligence) provodi se kroz sljedeće faze:

1. Izradu početne analize poslovanja Naručitelja za predmetna razdoblja, na temelju dostavljenih financijskih izvještaja i bruto bilanci.
2. Slanje proširenog popisa potrebne dokumentacije i informacija za predmetna razdoblja, temeljem provedene analize dostavljenih dokumenata.
3. Analizu dostavljene dokumentacije te postavljanje dodatnih upita i zahtjeva, ovisno o utvrđenim činjenicama.
4. Nakon provedenog uvida i dostave svih zatraženih dokumenata i informacija, Izvoditelj izrađuje Izvješće o provedenom financijskom i računovodstvenom due diligence-u poslovanja Grada Čazme za definirano razdoblje, a koje će minimalno obuhvatiti:
 - analizu imovine,
 - analizu izvora financiranja,
 - analizu financijskih i ostalih obveza,
 - analizu prihoda poslovanja i ostalih prihoda,
 - analizu rashoda poslovanja i ostalih rashoda,
 - analizu rashoda korisnika proračuna,
 - analizu financijskih pokazatelja,
 - analizu potencijalnih obveza.

Rečeni postupak analize financijskog položaja, poslovanja, pokazatelja te ostalih elemenata podrazumijeva razmatranje za razdoblje od 01. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine.

1.3. Rok izvršenja

Temeljem Ugovora, rok za obavljanje usluge inicijalno je predviđen do 30. rujna 2025. godine, no konačni datum izvršenja definiran je u roku od 30 dana od primitka kompletne zatražene dokumentacije i informacija od strane Naručitelja.

1.4. Izvori informacija

Za potrebe izrade ovog Izvještaja koristili su se sljedeći izvori:

- Javno dostupni podaci na službenoj web stranici Grada Čazme
- Podaci koji su dostavljeni direktno od strane predstavnika Grada Čazme, putem maila-a ili dostavom na hosting servis Dropbox.

Dostava podataka od strane predstavnika Grada Čazme provedena je na temelju naših Upitnika za dostavu podataka, dodatnih upita na temelju analiziranih dokumenata i informacija, kao i na temelju direktne komunikacije kroz sastanke.

Svi primljeni dokumenti i informacije koji su nam bili relevantni, a dostavljeni su u jednom od gore navedenih modela, smatramo vjerodostojnim kopijama originala ili očitovanjima predstavnika Naručitelja (kroz mailove ili isporučene materijale).

Dodatno, htjeli bismo napomenuti da ne odgovaramo za interpretacije pojedinih stavaka imovine, izvora imovine, prihoda/primitaka i rashoda/izdataka u promatranom razdoblju, ukoliko postoje dodatni dokumenti i informacije koji su bitni za interpretaciju navedenih stavaka, a nisu nam dostavljeni ili navedeni u tijeku postupka pregleda i razmatranja dokumentacije relevantne za bitnije zaključke.

1.5. Članovi tima

Za potrebe izvršenja Ugovora, Naručitelj – GRAD ČAZMA te Izvoditelj - PERFECTUS REVIZIJA d.o.o., formirali su timove koji su prezentirani u nastavku:

1.6. Valuta izvještavanja

Republika Hrvatska je, temeljem Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN, br. 57/22. i 88/22.), s primjenom od 1. siječnja 2023. godine, uvela euro kao službenu valutu.

U okviru predmetne analize, svi podaci za 2022. godinu, koji su iskazani u kunama, preračunat će se u eure primjenom fiksnog tečaja konverzije 1 EUR = 7,53450, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje određenima navedenim Zakonom.

Slijedom toga, funkcionalna valuta jest euro, te su u toj valuti prezentirani financijski podaci i pokazatelji za razdoblje obuhvaćeno analizom (2022. – 2025.).

Transakcije u stranim valutama prevode se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze prevode se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan sastavljanja bilance. Dobici ili gubici od plaćanja i naplate po takvim transakcijama, kao i od usklađivanja monetarne imovine i obveza, uključuju se u račun dobiti i gubitka.

1.7. Distribucija izvještaja

Sukladno Ugovoru, ovaj izvještaj namijenjen je isključivo Naručitelju za potrebe utvrđenja stanja i poslovanja Grada u periodu od 01. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine.

Sa strane revizorskog društva Perfectus Revizija d.o.o., dokument nije kopiran niti distribuiran trećim osobama.

1.8. Struktura izvještaja

U nastavku, nakon Izjave o odricanju odgovornosti, prikazan je **Sažetak i Preporuke** vezane za analizu poslovanja i ključne pokazatelje, a iza rečenog su prikazani detaljnije sljedeći elementi analize:

- Analiza općih podataka, zakonskog okvira poslovanja, organizacije i pravno-statusnog ustrojstva Naručitelja;
- Analiza financijskog položaja za razdoblja koja završavaju 31. prosinaca 2022. do 31. svibnja 2025. godine;
- Analiza financijskog poslovanja za razdoblje 01. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine;
- Analiza rashoda korisnika proračuna za razdoblje 01. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine;
- Analiza financijski pokazatelja za predmetno razdoblje;
- Analiza potencijalnih obveza krajem svibnja 2025. godine.

2. SAŽETAK I PREPORUKE

U ovom poglavlju ukratko su prezentirane glavne odrednice značajnijih stavki Balance, Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima te uočeni nedostaci u poslovanju i financijskom stanju Grada Čazme za prezentirano razdoblje od 01. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine.

TEMA	OPIS / NAPOMENA		PREPORUKE / ZAKLJUČCI
FINANCIJSKI POLOŽAJ - BILANCA			
Ukratko	U postupku financijske analize razmatran je financijski položaj Grada Čazme na kraju pojedinih obračunskih razdoblja, u vremenskom okviru od 1. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine. Ukupna imovina Grada u navedenom razdoblju povećana je za približno 1,4 mil. eura, pri čemu se bilježi rast i nefinancijske i financijske imovine. Povećanje nefinancijske imovine od 1,2 mil. eura rezultat je intenzivnih ulaganja u infrastrukturne projekte, dok je rast financijske imovine od 251 tis. eura prvenstveno posljedica povećanja novčanih sredstava. Ukupne obveze Grada ostale su stabilne na razini od oko 2,5 mil. eura, iako je uočen porast udjela kreditnih obveza. Negativan radni kapital u 2024. i 2025. godini upućuje na smanjenu likvidnost, dok rast vlastitih izvora s 16,7 na 18,1 mil. eura potvrđuje da Grad većinu imovine financira iz vlastitih sredstava, čime se jača dugoročna fiskalna stabilnost.		
Imovina	Ukupna imovina Grada Čazme u razdoblju od kraja 2022. do svibnja 2025. godine porasla je za 1,4 mil. eura ili 7,3 %, što upućuje na stabilan rast i aktivnu investicijsku politiku. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast nefinancijske imovine, ponajprije proizvedene dugotrajne imovine, kao rezultat ulaganja u kapitalne i infrastrukturne projekte. Istodobno, financijska imovina bilježi rast od 30,6 %, uglavnom zahvaljujući većem iznosu raspoloživih novčanih sredstava.		
Nefinancijska imovina	Struktura nefinancijske imovine Grada Čazme pokazuje da je oko 90,5 % vezano uz proizvedenu dugotrajnu imovinu (oko 90,7 %), što potvrđuje snažnu orijentiranost Grada na ulaganja u infrastrukturne i građevinske objekte. Neproizvedena dugotrajna imovina u najvećoj se mjeri odnosi na zemljišta (oko 74,3 %) dok se proizvedena dugotrajna imovina u najvećoj se mjeri odnosi na građevinske objekte (oko 97 %). Analizom nefinancijske imovine nisu uočene značajne nepravilnosti osim točaka na koje skrećemo pažnju u nastavku.		
Neproizvedena dugotrajna imovina	Usklade glavne knjige i Popisa dugotrajne imovine	Revizijom je utvrđeno da je tijekom 2022. i 2023. godine postojala razlika između registra i glavne knjige u iznosu od 582 tis. eura, koja je u 2024. godini usklađena. Razlika se odnosila na zemljište koje prethodno nije bilo evidentirano u registru dugotrajne imovine.	Preporučuje se provedba terenske provjere stvarnog stanja zemljišta radi usklađenja registra i glavne knjige te eventualne korekcije računovodstvenih evidencija.
	Evidentiranje ulaganja u tuđu imovinu	Utvrđeno je da su u poslovnim knjigama evidentirana ulaganja u državnu imovinu koja su nakon nalaza državne revizije prenesena s imovine u pripremi na poziciju ulaganja na tuđoj imovini.	Preporučuje se da se navedena ulaganja, koja se ne mogu prenijeti na imovinu Grada Čazme, evidentiraju izvanbilančno sukladno Uputi Ministarstva financija.
Proizvedena dugotrajna imovina	Analizom proizvedene dugotrajne imovine utvrđeno je da se nabava i evidentiranje nove imovine provode u skladu sa zakonskim propisima i načelima transparentnosti, bez uočenih nepravilnosti. Knjigovodstveno stanje usklađeno je s analitičkim evidencijama, a amortizacija se obračunava primjenom propisanih stopa i metoda u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu. Popis imovine redovito se provodi, a pregled dokumentacije potvrđuje točnost i ažurnost evidencija bez značajnih odstupanja.		Nemamo primjedbi

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI	
Sitni inventar i auto gume	Analizom evidencija sitnog inventara utvrđeno je da se isti evidentira i otpisuje u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu, pri čemu se rashodovanje provodi temeljem godišnje inventure zbog zastarjelosti ili neupotrebljivosti. Usklađenjem registra i glavne knjige nisu utvrđena značajna odstupanja, osim u 2025. godini, kada dio novonabavljenog inventara još nije unesen u registar, što će biti ispravljeno do kraja godine.	Nemamo primjedbi	
Financijska imovina	Financijska imovina u promatranom razdoblju bilježi rasta s 819 tis. eura na 1.070 tis. eura, što je povećanje od 30,6 %. Strukturalno, najvećim se dijelom odnosi na dionice i udjeli u glavnici (46,7 %) te na novčana sredstva (35,7 %).		
Novac u banci i blagajni	Na dan 31. svibnja 2025. godine ukupna novčana sredstva Grada Čazme iznosila su 382 tis. eura, što je povećanje od 358 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine, a odnosi se isključivo na rast sredstava na bankovnim računima. Analizom je potvrđeno da su evidentirana stanja u potpunosti usklađena s bankovnim izvodima, bez utvrđenih odstupanja.	Nemamo primjedbi	
Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, države te ostala potraživanja	Dane jamčevine odnose se na jamčevne pologe za poduzetničke kredite iz programa „Mladi i žene“, „Poduzetnik 1“ i „Poduzetnik 2“, pri čemu su pojedine jamčevine starijeg datuma (iz 2016. i ranijih godina) te djelomično zastarjele. Evidencije o jamčevinama nisu u potpunosti ažurne, a dio korisnika više ne postoji u Sudskom registru, što otežava praćenje i eventualnu naplatu danih pologa.	Preporučuje se provedba detaljne analize svih danih jamčevina radi utvrđivanja njihove opravdanosti i naplativosti te isknjiženje zastarjelih ili nenaplativih iznosa uz odgovarajuću dokumentaciju.	
Potraživanja za dane zajmove	U cijelosti se odnose na zajmove odobrene građanima 1995. godine u okviru kredita Fonda za gospodarski razvoj Općine Čazma. Grad je uspješno okončao postupke naplate zbog neotplaćenih kredita dvaju korisnika, pri čemu je upisano založno pravo na njihovim nekretninama, ali prodaja radi namirenja potraživanja još nije provedena.	Preporučuje se preispitati mogućnost naplate potraživanja te, ako se utvrdi njihova nenaplativost, pristupiti njihovom otpisu i isknjiženju radi realnog prikaza financijskog stanja Grada.	
Dionice i udjeli u glavnici	Strukturu čine dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru u iznosu od 496 tis. eura te dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora u iznosu od 4 tis. eura. Tijekom promatranog razdoblja nisu evidentirane promjene u strukturi ni vrijednosti navedenih ulaganja. Revizijom je utvrđeno da je stvarno stanje udjela u trgovačkim društvima na dan 31. svibnja 2025. godine usklađeno s knjiženim stanjem evidentiranim u poslovnim knjigama Grada Čazme.	Nemamo primjedbi	
Potraživanja za prihode poslovanja	Potraživanja za poreze	Naplatu i otpis lokalnih poreza provodi Porezna uprava Čazma bez dostavljanja formalnih odluka Gradu, što može dovesti do razlika između gradskih i poreznih evidencija. Prema podacima Porezne uprave, potraživanja za porez na tvrtku na dan 31. svibnja 2025. iznosila su 2.026,52 eura.	Preporučuje se po usklađenju evidencija s Poreznom upravom provesti otpis potraživanja radi usklađenja i realnosti knjigovodstvenih podataka.
	Potraživanja za prihode od imovine	Potraživanja za zatezne kamate uglavnom se odnose na neplaćene račune komunalne naknade, a njihova se naplata provodi kroz ovršne postupke. Uvođenjem novog programskog rješenja kamate se sada obračunavaju svim obveznicima s dospjelim obvezama, što omogućuje realnije evidentiranje potraživanja. Većina potraživanja smatra se naplativom, dok je manji, financijski neznatan dio nenaplativ (oko 1,5 tis. eura).	Preporučuje se isknjižiti nenaplativa potraživanja uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje.

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI	
Potraživanja za prihode poslovanja	Potraživanja za prihode od imovine	<p>Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine odnose se na potraživanja temeljem davanja u najam poslovnih prostora u vlasništvu Grada, kao i na potraživanja po osnovi zakupa poljoprivrednog zemljišta na području Grada Čazme. Analizom naplate potraživanja po ovoj osnovi utvrđeno je da se oko 50 % iskazanog stanja na dan 31.5.2025. godine odnosi na potraživanja koja nisu naplaćena od kraja 2024. godine.</p>	<p>Preporučuje se redovita provjera usklađenosti analitičke i sintetičke evidencije te praćenje naplate po pojedinim ugovorima o zakupu i najmu.</p>
		<p>Potraživanja za naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu od 5.129,16 eura, odnose se uglavnom na zastarjela potraživanja iz prodaje stanova iz 2007. i ranijih godina, od kojih su neka već isknjižena ili se odnose na nepostojeće pravne osobe. Budući da su preostala potraživanja stara više od deset godina i teško naplativa, potrebno ih je dodatno preispitati.</p>	<p>Preporučuje se analizirati naplativost preostalih potraživanja te nenaplativa i zastarjela isknjižiti iz poslovnih knjiga.</p>
		<p>Potraživanja po osnovi prihoda vodnog gospodarstva ukupno se smanjuju, što ukazuje na poboljšanu naplatu i učinkovitiju kontrolu. Ipak, kod dijela partnera bilježi se kontinuirani rast potraživanja, što ukazuje na probleme u naplati. Procjenjuje se da je na dan 31. svibnja 2025. oko 22 tis. eura od ukupno 40 tis. eura potraživanja upitno zbog izostanka uplata kroz dulje razdoblje.</p>	<p>Preporučuje se analizirati naplativost potraživanja iz prihoda vodnog gospodarstva te nenaplativa potraživanja isknjižiti uz odgovarajuću dokumentaciju.</p>
		<p>Potraživanja po osnovi komunalnih doprinosa kontinuirano se smanjuju, s 8 tis. eura krajem 2022. na 2 tis. eura krajem svibnja 2025., što ukazuje na poboljšanu naplatu. Većina potraživanja odnosi se na uredne obveznike, dok je manji dio od 915 eura označen kao sporan zbog dugotrajne nenaplativosti.</p>	<p>Preporučuje se redovito pratiti i naplaćivati potraživanja te za sporne iznose provjeriti mogućnost prisilne naplate ili, ako to nije moguće, provesti njihov otpis uz potrebnu dokumentaciju.</p>
		<p>Potraživanja za komunalne naknade smanjena su s 244 tis. eura krajem 2022. na 100 tis. eura krajem svibnja 2025., što ukazuje na poboljšanu naplatu i učinkovitije praćenje dužnika. Od toga se oko 70 tis. eura smatra naplativim, dok je 30 tis. eura (30 %) procijenjeno kao nenaplativo. Udio nenaplativih potraživanja blago je porastao, što zahtijeva dodatnu provjeru njihove realnosti i mogućnosti naplate.</p>	<p>Preporučuje se nastaviti s redovitim naplatom potraživanja te za sporne i nenaplative iznose, nakon provjere mogućnosti prisilne naplate, provesti otpis uz odgovarajuću dokumentaciju.</p>
	<p>Potraživanja za ostale nespomenute prihode krajem svibnja 2025. iznose 34 tis. eura, što je gotovo jednako kao krajem 2024., ali više u odnosu na 2022. godinu kada su iznosila 21 tis. eura. Analiza pokazuje da je oko 13 tis. eura naplativo, dok se 22 tis. eura, odnosno više od 60 % ukupnog iznosa, smatra nenaplativim. To upućuje na potrebu detaljnije provjere i čišćenja evidencija od zastarjelih potraživanja.</p>	<p>Preporučuje se dodatno preispitati naplativost postojećih potraživanja te nenaplativa ili zastarjela potraživanja otpisati uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje.</p>	
Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	Potraživanja za kazne, upravne mjere i ostale prihode krajem svibnja 2025. iznose 3.257 eura, što je jednako stanju s kraja 2024. godine. Ona se odnose na kazne komunalnog redara i troškove zbrinjavanja pasa. Iako su iznosi manji, potrebno je redovito pratiti njihovu naplativost, osobito kada se odnose na fizičke osobe ili postupke koji još traju.	Nemamo primjedbi	

TEMA	OPIS / NAPOMENA		PREPORUKE / ZAKLJUČCI
Potraživanja za prihode poslovanja	Ispravak vrijednosti potraživanja	Grad ne vodi evidenciju ispravka vrijednosti potraživanja po partnerima, već provodi zbirni ispravak krajem godine temeljem procjene nenaplativih potraživanja, u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu.	<i>Preporučuje se uspostaviti evidenciju ispravaka vrijednosti potraživanja po partnerima i provoditi procjene naplativosti najmanje polugodišnje radi točnijeg i transparentnijeg prikaza.</i>
Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	Potraživanja se odnose na dužnike po ugovorima o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, a koji još nisu u cijelosti podmirili svoje obveze. Za njih su pokrenuti ovršni postupci radi prisilne naplate. Prema podacima iz računovodstva, ta se potraživanja smatraju u cijelosti naplativima i realno odražavaju očekivane priljeve.		<i>Nemamo primjedbi</i>
Obveze	<i>Ukupne obveze Grada krajem svibnja 2025. porasle su za 112 tis. eura u odnosu na kraj 2024. godine, ponajprije zbog rasta obveza za kredite i zajmove, dok su obveze za rashode poslovanja i nabavu nefinancijske imovine blago smanjene. Najveći porast bilježe zaduženja prema Erste&Steiermärkische Bank d.d. radi financiranja kapitalnih projekata. Ukupni rast obveza rezultat je intenzivnijeg investicijskog ciklusa i provedbe infrastrukturnih projekata uz istodobno smanjenje kratkoročnih obveza zbog učinkovitijeg plaćanja tekućih troškova.</i>		
Obveze za rashode poslovanja	Obveze za zaposlene	Obveze za zaposlene krajem svibnja 2025. iznosile su 45 tis. eura, što je porast od 6 tis. eura ili 16,1 % u odnosu na kraj 2024. godine. Usporedbom analitičke i sintetičke evidencije utvrđeno je da nema odstupanja, a stanja obveza usklađena su s rekapitulacijama plaća. Time je potvrđena točnost i usklađenost evidencija o obvezama za zaposlene.	<i>Nemamo primjedbi</i>
	Obveze za materijalne rashode	Obveze za materijalne rashode do 31. svibnja 2025. smanjene su za 24,2 % u odnosu na kraj 2024. godine, uz istodobno smanjenje dospjelih obveza, što upućuje na redovitije podmirivanje troškova.	<i>Nemamo primjedbi</i>
	Obveze za financijske rashode	Obveze za financijske rashode uglavnom se odnose na kamate po kreditima i kratkoročnog su karaktera, a smanjenje proizlazi iz redovitog plaćanja dospjelih kamata.	<i>Nemamo primjedbi</i>
	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	Na dan 31. svibnja 2025. evidentirane su obveze za tekuće donacije u iznosu od 6.500 eura, koje se odnose na dodijeljena proračunska sredstva udrugama KUD "Graničar" i HGSS.	<i>Nemamo primjedbi</i>
	Ostale tekuće obveze	Najveći dio obveza čine jamčevine u iznosu od 11 tis. eura, što je na razini kraja 2024. godine, a odnose se na sredstva zaprimljena po javnim natječajima koja će se po isteku ugovornih obveza vratiti ponuditeljima ili prenijeti u prihod proračuna ako uvjeti nisu ispunjeni.	<i>Nemamo primjedbi</i>
Obveze za nabavu nefinancijske imovine	Najveći dio obveza odnosi se na ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 330 tis. eura, dok se manji dio odnosi na postrojenja, opremu i višegodišnje nasade. Smanjenje ukupnih obveza u prvim mjesecima 2025. rezultat je podmirjenja obveza prema izvođačima radova na kapitalnim projektima poput Kulturnog centra i Dječjeg vrtića. Ta su plaćanja omogućena realizacijom planiranog kreditnog zaduženja početkom 2025. godine uz suglasnost Ministarstva financija.		<i>Preporučuje se kontinuirano usklađivati planiranje i praćenje novčanih tokova kapitalnih projekata s dinamikom financiranja radi pravovremenog podmirjenja obveza.</i>

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI
Obveze za kredite i zajmove	Većinu obveza prema kreditnim institucijama, oko 97 %, čine krediti čiji je rast u 2025. rezultat novog zaduženja za financiranje izgradnje Kulturnog centra i Dječjeg vrtića Čazma, realiziranog početkom godine. Time su privremeno povećane kreditne obveze, ali i podmirene obveze prema izvođačima radova iz 2024. godine. Iskazana stanja obveza usklađena su s konfirmacijama kreditora, što potvrđuje njihovu realnost i vjerodostojnost u poslovnim knjigama.	Nemamo primjedbi
Vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora financiranja	Najveći dio izvora čine sredstva iz proračuna za nefinancijsku imovinu, koja na dan 31. svibnja 2025. iznose 18,7 mil. eura, dok su ostali izvori ostali stabilni. Ukupni izvori smanjeni su zbog povećanja ispravka izvora vlasništva iz proračuna za kredite, povezanog s novim zaduženjem prema Erste&Steiermärkische Bank d.d. radi financiranja investicija. Grad bilježi negativan ukupni rezultat poslovanja uslijed povećanih ulaganja i smanjenja rezultata iz redovnog poslovanja, iako je potonji u svim razdobljima ostao pozitivan.	Preporučuje se da Grad pojača kontrolu i planiranje izvora financiranja, osobito kreditnih zaduženja gdje je to moguće, kako bi se uravnotežio odnos između ulaganja i redovnog poslovanja.
FINANCIJSKO POSLOVANJE – IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA, PRIMICIMA I IZDACIMA		
Ukratko	Ukupni prihodi i primici Grada Čazme variraju, s rastom u 2023., padom u 2024. te stabilizacijom u prvim mjesecima 2025. godine, pri čemu najveći udio čine prihodi poslovanja, posebno prihodi od poreza i pomoći. Rashodi i izdaci istodobno rastu zbog ulaganja u nefinancijsku imovinu i većih rashoda poslovanja, što rezultira kontinuiranim manjkom prihoda, osobito izraženim u 2024. godini.	
Prihodi	Grad Čazma ostvaruje prihode iz više izvora: dio prihoda (npr. komunalni doprinosi, naknade i prodaja imovine) naplaćuje sam Grad, dok porezne prihode (porez na potrošnju, tvrtku, kuće za odmor, javne površine i prirez) naplaćuje Porezna uprava. U razdoblju 2022.–2025. prihodi i primici pokazuju oscilacije — nakon rasta u 2023., 2024. bilježi pad, dok se u 2025. trend stabilizira. Najveći dio prihoda čine prihodi poslovanja, prvenstveno porezni i neporezni prihodi te prihodi od imovine i pomoći.	
Prihodi poslovanja	Prihodi poslovanja Grada Čazme u razdoblju 2022.–svibanj 2025. kretali su se između 5,0 mil. i 8,6 mil. eura, uz stabilizaciju trenda u 2025. godini (3,7 mil. eura u prvih pet mjeseci). Najvećim se dijelom odnose na prihodi od poreza (porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na tvrtku i sl.), pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, prihode od imovine te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada.	
Prihodi od poreza	Porezni prihodi Grada Čazme u razdoblju 2022.– svibnja 2025. bilježe snažan i kontinuiran rast – s 1,5 mil. eura u 2022. porasli su na 2,7 mil. eura u 2024., a u prvih pet mjeseci 2025. već je ostvareno 1,5 mil. eura, što potvrđuje stabilan uzlazni trend. Glavninu prihoda čine porez i prirez na dohodak (u 2024. godini više od 93 % svih poreznih prihoda), pri čemu je ukidanje prireza 2024. godine kompenzirano većim udjelom u porezu na dohodak. Porezi na imovinu također rastu te su u 2024. godini iznosili 151 tis. eura, što je 56 % više nego u 2022. godine.	Nemamo primjedbi
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareno je 1.735 tis. eura pomoći, što već predstavlja oko 65 % ukupno ostvarenih pomoći tijekom cijele 2024. godine. Pomoći su jedan od ključnih izvora prihoda Grada i većinom se odnose na transferna sredstva iz državnog proračuna te EU sufinanciranje projekata. U 2024. godini one su iznosile 1.594 tis. eura, od čega je većina bila tekuća, a manji dio kapitalna pomoć.	Nemamo primjedbi
Prihodi od imovine	Prihodi od imovine najvećim se dijelom odnose na prihode od zakupa i iznajmljivanja nefinancijske imovine, prvenstveno poslovnih prostora i poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Grada. Značajno povećanje prihoda u 2025. godini posljedica je isteka ugovora o zakupu tijekom 2022. i 2023. godine, zbog čega u 2023. zakupoprincipima nisu bili izdani računi iako su nastavili koristiti zemljište. U 2025. godini izdani su računi kako bi zakupoprincipi mogli ishoditi potrebne potvrde. Novi natječaj za davanje poljoprivrednog zemljišta u zakup planira se u 2026. godini.	Preporučuje se ojačati sustav praćenja ugovora i pravovremenog izdavanja računa te što prije provesti novi javni natječaj kako bi se osigurali stabilni i uredni prihodi.

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI	
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	U prvih pet mjeseci 2025. ostvareni prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada iznose 271 tis. eura, što je znatno manje u odnosu na prethodna razdoblja, posebno 2023. godinu. Prihodi su vrlo promjenjivi jer ovise o dinamici izgradnje i rješavanju zaostalih potraživanja, pri čemu komunalni doprinosi i naknade čine najveći udio, dok se dio prihoda u 2025. odnosi na prijenos sredstava za lokalne izbore. Grad koristi novi informatički sustav koji je unaprijedio naplatu i omogućio sustavnu provedbu ovrha te bolju kontrolu potraživanja.	Preporučuje se redovito pratiti naplatu i usklađivati evidencije između odjela, koristiti softver za rano prepoznavanje rizičnih dužnika te razmotriti korekciju visine komunalne naknade radi stabilnijih prihoda dostatnih za pokrivanje proračunskih troškova.	
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine osciliraju iz godine u godinu jer ovise o realizaciji pojedinačnih prodaja, najčešće zemljišta i stanova. Prihodi od prodaje zemljišta mijenjaju se prema dinamici javnih natječaja, dok se prihodi od prodaje proizvedene imovine odnose ponajprije na prodaju stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.	Nemamo primjedbi	
Primici od financijske imovine i zaduživanja	Primici od financijske imovine i zaduživanja odnose se na kredite i zajmove koje Grad koristi za financiranje investicija i održavanje likvidnosti proračuna. U 2022. ostvaren je dugoročni kredit od 1,5 mil. eura za izgradnju Bio-parka i uređenje zgrade Udruga, a u 2023. godine kratkoročni kredit od 167 tis. eura za likvidnost. U 2025. godini slijede nova zaduženja u ukupnom iznosu od 1,2 mil. eura, namijenjena kapitalnim ulaganjima i financiranju obrtnih sredstava.	Nemamo primjedbi	
Rashodi	Rashodi poslovanja čine najveći udio ukupnih rashoda i kontinuirano rastu zbog viših troškova materijala, energenata, plaća zaposlenih i rasta cijena roba i usluga. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine znatno variraju po godinama, ovisno o provedbi kapitalnih projekata poput izgradnje Kulturnog centra i rekonstrukcije vrtića. Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova stabilni su, a njihov rast u 2025. povezan je s redovitim otplatama postojećih i novih kreditnih obveza.		
Rashodi poslovanja	Rashodi poslovanja obuhvaćaju rezultate transakcija koje utječu na smanjenje neto vrijednosti, a uključuju rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranje i druge naknade te ostale rashode. U strukturi poslovnih rashoda najveći dio se odnosi na materijalne rashode (u prosjeku oko 38,0 %) te na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (u prosjeku oko 35,9 %).		
Rashodi za zaposlene	Rashodi za zaposlene rastu iz godine u godinu — u 2024. povećani su za 20 %, a u prvoj polovici 2025. već dosežu 209 tis. eura, pri čemu je glavnina rashoda vezana uz plaće. Iako je broj zaposlenih stabilan, prosječna bruto plaća porasla je gotovo 70 % u razdoblju 2022.–2025., ponajviše zbog usklađivanja s kolektivnim ugovorima i propisima. Revizijom je potvrđeno da su rashodi za zaposlene ispravno evidentirani i u potpunosti usklađeni s obračunima plaća.	Nemamo primjedbi	
Materijalni rashodi	Materijalni rashodi obuhvaćaju troškove dobara i usluga potrebnih za redovito funkcioniranje Grada, uključujući energiju, materijal, usluge, naknade zaposlenima i ostale rashode poslovanja. Ova skupina rashoda čini značajan dio ukupnih rashoda i izravno utječe na operativne troškove i učinkovitost rada Grada. U strukturi materijalnih rashoda najveći udio zauzimaju rashodi za usluge (u prosjeku oko 83 % materijalnih rashoda), dok ostale stavke, poput rashoda za materijal i energiju, naknada troškova zaposlenima i ostalih rashoda poslovanja, čine manji dio ukupnih izdataka.		
	Naknade troškova zaposlenima	Naknade troškova zaposlenima blago rastu u 2023., zadržavaju se na sličnoj razini u 2024., a najveći dio čine naknade za prijevoz i stručna usavršavanja.	Nemamo primjedbi
	Rashodi za materijal i energiju	Rashodi za materijal i energiju uglavnom se odnose na režijske troškove (struja, voda, plin) te uredski materijal, a tijekom razdoblja bilježe blage oscilacije — pad u 2023., a ponovni rast u 2024. Najveći udio čine troškovi energije zbog potrošnje u gradskim objektima, dok ostale stavke ostaju stabilne bez većih odstupanja.	Nemamo primjedbi

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI	
Materijalni rashodi	Rashodi za usluge	Rashodi za usluge predstavljaju važan dio materijalnih rashoda Grada te uključuju troškove održavanja, vanjskih usluga i stručnih angažmana. Iznosi se blago mijenjaju — padaju u 2023., a ponovno rastu u 2024. godini — pri čemu najviše sudjeluju usluge tekućeg i investicijskog održavanja, s udjelom od oko 60 %.	Nemamo primjedbi
	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja pokazuju rast kroz promatrano razdoblje, a u 2024. gotovo su se udvostručili u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio čine premije osiguranja, reprezentacija, pristojbe, članarine te isplate fizičkim osobama (npr. članovima biračkih odbora), kao i troškovi dekoracije grada tijekom blagdana. Rashodi imaju sezonski karakter i posebno rastu u godinama s izborima i većim manifestacijama, što se nastavlja i u 2025. godini.	Nemamo primjedbi
Financijski rashodi	Financijski rashodi obuhvaćaju troškove kamata na kredite i zajmove, zatezne kamate te troškove valutnih i tečajnih razlika, a njihova se razina mijenja ovisno o korištenju kreditnih sredstava i uvjetima zaduženja. Najveći dio rashoda čine kamate na kredite, koje u 2025. znatno rastu zbog aktivacije novih zaduženja, dok se troškovi bankarskih usluga zadržavaju na stabilnoj razini. Povećanje zateznih kamata u 2025. upućuje na potrebu za boljom kontrolom rokova plaćanja i upravljanjem likvidnošću.	Nemamo primjedbi	
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	Većina ovih rashoda odnosi se na prijenose proračunskim korisnicima za financiranje redovne djelatnosti, koji u prvih pet mjeseci 2025. iznose 1.014 tis. eura, što je više od polovice prošlogodišnjeg iznosa. Prijenosi su izvršeni u skladu s financijskim planovima ustanova i važećim proračunom Grada.	Nemamo primjedbi	
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	Naknade građanima i kućanstvima u 2024. iznose 138 tis. eura, znatno manje nego u 2023., kada su porasle zbog isplata pomoći za sanaciju šteta od nevremena u iznosu većem od 1,3 milijuna eura. Ostale isplate provode se prema socijalnim programima Grada, uključujući povećane naknade za novorođenčad kao dio demografskih mjera.	Nemamo primjedbi	
Ostali rashodi	Najveći dio rashoda za donacije čine tekuće donacije (oko 92 %), usmjerene udrugama, sportskim društvima, vjerskim zajednicama i Turističkoj zajednici, u skladu s programima i ugovorima o sufinanciranju projekata i manifestacija. Najznačajniji iznosi dodijeljeni su Turističkoj zajednici, Sportskoj zajednici i Pčelarskoj udruzi Čazma, što potvrđuje kontinuitet ulaganja u razvoj sportskih, kulturnih i gospodarskih aktivnosti u gradu.	Nemamo primjedbi	
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine većinom se odnose na dugotrajnu imovinu, uključujući i nabavu neproizvedene dugotrajne imovine poput zemljišta. U 2022. ostvareni su rashodi od 243 tis. eura za kupnju zemljišta radi proširenja poduzetničke zone i poticanja gospodarskog razvoja. Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najvećim su dijelom usmjereni na gradnju i uređenje građevinskih objekata. U 2024. godini najznačajnije investicije bile su izgradnja dječjeg vrtića (895 tis. eura) i uređenje Kulturnog centra Čazma (428 tis. eura), što potvrđuje fokus Grada na razvoj predškolske infrastrukture i kulturnih sadržaja.		
Izdaci za financijsku imovinu i otplata zajmova	Najveći iznos otplata zajmova ostvaren je u 2023. godini (844 tis. eura), dok su u prvih pet mjeseci 2025. izdaci iznosili 255 tis. eura, što potvrđuje redovito izvršavanje obveza.		

TEMA	OPIS / NAPOMENA	PREPORUKE / ZAKLJUČCI
Analiza rezultata	Grad Čazma ostvaruje pozitivan rezultat iz redovnog poslovanja, no zbog velikih kapitalnih ulaganja (vrtić, Kulturni centar) rezultati iz nabave i prodaje nefinancijske imovine su negativni. Ukupni rezultat je pozitivan samo u 2023., dok je u 2024. ostvaren manjak zbog intenzivnih investicija i manjih primitaka od zaduženja; prvih pet mjeseci 2025. pokazuje višak zbog većih primitaka i stabilnih prihoda.	Preporučuje se uravnoteženo planiranje investicija uz osiguranje izvora financiranja, jačanje prihoda i učinkovito upravljanje imovinom kako bi se osigurala dugoročna financijska stabilnost.
Analiza rashoda korisnika	Rashodi proračunskih korisnika kontinuirano rastu prosječnom stopom od oko 15 % godišnje, s najizraženijim porastom u 2024. godini kada rashodi prelaze 2 mil. eura zbog povećanja troškova plaća (uslijed kolektivnih ugovora i rasta osnovica) te viših cijena roba i usluga. Najveći udio rashoda odnosi se na plaće zaposlenih, osobito u Dječjem vrtiću Pčelica, dok nedostatan financiranje osnovnog školstva i vatrogastva iz državnih i decentraliziranih izvora dodatno opterećuje gradski proračun i zahtijeva veća izdvajanja iz vlastitih sredstava. Trend rasta rashoda nastavlja se i u 2025., što jasno potvrđuje trajni fiskalni pritisak u financiranju osnovnih javnih funkcija i održavanju proračunske stabilnosti.	Grad treba uspostaviti model planiranja proračuna koji je vođen prihodima, a ne troškovima, uz jasno definirane limite rashoda po korisnicima, racionalizaciju troškova, poticanje ostvarenja vlastitih prihoda gradskih ustanova te redovitu koordinaciju između Grada i proračunskih korisnika radi očuvanja fiskalne stabilnosti i pravovremenog podmirenja obveza.
ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA		
Radni kapital	Radni kapital Grada značajno oscilira: nakon negativnog stanja u 2022. (177 tis. eura), 2023. donosi poboljšanje i pozitivan radni kapital (320 tis. eura). U 2024. ponovno postaje negativan (714 tis. eura) zbog rasta kratkoročnih obveza uslijed intenzivnih investicija, dok se do svibnja 2025. stanje poboljšava na 295 tis. eura, što ukazuje na privremeno jačanje likvidnosti.	
Financijska neto vrijednost	Financijska neto vrijednost Grada Čazme, koja prikazuje odnos financijske imovine i obveza, kontinuirano je negativna od 31.12.2022. do 31.5.2025., što znači da su obveze veće od imovine. Najpovoljnije stanje zabilježeno je krajem 2023. godine, kada je neto vrijednost bila pozitivna, no u 2024. ponovno dolazi do pogoršanja zbog rasta obveza i smanjenja raspoloživih sredstava. Negativna financijska neto vrijednost upućuje na rizik za likvidnost i fiskalnu održivost Grada.	
Neto vrijednost	Neto vrijednost Grada Čazme zadržava stabilan i pozitivan trend, s porastom sa 16,7 mil. eura u 2022. na 18,1 mil. eura do svibnja 2025., što pokazuje rast imovine i jačanje kapitala. Iako Grad ima pozitivnu dugoročnu financijsku poziciju, kratkoročni pokazatelji likvidnosti podložni su promjenama zbog investicijskih rashoda i kreditnih obveza. Preporučuje se nastavak praćenja omjera kratkotrajne imovine i obveza te ravnomjerno upravljanje novčanim tokovima i realizacijom investicija.	
ANALIZA POTENCIJALNIH OBVEZA		
Potencijalni sudski sporovi	Do 31. svibnja 2025. Grad Čazma nema značajnih sudskih sporova niti potencijalnih obveza koje bi mogle utjecati na njegovu financijsku poziciju. Prema podacima pravnih i financijskih službi, ne postoje neriješeni postupci koji bi zahtijevali dodatna izdvajanja iz proračuna ili predstavljali rizik za buduće poslovanje Grada.	

3. OPĆI PODACI, ZAKONSKI OKVIR, STRUKTURA ORGANIZACIJE TE PRAVNO-STATUSNO USTROJSTVO GRADA ČAZME

3.1. Opći podaci

Grad Čazma je jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko - bilogorske županije koja obuhvaća 36 naselja: Andigole, Bosiljevo, Bojana, Cerina, Čazma, Dapci, Dereza, Donji Miklouš, Donji Dragičevci, Donji Draganec, Donji Lipovčani, Gornji Dragičevci, Gornji Draganec, Gornji Lipovčani, Gornji Miklouš, Grabik, Grabovnica, Komuševac, Marčani, Martinac, Novo Selo, Opčevac, Palančani, Pavličani, Pobjenik, Pobrđani, Prnjarovac, Prokljuvani, Siščani, Sovari, Suhaja, Vagovina, Vrtlinska, Vučani i Zdenčec.

Prema posljednjem popisu stanovništva, na području grada i njegovih naselja živi 6.947 stanovnika.

Grad Čazma u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje, sukladno zakonskim propisima
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području.
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Iz gradskog proračuna financiraju se ustanove i tijela koja obavljaju javne potrebe od interesa za građane Čazme. Prema važećim aktima, to su:

- 1) Javna ustanova Razvojna agencija Čazma (*ustanova*)
- 2) Centar za kulturu Čazma (*ustanova*)
- 3) Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma (*ustanova*)
- 4) Dječji vrtić „Pčelica“ (*ustanova*)
- 5) Javna vatrogasna postrojba Grada Čazme (*ustanova*)
- 6) Osnovna škola Čazma (*ustanova*)
- 7) Turistička zajednica Grada Čazme (*neprofitna organizacija*)
- 8) Športska zajednica Grada Čazme (*udruga*)
- 9) Komunalije d.o.o., Čazma (*trgovačko društvo u vlasništvu Grada koje obavlja komunalne djelatnosti; nije proračunski korisnik u užem smislu, ali se djelomično financira kroz gradski proračun*)

Sjedište Grada Čazme je u Čazmi, Trg Čazmanskog kaptola 13.

U nastavku su prezentirani su osnovni podaci o Gradu Čazmi:

Naziv subjekta:	GRAD ČAZMA
Sjedište:	Trg Čazmanskog kaptola 13, Čazma
RKP broj:	34231
Matični broj (MB):	02805529
Osobni identifikacijski broj (OIB):	81963437417
Statistička oznaka županije:	Bjelovarsko - bilogorska (7)
Statistička oznaka grada/općine:	Čazma (63)
Razina:	Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (22)
Broj zaposlenih na dan 31. svibnja 2025. godine	14
Gradonačelnik/ica:	
- g. Dinko Pirak	obnašao dužnost od 1999. - 05.06.2025. godine
- gđa. Valentina Čanađija	obnaša dužnost od 05.06.2025. godine

3.2. Zakonska regulativa

Grad Čazma samostalno odlučuje o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonima, a podliježe isključivo nadzoru zakonitosti rada i akata svojih tijela, i to prvenstveno temeljem nekoliko zakonskih akata:

- Zakon o proračunu (NN, br. 144/21),
- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, i 126/19, 158/23, 154/24),
- Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN, br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18 i 126/19, 37/22, 52/25),
- Pravilnik o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra (NN, br 128/09, 142/14 i 23/19, 83/21),
- Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20),
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN, br. 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23),
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN, br. 111/18, 83/23).

Zakon o proračunu uređuje planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje proračuna Grada Čazme, upravljanje njegovom imovinom i obvezama, vođenje duga, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, proračunski nadzor te druga pitanja vezana uz upravljanje javnim financijama Grada.

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu definiraju se knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizacija knjigovodstva, sadržaj računa Računskog plana i druga područja

koja se odnose na **proračunsko računovodstvo**. Grad Čazma je proračunski korisnik koji sastavlja financijska izvješća sukladno ovom Pravilniku.

Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračuni i proračunski korisnici obvezni su:

- u svom knjigovodstvu osigurati proračunskim korisnicima pojedinačne podatke o vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, stanju imovine, obveza i vlastitih izvora;
- voditi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, prema propisanom računskom planu;
- voditi poslovne knjige; dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige;
- priznavati prihode i primitke, rashode i izdatke prema modificiranom načelu nastanka događaja;
- procjenjivati imovinu i obveze prema modificiranom načelu nastanka događaja;
- propisane financije izvještaje sastavljati za mjesečna razdoblja, za razdoblja od 01.01.-30.06. i 01.01.-31.12.;
- financijske izvještaje sastavljati, a računovodstvene knjige voditi na hrvatskom jeziku i u službenoj valuti Republike Hrvatske.

Osim navedenog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, kojim je propisan način vođenja knjigovodstva, oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova podnošenja propisuju se sukladno **Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu** (NN, br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18 i 126/19, 37/22, 52/25).

Financijski izvještaji sastavljaju se na slijedećim obrascima:

- Bilanca (Obrazac BIL),
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (obrazac PR-RAS),
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (obrazac RAS-funkcijski),
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza (obrazac P-VRIO),
- Izvještaj o obvezama (obrazac OBVEZE).

Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave definirano je da je Grad Čazma proračunski korisnik.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da predstavničko tijelo donosi Statut jedinice lokalne samouprave te odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz njenog samoupravnog djelokruga. Sukladno tome, Gradsko vijeće Grada Čazme donosi Statut Grada te odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada.

Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uređuju se izvori sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspodjela prihoda od porez na dohodak, fiskalno izravnanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financiranje decentraliziranih funkcija. Sukladno tome, Grad Čazma planira, izrađuje, donosi i izvršava svoj proračun, upravlja imovinom i obvezama, raspoređuje i koristi proračunska sredstva te ostvaruje financijska sredstva iz državnog proračuna i drugih izvora za financiranje svojih javnih potreba i poslova u skladu s ovim zakonom.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti određuju se pravila kojima se ograničava visina rashoda i manjka općeg proračuna i javnog duga, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti. Sukladno tome, Grad Čazma provodi ove odredbe prilikom planiranja, donošenja i izvršavanja svog proračuna kako bi osigurao zakonito, namjensko i učinkovito korištenje proračunskih sredstava i održao fiskalnu stabilnost.

3.3. Pregled strukture organizacije i organizacijskih cjelina

Organizacijska struktura i međusobni odnosi unutar organizacije Grada Čazme definirani su **Pravilnikom o unutarnjem redu Grada Čazme** (u nastavku: Pravilnik), donesenim na temelju članka 4. stavka 3. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, br. 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19), članka 50. stavka 1. točke 10. Statuta Grada Čazme (»Službeni vjesnik«, br. 13/21) te Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Čazme (»Službeni vjesnik«, br. 44/09, 63/13, 69/22 i 94/22), na prijedlog pročelnika upravnih odjela.

Novi Pravilnik o unutarnjem redu stupio je na snagu 26. srpnja 2023. godine, čime je prestao vrijediti prethodni Pravilnik o unutarnjem redu gradske uprave Grada Čazme (»Službeni vjesnik«, br. 40/19, 71/22 i 101/22).

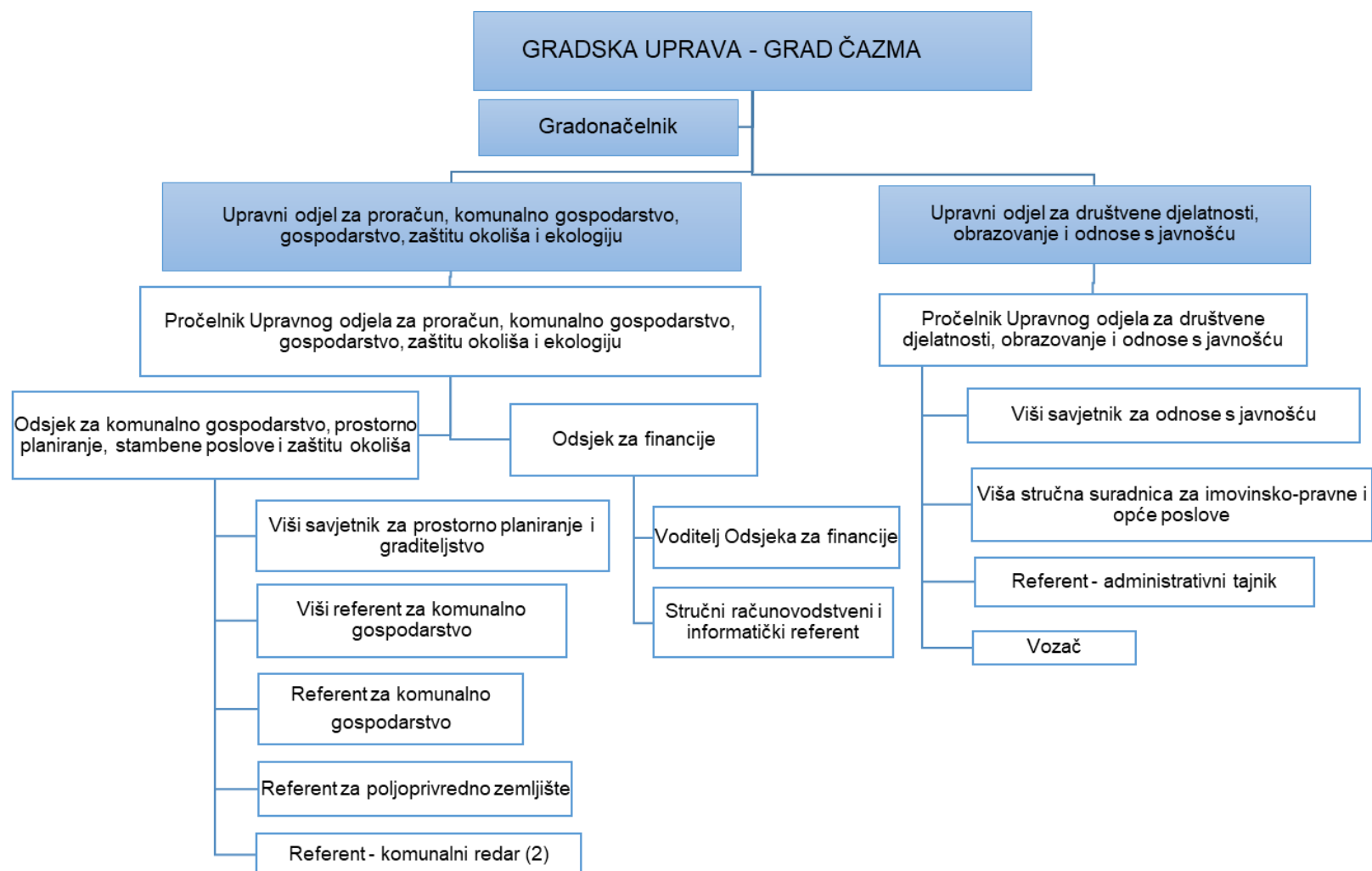
Ovim Pravilnikom uređuje se unutarnje ustrojstvo upravnih tijela Grada Čazme, nazivi i opisi radnih mjesta, stručni i drugi uvjeti za raspored na radna mjesta, broj izvršitelja, ovlaštenja za vođenje upravnog postupka i rješavanje u upravnim stvarima, radno vrijeme, odnosi sa strankama te druga pitanja značajna za rad upravnih tijela Grada.

Sukladno članku 3. Pravilnika, upravna tijela obavljaju poslove utvrđene zakonom, Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Čazme i drugim propisima. Za obavljanje samoupravnih i stručnih poslova iz djelokruga Grada osnovana su sljedeća upravna tijela:

1. Upravni odjel za društvene djelatnosti, obrazovanje i odnose s javnošću
2. Upravni odjel za proračun, komunalno gospodarstvo, gospodarstvo, zaštitu okoliša i ekologiju.

Unutarnji ustroj i sistematizacija radnih mjesta u navedenim upravnim odjelima prikazani su u grafikonu (organigramu) na sljedećoj stranici.

Slika 1 - Struktura organizacijskih jedinica Grada Čazma

3.4. Upravljačka tijela i podjela odgovornosti

Upravljačka tijela Grada Čazme definirana su člankom 32. Statuta Grada Čazme (»Službeni vjesnik«, br. 13/21), koji je na snazi od 5. ožujka 2021. godine. Prema Statutu, tijela Grada Čazme su **Gradsko vijeće** i **Gradonačelnik**.

Gradsko vijeće je predstavničko tijelo građana i temeljno tijelo lokalne samouprave, koje u okviru zakonom utvrđenih ovlasti te prava i dužnosti Grada donosi akte i odluke, kao i druge akte u skladu s odredbama ovog Statuta.

Gradsko vijeće čini 13 članova, a u svom radu ima predsjednika i potpredsjednika. Članovi Gradskog vijeća dužnost obavljaju počasno i za to ne primaju plaću odnosno imaju pravno na naknadu u skladu s posebnom odlukom Gradskog vijeća.

Gradsko vijeće donosi:

- Statut Grada,
- Poslovnik o radu,
- odluku o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Grada,
- proračun i odluku o izvršenju proračuna,
- godišnje izvješće o izvršenju proračuna,
- odluku o privremenom financiranju,
- odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i raspolaganju ostalom imovinom Grada u visini pojedinačne vrijednosti više od 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje, ako je stjecanje i otuđivanje odnosno nekretnina i pokretnina te drugom raspolaganju imovinom planirano u proračuni i provedeno u skladu sa zakonom,
- odluku o promjeni granice Grada Čazme
- uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih odjela i službi,
- osniva javne ustanove, ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe, za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Grad,
- daje prethodne suglasnosti na statute ustanova, ukoliko zakonom ili odlukom o osnivanju nije drugačije propisano,
- donosi odluke o potpisivanju sporazuma o suradnji s drugim jedinicama lokalne samouprave, u skladu sa općim aktom i zakonom,
- raspisuje lokalni referendum,
- propisuje uvjete, mjerila i postupak za određivanje reda prvenstva za kupnju stana iz programa društveno poticane stanogradnje,
- bira i razrješava predsjednika i potpredsjednike Gradskog vijeća,
- bira i razrješava predsjednike i članove radnih tijela Gradskog vijeća,
- donosi odluku o kriterijima, načinu i postupku za dodjelu javnih priznanja i dodjeljuje javna priznanja,
- imenuje i razrješava i druge osobe određene zakonom, ovim Statutom i posebnim odlukama Gradskog vijeća,
- donosi odluke i druge opće akte koji su mu stavljeni u djelokrug zakonom i podzakonskim aktima.

U nastavku je dan popis članova gradskog vijeća od 2021. do 2025. godine:

- **PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA ČAZME:**
 - Branko Novković (HDZ), a zamjenica Ivana Žugaj (Kandidacijska lista grupe birača)
- **ČLANOVI GRADSKOG VIJEĆA GRADA ČAZME:**
 - Baćani Nedeljka (Kandidacijska lista grupe birača)
 - Bertek Tatjana (SDP)
 - Matešin Đuro (HDZ)
 - Đuran Damir (Nezavisni)
 - Grčić Igor (Damir Bajs NL, Glas, HSS, HSU, HSS BR, Demokrati, HNS, NSH, SU, BUZ, Reformisti)
 - Habijančić Marijana (Kandidacijska lista grupe birača)
 - Jurina Jurica (Kandidacijska lista grupe birača)
 - Marinić Kristijan (Damir Bajs NL, Glas, HSS, HSU, HSS BR, Demokrati, HNS, NSH, SU, BUZ, Reformisti)
 - Novković Branko (HDZ)
 - Petrović Nevena (Kandidacijska lista grupe birača)
 - Sabljak Murlin Ivana (Nezavisna)
 - Jančić Gordana (Kandidacijska lista grupe birača)
 - Žugaj Ivana (Kandidacijska lista grupe birača)

U nastavku je dan popis članova gradskog vijeća od 2025. do 2029. godine:

- **PREDSJEDNIK I ZAMJENIK GRADSKOG VIJEĆA GRADA ČAZME:**
 - Igor Grčić (HSLs-HSS), predsjednik
 - Žarko Jančić (Kandidacijska lista grupe birača Ivane Popilovski), potpredsjednik
- **ČLANOVI GRADSKOG VIJEĆA GRADA ČAZME:**
 - Nedeljka Baćani (Kandidacijska lista grupe birača Dinka Piraka)
 - Filip Bart (HSLs-HSS)
 - Mario Frljužec (HDZ)
 - Matea Gredelj (HSLs-HSS)
 - Danijela Kezele (Kandidacijska lista grupe birača Dinka Piraka)
 - Dražen Pavlović (SDP-GLAS-SU)
 - Nikolina Perčec (HDZ)
 - Ivana Popilovski (Kandidacijska lista grupe birača Ivane Popilovski)
 - Marijan Habijančić (Kandidacijska lista grupe birača Dinka Piraka)
 - Ines Vrbanić (DOMINO)
 - Ivana Žugaj (Kandidacijska lista grupe birača Dinka Piraka)

Gradonačelnik zastupa Grad Čazmu i nositelj je izvršne vlasti Grada Čazme. Mandat gradonačelnika počinje prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora i traje do prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora novog gradonačelnika.

U obavljaju izvršne vlasti gradonačelnik:

- priprema prijedloge općih akata,
- izvršava i osigurava izvršavanje općih akata Gradskog vijeća,
- utvrđuje prijedlog proračuna Grada i izvršenje proračuna, prijedlog izmjene proračuna,
- podnosi izvješće o ostvarenju proračuna za siječanj- lipanj,
- upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Grada u skladu sa zakonom, ovim Statutom i općim aktom Gradskog vijeća,
- odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i drugom raspolaganju imovinom Grada Čazme čija pojedinačna vrijednost ne prelazi 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, ako je stjecanje i otuđivanje planirano u proračunu i provedeno u skladu sa zakonskim propisima,
- upravlja prihodima i rashodima Grada,
- upravlja raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna Grada,
- odlučuje o davanju suglasnosti za zaduživanje pravnim osobama u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu Grada i o davanju suglasnosti za zaduživanje ustanova kojih je osnivač Grad,
- donosi pravilnik o unutarnjem redu za upravna tijela Grada,
- imenuje i razrješava pročelnike upravnih tijela,
- imenuje i razrješava unutarnjeg revizora,
- imenuje i razrješava predstavnike Grada Čazme u tijelima javnih ustanova i ustanova kojih je osnivač Grad Čazma, trgovačkih društava u kojima Grad Čazma ima udjele ili dionice i drugih pravnih osoba kojih je Grad Čazma osnivač, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.
- utvrđuje plan prijma u službu u upravna tijela Grada,
- predlaže izradu prostornog plana kao i njegove izmjene i dopune na temelju obrazloženih i argumentiranih prijedloga fizičkih i pravnih osoba,
- razmatra i utvrđuje konačni prijedlog prostornog plana,
- donosi odluku o objavi prikupljanja ponuda ili raspisvanju natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti,
- sklapa ugovore za obavljanje komunalnih djelatnosti,
- donosi odluku o objavi prikupljanja ponuda ili raspisvanju natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti na temelju ugovora i sklapa ugovor o povjeravanju poslova,
- daje prethodnu suglasnost na izmjenu cijena komunalnih usluga,
- podnosi istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture i programu gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za prethodnu godinu,
- propisuje red prvenstva za kupnju stana iz programa društveno poticanoj stanogradnji,
- provodi postupak natječaja i donosi odluku o najpovoljnijoj ponudi za davanje u zakup poslovnog prostora u vlasništvu Grada u skladu s posebnom odluku Gradskog vijeća o poslovnim prostorima,
- organizira zaštitu od požara na području Grada i vodi brigu o uspješnom provođenju i poduzimanju mjera za unapređenje zaštite od požara,

- usmjerava djelovanje upravnih odjela i službi Grada u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, odnosno poslova državne uprave, ako su preneseni Gradu,
- nadzire rad upravnih odjela i službi u samoupravnom djelokrugu i poslovima državne uprave,
- daje mišljenje o prijedlozima koje podnose drugi ovlašteni predlagatelji,
- obavlja nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnih odbora,
- obavlja i druge poslove predviđene ovim Statutom i drugim propisima.

Mandat gradonačelnika traje četiri (4) godine, računajući od dana stupanja na dužnost nakon provedenih izbora.

Od 2021. do 2025. godine Grad Čazmom upravljao je g. **Dinko Pirak**, koji je na lokalnim izborima 2021. godine ponovno izabran za gradonačelnika. Svoj mandat obnašao je sve do 5. lipnja 2025. godine.

Nakon njega, dužnost gradonačelnice Grada Čazme preuzela je gđa. **Valentina Čanadija**, koja je mandat započela 5. lipnja 2025. godine, a njezin mandat traje do održavanja sljedećih redovnih lokalnih izbora 2029. godine.

3.5. Proračunski korisnici Grada Čazme

Proračunski korisnici Grada Čazme su javne ustanove i drugi subjekti koji financiraju svoje djelatnosti iz gradskog proračuna, a koji su navedeni u nastavku.

- **Javna ustanova Razvojna agencija Čazma**
 - javna ustanova;
 - obavlja poslove pripreme, prijave i provedbe razvojnih projekata, pruža stručnu podršku u povlačenju sredstava iz fondova Europske unije i nacionalnih izvora te potiče gospodarski, društveni i infrastrukturni razvoj Grada Čazme;
 - na 31. svibnja 2025. godine ima 6 zaposlenih.
- **Centar za kulturu Čazma**
 - javna ustanova;
 - organizira, potiče i razvija kulturne programe i aktivnosti, brine o očuvanju kulturne baštine te pruža prostor i podršku udrugama, umjetnicima i građanima za ostvarivanje kulturnih i društvenih sadržaja na području Grada Čazme;
 - na 31. svibnja 2025. godine ima 4 zaposlena.
- **Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma**
 - javna ustanova;
 - pruža usluge posudbe i korištenja knjižnične građe, potiče čitanje i cjeloživotno učenje, organizira kulturne i obrazovne programe te djeluje kao središte informiranja i kulturnog života građana Čazme.
 - na 31. svibnja 2025. godine ima 2 zaposlena.

▪ Dječji vrtić „Pčelica“ Čazma

- predškolska ustanova;
- provodi odgojno-obrazovne programe za djecu rane i predškolske dobi, osigurava skrb, odgoj i obrazovanje te potiče razvoj socijalnih, emocionalnih, intelektualnih i kreativnih sposobnosti djece u suradnji s roditeljima i lokalnom zajednicom.
- na dan 31. svibnja 2025. godine ima 45 zaposlenih.

▪ Javna vatrogasna postrojba Grada Čazme

- javna ustanova;
- služba koja obavlja poslove zaštite od požara, spašavanja ljudi, životinja i imovine u izvanrednim situacijama te sudjeluje u preventivnim, edukativnim i operativnim aktivnostima vezanim uz sigurnost građana i područja Grada Čazme.
- na dan 31. svibnja 2025. godine ima 17 zaposlenih.

▪ Osnovna škola Čazma

- odgojno-obrazovna ustanova;
- provodi osnovnoškolske programe, omogućava stjecanje temeljnih znanja i vještina, potiče intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj učenika te sudjeluje u kulturnom i društvenom životu Grada Čazme.
- na dan 31. svibnja 2025. godine ima 79 zaposlenih.

▪ Turistička zajednica Grada Čazme

- neprofitna organizacija;
- osnovana radi promicanja i razvoja turizma, unapređenja turističke ponude, koordinacije i povezivanja subjekata u turizmu te brendiranja i promocije Grada Čazme kao atraktivne turističke destinacije.
- na dan 31. svibnja 2025. godine ima 2 zaposlenika.

▪ Športska zajednica Grada Čazme

- krovna organizacija sportskih udruga na području grada;
- osnovana radi promicanja, razvitka i unapređenja sporta, usklađivanja aktivnosti svojih članica, organizacije sportskih manifestacija te ostvarivanja javnih potreba u sportu koje se financiraju iz proračuna Grada Čazme.
- na dan 31. svibnja 2025. godine nema zaposlenih.

▪ Komunalije d.o.o., Čazma

- trgovačko društvo;
- nije proračunski korisnik ali se djelomično financira kroz gradski proračun budući da je njegov osnivač Grad Čazma;
- obavlja komunalne djelatnosti, uključujući opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada, održavanje javnih površina, groblja i druge komunalne usluge od značaja za svakodnevni život građana.
- na dan 31. svibnja 2025. godine ima 55 zaposlenih.

4. ANALIZA FINANCIJSKOG POLOŽAJA 31.12.2022. – 31.05.2025.

U okviru ovog poglavlja prikazane su osnovne informacije o stanju i kretanjima imovine, obveza i vlastitih izvora Grada Čazme na dan 31. prosinca 2022., 31. prosinca 2023., 31. prosinca 2024. te 31. svibnja 2025. godine.

Bilanca krajem promatranih razdoblja prikazana je u tablici br. 1.

Tablica 1 – Prikaz bilance za razdoblje 31.12.2012. – 31.05.2025.

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Nefinancijska imovina	18.359.790	18.666.184	19.427.719	19.536.595
Financijska imovina	819.405	906.154	897.416	1.070.143
Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	23.115	0	0	0
Ukupno imovina	19.202.310	19.572.339	20.325.135	20.606.738
Obveze za rashode poslovanja	707.161	371.032	541.342	440.303
Obveze za nabavu nefinancijske imovine	288.839	214.958	1.070.318	335.196
Obveze za kredite i zajmove	1.471.340	634.213	782.528	1.731.186
Ukupne obveze	2.467.340	1.220.202	2.394.189	2.506.685
Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0	0	0	0
Vlastiti izvori	16.734.970	18.352.136	17.930.946	18.100.052
Ukupni izvori financiranja	19.202.310	19.572.339	20.325.135	20.606.738

Iz prikaza je vidljivo da ukupna imovina Grada Čazme u razdoblju od 31.12.2022. do 31.5.2025. godine bilježi kontinuirani rast – s 19,2 mil. eura na 20,6 mil. eura, što predstavlja povećanje od približno 1,4 mil. eura. Međutim, trendovi kretanja financijske i nefinancijske imovine su suprotni.

Rast nefinancijske imovine rezultat je prije svega značajnih ulaganja u infrastrukturne projekte Grada. U promatranom razdoblju vrijednost nefinancijske imovine povećana je za 1,2 mil. eura (s 18,4 mil. eura na 19,5 mil. eura).

Financijska imovina u istom je razdoblju porasla s 820 tis. eura na 1.070 tis. eura, odnosno za 251 tis. eura. Povećanje se uglavnom odnosi na rast novčanih sredstava, dok se istodobno bilježi smanjenje potraživanja po osnovi poslovnih prihoda.

Ukupne obveze Grada na dan 31.5.2025. godine iznose 2,5 mil. eura, što je gotovo na podjednakoj razini kao i na početku promatranog razdoblja odnosno krajem 2022. godine kada su također iznosile 2,5 mil. eura. Iako ukupne obveze ne pokazuju značajan rast, njihova struktura ukazuje na rast zaduženosti po osnovi kredita i zajmova, što može utjecati na buduće fiskalne kapacitete Grada.

U 2024. godini, kao i u prvih pet mjeseci 2025. godine, uočava se trend povećanja negativnog radnog kapitala, što ukazuje na smanjenu likvidnost i otežano podmirivanje kratkoročnih obveza iz tekućih sredstava.

S druge strane, vlastiti izvori su sa 16,7 mil. eura na dan 31.12.2022. godine, povećani na 18,1 mil. eura na dan 31.5.2025. godine. Povećanje vlastitih izvora rezultat je prije svega rasta nefinancijske imovine, odnosno ulaganja u kapitalne i infrastrukturne projekte, dok su ukupne obveze u istom razdoblju ostale relativno stabilne. Takav trend ukazuje na to da Grad veći dio imovine financira iz vlastitih sredstava, a ne putem zaduženja, što pridonosi jačanju dugoročne financijske stabilnosti.

4.1. Analiza imovine

Ukupna imovina Grada se dijeli na financijsku i nefinancijsku, te razgraničene troškove i nedospjelu naplatu prihoda, a detaljan prikaz iste krajem promatranih razdoblja dan je u tablici u nastavku.

Tablica 2 – Ukupna imovina

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Nefinancijska imovina	18.359.790	18.666.184	19.427.719	19.536.595
Neproizvedena dugotrajna imovina	1.789.488	1.787.845	1.814.874	1.814.874
Proizvedena dugotrajna imovina	16.570.302	16.878.340	17.612.845	17.721.720
Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0	0	0	0
Sitni inventar	0	0	0	0
Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi	0	0	0	0
Proizvedena kratkotrajna imovina	0	0	0	0
Financijska imovina	819.405	906.154	897.416	1.070.143
Novac u banci i blagajni	24.413	182.046	162.964	382.402
Depoziti, jamčevni polozi i potraž. od zaposlenih te za više plaćene por.	42.441	43.395	40.263	40.913
Potraživanja za dane zajmove	5.688	5.688	5.688	5.688
Vrijednosni papiri	0	0	0	0
Dionice i udjeli u glavnici	500.007	500.007	500.007	500.007
Potraživanja za prihode poslovanja	135.096	142.211	161.193	127.315
Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	111.760	32.808	27.300	13.817
Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	23.115	0	0	0
Ukupno	19.202.310	19.572.339	20.325.135	20.606.738

Ukupna imovina Grada Čazme u razdoblju od 31.12.2022. do 31.5.2025. godine bilježi kontinuirani rast, s 19,2 mil. eura na 20,6 mil. eura, što predstavlja povećanje od oko 1,4 mil. eura ili 7,3 %.

Rast ukupne imovine prvenstveno je rezultat povećanja nefinancijske imovine, čija je vrijednost porasla za 1,2 mil. eura ili 6,4 % u odnosu na kraj 2022. godine. Unutar te kategorije, najveći rast bilježi proizvedena dugotrajna imovina (s 16,6 mil. eura na 17,3 mil. eura), što je izravna posljedica ulaganja u kapitalne i infrastrukturne projekte Grada. Vrijednost neproizvedene dugotrajne imovine (zemljište i prirodna dobra) ostala je na približno istoj razini.

Financijska imovina u promatranom razdoblju povećana je za 250 tis. eura, odnosno 30,6 %, ponajprije kao rezultat rasta novčanih sredstava (s 24 tis. eura na 382 tis. eura). Ostale stavke financijske imovine nisu zabilježile značajnije promjene u promatranom razdoblju.

Ukupno gledano, rast vrijednosti imovine odražava aktivnu investicijsku politiku Grada, usmjerenu na jačanje komunalne i društvene infrastrukture te racionalno upravljanje financijskim sredstvima.

4.1.1. Nefinancijska imovina

Nefinancijska imovina Grada Čazme bi se mogla podijeliti na dvije osnovne skupine:

- aproizvedena dugotrajna imovina,
- proizvedena dugotrajna imovina.

Na idućoj stranici, prikazana je struktura nefinancijske imovine Grada Čazme u razdoblju od 31.12.2022. do 31.5.2025. godine.

Tablica 3 - Nefinancijska imovina

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Neproizvedena dugotrajna imovina	1.789.488	1.787.845	1.814.874	1.814.874
Zemljište	1.335.446	1.335.445	1.348.697	1.348.697
Ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja	454.042	452.400	466.177	466.177
Proizvedena dugotrajna imovina	16.570.302	16.878.340	17.612.845	17.721.720
Građevinski objekti	16.204.443	16.438.062	17.046.231	17.046.231
Postrojenja i oprema	129.226	208.588	167.591	195.466
Prijevozna sredstva	36.236	31.291	84.754	84.754
Knjige i umjetnička djela	200.398	200.398	241.948	241.948
Višegodišnji nasadi i osnovno stado	0	0	72.321	153.321
Nematerijalna proizvedena imovina	0	0	0	0
Ukupno	18.359.790	18.666.184	19.427.719	19.536.595

Strukturno gledano, najveći dio nefinancijske imovine čini proizvedena dugotrajna imovina, koja na kraju promatranog razdoblja (31.5.2025.) čini približno 90,5 % ukupne nefinancijske imovine. Neproizvedena dugotrajna imovina, uključujući zemljišta i ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja, čini preostali dio od oko 9,5 %. Ovaj omjer jasno pokazuje da je imovina Grada u velikoj mjeri vezana uz infrastrukturne i građevinske objekte, dok nematerijalna i prirodna bogatstva predstavljaju manji segment imovine.

4.1.1.1. Neproizvedena dugotrajna imovina

Neproizvedena dugotrajna imovina Grada Čazme obuhvaća:

- **materijalnu imovinu (zemljišta)** koja se odnosi na zemljišne čestice, javne površine, parkove, šumske površine i javne prometnice u vlasništvu Grada.
- **nematerijalnu imovinu** koja obuhvaća ulaganja u tuđu imovinu koju Grad koristi za obavljanje svojih funkcija.

U nastavku je dan prikaz strukture neproizvedene dugotrajne imovine u razdoblju od 31.12.2022. do 31.5.2025. godine.

Tablica 4 - Neproizvedena dugotrajna imovina

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Zemljište	1.335.446	1.335.445	1.348.697	1.348.697
Ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja	454.042	452.400	466.177	466.177
Ukupno	1.789.488	1.787.845	1.814.874	1.814.874

Vrijednost **zemljišta** u promatranom razdoblju nije se značajnije mijenjala. Na dan 31.5.2025. iznosila je 1.349 tis. eura, što predstavlja povećanje od 13 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine, kada je vrijednost zemljišta iznosila 1.335 tis. eura. U nastavku je dan pregled vrijednosti zemljišta Grada Čazme po godinama i vrsti zemljišta:

Vrsta zemljišta	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Poljoprivredno zemljište	2.654	2.654	5.054	5.054
Građevinsko zemljište	750.081	750.081	760.933	760.933
Ostala zemljišta	582.710	582.710	582.710	582.710
Ukupno	1.335.445	1.335.445	1.348.697	1.348.697

Vrijednost **ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja** na dan 31.5.2025. iznosila je 466 tis. eura, što predstavlja povećanje od 14 tis. eura u odnosu na kraj 2023. godine te 12 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Nova ulaganja** - U promatranim razdobljima nisu evidentirana značajnija ulaganja u neproizvedenu dugotrajnu imovinu.
- **Usklade glavne knjige i Popisa dugotrajne imovine** - Revizijom je utvrđeno da je tijekom 2022. i 2023. godine postojala razlika između registra i glavne knjige u iznosu od 582 tis. eura, koja je u 2024. godini usklađena. Razlika se odnosila na zemljište koje prethodno nije bilo evidentirano u registru dugotrajne imovine.

Identificirane čestice odnose se na stare katastarske oznake koje više ne postoje, a pojedinačne vrijednosti zemljišta nisu raspoložive te trenutačno nije moguće sa potvrditi postojanje predmetnih zemljišta.

Naša preporuka u svezi navedenog je provesti terensku provjeru (snimanje stvarnog stanja) radi utvrđivanja postojanja i statusa predmetnih zemljišta. Na temelju dobivenih rezultata potrebno je uskladiti evidencije registra i glavne knjige te, prema potrebi, provesti odgovarajuće korekcije u računovodstvenim evidencijama. Nadalje, preporučuje se uspostaviti dodatne kontrolne mehanizme unutar financijske funkcije kako bi se osigurala pravovremena i točna evidencija imovine u registru.

- **Evidentiranje ulaganja u tuđu imovinu** - Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama Grada evidentirana ulaganja u imovinu koja nije u vlasništvu Grada, već se odnosi na državnu cestu u vlasništvu Republike Hrvatske (primjerice, ulaganja u izgradnju nogostupa u Bosiljevu). Navedena ulaganja prethodno su bila iskazana kao imovina u pripremi, no temeljem naloga državne revizije premještena su na poziciju ulaganja na tuđoj imovini. Budući da se radi o projektima koji se ne mogu prenijeti na imovinu Grada Čazme, preporučuje se da se navedene stavke vode u poslovnim knjigama kao izvanbilančna evidencija prema Uputi - okružnici Ministarstva financija¹.
- **Obračun amortizacije** - Provjerom je utvrđeno kako se na vrijednosti prirodnih bogatstava ne obračunava amortizacija, a što je u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu.
- **Popis (inventura) neproizvedene dugotrajne imovine** - Iako se popis neproizvedene dugotrajne imovine provodi svake godine, postoji mogućnost da u poslovnim knjigama nisu evidentirana sva zemljišta u vlasništvu Grada, osobito ona stečena nasljeđivanjem ili temeljem drugih pravnih osnova. Posljedično, evidentirano stanje zemljišta može odstupati od stvarnog stanja na terenu.

Sukladno navedenom, preporučuje se provedba sveobuhvatne terenske provjere i usporedba stvarnog stanja s postojećim evidencijama, kako bi se utvrdila potpuna struktura zemljišta u vlasništvu Grada te provelo odgovarajuće usklađenje s poslovnim knjigama.

4.1.1.2. Proizvedena dugotrajna imovina

Ukupna vrijednost proizvedene dugotrajne imovine na dan 31.5.2025. iznosila je 17.722 tis. eura, što predstavlja povećanje od 1.151 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine. Najveći udio u ukupnoj vrijednosti čine građevinski objekti (oko 97,0 %), čija je vrijednost u promatranom razdoblju porasla s 16.204 tis. eura na 17.046 tis. eura.

Struktura proizvedene dugotrajne imovine za razdoblje od 31.12. 2022. do 31.5.2025. godine prikazana je na idućoj stranici.

¹ Klasa: 400-02/22-01/26, URBROJ: 513-05-03-22-3, od 30. rujna 2022., dostupno na: <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/izvjestavanje/2021/Okru%C5%BEnica%20I-IX%202022.pdf>

Tablica 5 - Proizvedena dugotrajna imovina

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Građevinski objekti	16.204.443	16.438.062	17.046.231	17.046.231
Postrojenja i oprema	129.226	208.588	167.591	195.466
Prijevозна sredstva	36.236	31.291	84.754	84.754
Knjige i umjetnička djela	200.398	200.398	241.948	241.948
Višegodišnji nasadi i osnovno stado	0	0	72.321	153.321
Nematerijalna proizvedena imovina	0	0	0	0
Ukupno	16.570.302	16.878.340	17.612.845	17.721.720

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Nova ulaganja** - Na odabranom uzorku provelo se testiranje nove nabave u promatranim razdobljima. Uvidom u ulazne račune, ugovore i ostalu popratnu dokumentaciju možemo potvrditi kako nismo uočili nepravilnosti koje bi dovele u pitanje zakonitost ili transparentnost postupka nabave.
- **Usklade glavne knjige i Popisa dugotrajne imovine** - Temeljem provedene analize može se potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost analitike registra (popisa) dugotrajne imovine usklađena s iskazanim stanjem proizvedene dugotrajne imovine u glavnoj knjizi na isti dan.
- **Obračun amortizacije** – Otpis proizvedene dugotrajne imovine provodi se linearnom metodom, primjenom godišnjih stopa propisanih Pravilnikom o proračunskom računovodstvu. Temeljem provedenog testa obračuna amortizacije na odabranom uzorku dugotrajne imovine može se potvrditi kako nisu utvrđene značajnije nepravilnosti te se obračun amortizacije provodi u skladu s odredbama Pravilnika.
- **Popis (inventura) proizvedene dugotrajne imovine** - Popis proizvedene dugotrajne imovine provodi se svake godine, a provjerom popisne dokumentacije i usporedbom s poslovnim knjigama nisu utvrđena značajnija odstupanja.

4.1.1.3. Sitni inventar

Sitan inventar odnosi se na dugotrajnu imovinu čija pojedinačna vrijednost ne prelazi 464,53 eura, odnosno od 1. siječnja 2025. godine 500,00 eura. Sitan inventar otpisuje se u cijelosti prilikom stavljanja u upotrebu. Pregled osnovnih informacija o sitnom inventaru prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 6 - Sitan inventar

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Nabavna vrijednost sitnog inventara u upotrebi	3.767	3.767	2.848	2.848
Ispravak vrijednosti sitnog inventara u upotrebi	-3.767	-3.767	-2.848	-2.848
Stanje zaliha sitnog inventara na datum bilance	0	0	0	0
Ulaganja u sitan inventar	3.767	786	556	1.908
Rashodovanje sitnog inventara	1.537	0	919	1.005

Rashodovanje sitnog inventara se provodi na temelju godišnje inventure, i najčešći je razlog zastarjelost i neupotrebljivost.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Evidentiranje sitnog inventara** - Sitan inventar evidentira se sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, pri čemu se vodi u odgovarajućim evidencijama i otpisuje u cijelosti prilikom stavljanja u upotrebu.
- **Usklade glavne knjige i Popisa sitnog inventara** - Temeljem provedene usporedbe stanja sitnog inventara iz registra s iskazanim stanjima u bruto bilanci na isti dan nisu utvrđena materijalno značajnija odstupanja, osim u 2025. godini, kada u registar još nije unesena cjelokupna nabava sitnog inventara. Unos preostale nabave planiran je do kraja tekuće godine, a evidentirano odstupanje iznosi 1.004,82 eura.

4.1.2. Financijska imovina

Ukupna vrijednost financijske imovine u razdoblju od 2022. do 2025. godine bilježi rast s 819 tis. eura na 1.070 tis. eura, što predstavlja povećanje od 30,6 %. Nakon manjeg pada u 2024. godini, u prvih pet mjeseci 2025. zabilježen je značajniji porast, prvenstveno kao rezultat povećanja novčanih sredstava.

Struktura financijske imovine prikazana je u tablici br. 2 – Ukupna imovina, dok su u nastavku navedene pojedinosti za svaku stavku ove skupine imovine.

4.1.2.1. Novac u banci i blagajni

Na dan 31. svibnja 2025. ukupna novčana sredstva iznosila su 382 tis. eura, što predstavlja povećanje od 358 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine. Povećanje se odnosi isključivo na rast sredstava na bankovnim računima, dok prijelazni račun i glavna blagajna nisu evidentirani. Pregled strukture dan je u nastavku.

Tablica 7 - Novčana sredstva

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Novčana sredstva u banci	24.413	182.046	162.964	382.402
Prijelazni račun	0	0	0	0
Glavna blagajna	0	0	0	0
Ukupno	24.413	182.046	162.964	382.402

Novčana sredstva evidentiraju se i provode putem transakcijskog računa otvorenog kod Erste & Steiermärkische Bank d.d.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Usklađenost iskazanog stanja** – Novčana sredstva iskazana na kraju pojedinih razdoblja odgovaraju iznosima navedenima na bankovnim izvodima na isti dan. Provedenom usporedbom stanja iz bruto bilance s izvodima banaka nisu utvrđena odstupanja.

4.1.2.2. Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, države te ostala potraživanja

Navedena stavka imovine na dan 31. svibnja 2025. godine iznosila je 41 tis. eura, što je na razini prethodnih godina. Najveći udio u strukturi potraživanja čini jamčevni polog u iznosu od 37 tis. eura, dok se ostatak odnosi na ostala potraživanja koja bilježe blagi rast tijekom promatranog razdoblja.

Struktura je dana u tablici u nastavku.

Tablica 8 - Depoziti, jamčevni polozi i potraž. od zaposlenih te za više plaćene poreze

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Jamčevni polozi	41.494	41.494	36.994	36.994
Potraživanja od zaposlenih	0	0	0	0
Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	0	6	0	0
Ostala potraživanja	947	1.895	3.270	3.920
Ukupno	42.441	43.395	40.263	40.913

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Sporna naplata danih jamčevnih pologa** - Dane jamčevine odnose se na jamčevne pologe za poduzetničke kredite odobrene u okviru kreditnih linija „Mladi i žene“, „Poduzetnik 1“ i „Poduzetnik 2“. Ugovore o poduzetničkim kreditima iz programa „Poduzetnik 1“ i „Poduzetnik 2“ korisnici su sklapali s Privrednom bankom Zagreb, koja je bila zadužena za praćenje otplate i poduzimanje mjera naplate po dospelim obvezama.

Prema informacijama iz računovodstva, navedene jamčevine datiraju iz 2016. godine i ranijih razdoblja. Provedenim uvidom utvrđeno je da evidencije o danim jamčevinama nisu u potpunosti uredne, zbog čega nije bilo moguće precizno utvrditi njihovo stanje po pojedinim kreditnim linijama i korisnicima. Uočen je dio subjekata koji su brisani iz Sudskog registra, kao i korisnici čije su obveze sporne te su, s obzirom na protek vremena dulji od deset godina, predmet zastare.

Preporučuje se da se provede detaljna analiza svih danih jamčevina s ciljem utvrđivanja njihove opravdanosti i naplativosti. Jamčevine koje se odnose na subjekte brisane iz Sudskog registra ili one koje su predmet zastare potrebno je, uz odgovarajuću dokumentaciju i odobrenje nadležnih tijela, isknjižiti iz poslovnih evidencija. Na taj bi se način osiguralo realno iskazivanje imovine te usklađenost poslovnih knjiga sa stvarnim stanjem.

- **Ostala potraživanja** – Krajem svibnja 2025. godine iznose 4 tis. eura, što predstavlja povećanje od 1 tis. eura u odnosu na kraj 2023. godine. Najveći dio navedenog iznosa odnosi se na potraživanja od Financijske agencije (Fina) za predujmove po osnovi troškova provođenja ovršnih postupak odnosno prisilne naplate potraživanja.

4.1.2.3. Potraživanja za dane zajmove

Potraživanja za dane zajmove iznose 5.688 eura u svim promatranim godinama te se odnose na zajmove odobrene građanima 1995. godine u okviru kredita Fonda za gospodarski razvoj Općine Čazma.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Sporna naplata potraživanja za dane zajmove** - Prema dostavljenim informacijama, dva korisnika nisu u cijelosti otplatila odobrene kredite, zbog čega je Grad poduzeo mjere naplate, koje su okončane u korist Grada. Kao instrument osiguranja izvršena je uknjižba založnog prava na nekretninama dužnika, međutim Grad do sada nije pristupio prodaji predmetnih nekretnina radi namirenja potraživanja.

S obzirom na protek vremena i činjenicu da naplata potraživanja nije ostvarena, potrebno je preispitati realnost njihove buduće naplate. U slučaju da se utvrdi kako se navedena potraživanja ne mogu naplatiti, ista bi trebalo otpisati i isknjižiti iz poslovnih evidencija, uz odgovarajuće obrazloženje i dokumentaciju kojom bi se opravdala njihova nenaplativost. Na taj način osiguralo bi se realno prikazivanje financijskog položaja i imovine Grada.

4.1.2.4. Dionice i udjeli u glavnici

Rečena stavka kroz cijelo promatrano razdoblje iznosi 500 tis. eura, a struktura je prikazana u nastavku.

Tablica 9 – Dionice i udjeli u glavnici

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	496.025	496.025	496.025	496.025
Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trg. društava izvan javnog sektora	3.982	3.982	3.982	3.982
Ukupno	500.007	500.007	500.007	500.007

Strukturu čine dionice i udjeli u glavnica trgovačkih društava u javnom sektoru u iznosu od 496 tis. eura te dionice i udjeli u glavnica trgovačkih društava izvan javnog sektora u iznosu od 4 tis. eura. Tijekom promatranog razdoblja nisu evidentirane promjene u strukturi ni vrijednosti navedenih ulaganja.

U nastavku je prikazana struktura udjela u trgovačkim društvima na razini poslovnog subjekta.

Tablica 10 – Struktura udjela u trgovačkim društvima

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
KOMUNALIJE d.o.o.	8.060	8.060	8.060	8.060
KOMUNALIJE VODOVOD d.o.o.	487.965	487.965	487.965	411.835
KOMUNALIJE VODNE USLUGE d.o.o.	0	0	0	76.130
INFORMATIVNI CENTAR - HRVATSKA RADIO POSTAJA ČAZMA d.o.o.	3.982	3.982	3.982	3.982
Ukupno	500.007	500.007	500.007	500.007

Udjel u trgovačkom društvu KOMUNALIJE d.o.o., Čazma – Grad je 1997. godine, temeljem Izjave o osnivanju, stekao 100 % udjela u trgovačkom društvu KOMUNALIJE d.o.o. u iznosu od 60.800,00 kuna, što preračunato iznosi 8,06 tis. eura. Na dan 31.5.2025. godine navedeno je društvo i dalje poslovalo te je bilo u 100%-tnom vlasništvu Grada Čazme.

Udjel u trgovačkom društvu KOMUNALIJE VODOVOD d.o.o., Čazma – Udjel Grada Čazme u trgovačkom društvu KOMUNALIJE – VODOVOD d.o.o. iznosio je 3.675.500,00 kuna, odnosno 487.965,41 eura, a stečen je 2014. godine temeljem Plana podjele s osnivanjem novog društva.

Planom podjele (odvajanjem) trgovačkog društva KOMUNALIJE d.o.o. Čazma, čiji je osnivač Grad Čazma, osnovano je novo društvo KOMUNALIJE – VODOVOD d.o.o. za obavljanje djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje na području Grada Čazme.

Odlukom člana društva od 15. studenoga 2024. godine izvršeno je usklađenje temeljnog kapitala s eurom, čime je kapital usklađen s iznosa od 487.955,41 eura na 487.950,00 eura.

Dana 7. veljače 2025. godine donesena je Odluka o odobravanju Plana podjele s osnivanjem novog društva KOMUNALIJE VODNE USLUGE d.o.o., kojom je smanjen temeljni kapital društva s iznosa od 487.950,00 eura za 76.130,00 eura, na 411.820,00 eura. U istom je postupku izmijenjena odredba temeljnog akta o članu društva i kapitalu te je utvrđen potpuni tekst Izjave o osnivanju.

Na temelju Ugovora o pripajanju od 21. ožujka 2025. godine, te odluka skupština pripojenog i društva preuzimatelja od istog datuma, društvo KOMUNALIJE VODOVOD d.o.o. pripojeno je društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu. Temeljem Ugovora o pripajanju, Grad Čazma je kao jedini član pripojenog društva u zamjenu za izvršeno pripajanje stekao jedan poslovni udjel u društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. u nominalnom iznosu od 4.940,00 eura, a koji predstavlja 3,72 % temeljnog kapitala društva preuzimatelja. Ostatak vrijednosti

u iznosu od 406.880,00 eura prenijeto je u rezerve kapitala društva Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o..

Trgovački sud u Bjelovaru donio je rješenje o brisanju društva KOMUNALIJE – VODOVOD d.o.o. iz sudskog registra dana 28. travnja 2025. godine (Tt-25/3251-4). U trenutku brisanja, temeljni kapital društva iznosio je 411.820,00 eura.

Udjel u trgovačkom društvu KOMUNALIJE VODNE USLUGE d.o.o., Čazma – Ovo društvo osnovano je 07. veljače 2025. godine temeljem Izjava o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću. Odlukom člana društva KOMUNALIJE VODOVOD d.o.o. od dana 07. veljače 2025. godine određen je postupak podjele s osnivanjem novog društva KOMUNALIJE VODNE USLUGE d.o.o. sa sjedištem u Čazmi, Svetog Andrije 14, istodobnim prijenosom dijelova imovine društva KOMUNALIJE VODOVOD d.o.o. na novoosnovano društvo.

Odlukom članova društva o promjeni članova društva, izmjeni temeljnog akta društva te sklapanju društvenog ugovora od 22.srpnja 2025.godine izmijenjene su odredbe temeljnog akta društva koje se odnose na članove društva, članci 1. i 5. te je sklopljen Društveni ugovor o osnivanju. Na dan 31.5.2025. godine temeljni je kapital društva iznosio 76.130,00 eura te je bio u 100%-tnom vlasništvu Grada Čazme..

Udjel u trgovačkom društvu INFORMATIVNI CENTAR - HRVATSKA RADIO POSTAJA ČAZMA d.o.o., Čazma - Grad Čazma stekao je udjel u iznosu od 30.000,00 kuna odnosno 3.981,68 eura temeljem Društvenog ugovora o osnivanju od 17.8.2016. godine, gdje je Grad jedan od osnivača sa udjelom od 2,94 % u temeljnom kapitalu društva. Na dan 31.5.2025. godine navedeno je društvo i dalje poslovalo, a Grad je imao udio od 2,94 %.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Usklađenost stanja udjela u trgovačkim društvima** – Revizijom je utvrđeno da je stvarno stanje udjela u trgovačkim društvima na dan 31. svibnja 2025. godine usklađeno s knjiženim stanjem evidentiranim u poslovnim knjigama Grada Čazme.

4.1.2.5. Potraživanja za prihode poslovanja

Potraživanja za prihode poslovanja krajem svibnja 2025. godine iznosila su 127 tis. eura, a struktura istih krajem promatranih razdoblja dana je u tablici u nastavku.

Tablica 11 - Potraživanja za prihode poslovanja

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Potraživanja za poreze	4.227	4.227	4.227	4.227
Potraživanja za prihode od imovine	79.621	77.254	91.677	63.154
Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	330.463	198.409	179.829	175.462
Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i za povrat po protestiranim jamstvima	0	763	989	0
Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	1.744	3.362	3.257	3.257
Ispravak vrijednosti potraživanja	-280.960	-141.805	-118.786	-118.786
Ukupno	135.096	142.211	161.193	127.315

Na dan 31.5.2025. godine, ukupno nominalno potraživanje iznosi 246 tis. eura, od čega je 119 tis. eura vrijednosno usklađeno (valja napomenuti da se usklade rade na kraju godine, tako da za prvih pet mjeseci 2025. godine nije proveden ispravak vrijednosti).

4.1.2.5.1. Potraživanja za poreze

Na kontu 161451 – Potraživanja za porez na tvrtku iskazano je početno stanje potraživanja u iznosu od 4.227,45 eura, koje je nepromijenjeno kroz sva promatrana razdoblja od 2022. do 2025. godine.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Usklađenost iskazanog stanja** - Naplata i razrez lokalnih poreza, uključujući i porez na tvrtku, povjereni su Poreznoj upravi Čazma, koja ujedno provodi i otpis nenaplativih potraživanja, bez dostavljanja formalnih odluka o otpisu Gradu. Takva praksa uzrokuje moguća odstupanja između stanja u poslovnim knjigama Grada i evidencija Porezne uprave.

Prema dostavljenim podacima, stanje potraživanja za porez na tvrtku u evidencijama Porezne uprave na dan 31. svibnja 2025. godine iznosilo je 2.026,52 eura.

Sukladno tomu, po usklađenju evidencija s Poreznom upravom, preporučuje se provedba otpisa dijela potraživanja na dan 31. prosinca 2025. godine, čime bi se osigurala realnost i usklađenost knjigovodstvenih podataka.

4.1.2.5.2. Potraživanja za prihode od imovine

Potraživanja za prihode od imovine krajem svibnja 2025. godine iznosi 63 tis. eura, što je smanjenje za 29 tis. eura ili 31,1 % u odnosu na kraj 2024. godine. U nastavku je prikazana detaljna struktura za promatrana razdoblja.

Tablica 12 - Potraživanja za prihode od imovine

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Potraživanja za zatezne kamate	19.312	13.409	22.336	20.814
Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine	55.180	58.716	64.212	37.211
Potraživanja za naknade za korištenje nefinancijske imovine	5.129	5.129	5.129	5.129
Ukupno	79.621	77.254	91.677	63.154

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja za pojedine stave potraživanja:

- **Potraživanja za zatezne kamate** – Potraživanja za kamate odnose se uglavnom na neplaćene račune komunalne naknade. Kamate se ne naplaćuju redovito, već se njihova naplata provodi u okviru postupaka prisilne naplate. Do kraja svibnja 2025. godine naplaćeno je oko 1,5 tis. eura u odnosu na stanje na kraju 2024. godine.

Do uvođenja novog programskog rješenja kamate su se obračunavale isključivo za obveznike nad kojima je pokrenut ovršni postupak, dok se sada obračunavaju svim obveznicima s dospjelim, a neplaćenim obvezama.

Takav pristup omogućuje potpunije evidentiranje stvarnih potraživanja, međutim stvarna naplata i dalje ovisi o provedbi ovršnih postupaka i suradnji s nadležnim tijelima.

Provedenim provjerama utvrđeno je da se većina potraživanja može smatrati naplativima, dok se manji dio odnosi na nenaplativa potraživanja, koja nisu značajnog iznosa (oko 1,5 tis. eura).

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	17.859	11.854	20.782	19.260
Nenaplativa potraživanja	1.453	1.554	1.554	1.554
Ukupno	19.312	13.409	22.336	20.814

Naša preporuka je da se za potraživanja za koja se utvrdi da nisu naplativa ili za koja ne postoje realni izgledi za naplatu, provede njihovo isknjiženje iz poslovnih knjiga, uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje. Time bi se osigurala realnost i vjerodostojnost iskazanih potraživanja u financijskim izvještajima.

- **Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine** – Ova se potraživanja odnose na potraživanja temeljem davanja u najam poslovnih prostora u vlasništvu Grada, kao i na potraživanja po osnovi zakupa poljoprivrednog zemljišta na području Grada Čazme.

Tijekom provedenog uvida uočeno je odstupanje između analitičke evidencije i glavne knjige konta 164220 – Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine, u iznosu od 17.538,34 eura. Odstupanje je nastalo zbog pogrešnog evidentiranja zaduženja po nivoima, koja su se odnosila na zakup poljoprivrednog zemljišta. Neusklađenost je ispravljena tijekom obavljanja revizijskog uvida.

Analizom naplate potraživanja po ovoj osnovi utvrđeno je da se oko 50 % iskazanog stanja na dan 31.5.2025. godine odnosi na potraživanja koja nisu naplaćena od kraja 2024. godine.

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	45.036	45.677	47.621	18.549
Nenaplativa potraživanja	10.144	13.039	16.590	18.662
Ukupno	55.180	58.716	64.211	37.210

Preporučuje se redovita provjera usklađenosti analitičke i sintetičke evidencije te praćenje naplate po pojedinim ugovorima o zakupu i najmu. Za potraživanja koja se ne naplaćuju dulje razdoblje, potrebno je provjeriti njihovu stvarnu naplativost i, ako se utvrdi da naplata nije moguća, pristupiti isknjiženju uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje.

Na idućoj stranici je prikazan pregled stanja potraživanja u promatranim godinama po subjektima za koje je utvrđeno da su njihova potraživanja sporna, odnosno s povećanim rizikom naplate.

u EUR

Naziv partnera i šifra	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Partner: 0002879 BANIĆ TOMISLAV	4.352	4.710	5.009	5.158
Partner: 0014303 EMMIA USLUGE j.d.o.o.	223	3.437	5.089	5.089
Partner: 0824771 COLPE j.d.o.o.	0	0	1.330	2.429
Partner: 0008184 CECELJA JOSIP	2.215	2.215	2.215	2.215
Partner: 0017949 GRABERJE-UGOSTITELJSTVO d.o.o.	0	0	823	1.646
Partner: 0031194 SUDAREVIĆ DINKO	2.708	2.031	1.354	1.354
Partner: 0063800 ZIBERI KATARINA	407	407	407	407
Partner: 0004065 BIANCA ŠEPAK	239	239	194	194
Partner: 0827657 MARELA, obrt	0	0	106	106
Partner: 0827630 ZEPPELIN CRAFT BREWERY d.o.o.	0	0	64	64
Ukupno	10.144	13.039	16.590	18.662

- **Potraživanja za naknade za korištenje nefinancijske imovine** – Ova stavka potraživanja iznosi 5.129,16 eura te se nije mijenjala tijekom promatranog razdoblja. Provjerom je utvrđeno kako se iskazana potraživanja odnose na potraživanja po osnovi kamata za prodaju stanova iz ranijih razdoblja, pretežno iz 2007. godine i ranije. Prema informacijama iz računovodstva, dio potraživanja potječe od pravnih osoba koje više ne postoje, dok je dio već isknjižen, budući da se odnosio na staru deviznu štednju. Preostala potraživanja ostala su evidentirana u poslovnim knjigama, iako su realne mogućnosti njihove naplate izrazito ograničene. S obzirom na to da se radi o zastarjelim

potraživanjima starijim od deset godina, za koja više ne postoji realna osnova za naplatu, postoji potreba za njihovim dodatnim preispitivanjem.

Preporučuje se provesti analizu stvarne naplativosti preostalih potraživanja po ovoj osnovi te, u slučaju potvrđene nenaplativosti i zastare, pristupiti njihovom isknjiženju iz poslovnih knjiga. Na taj način osigurat će se realno i vjerodostojno iskazivanje potraživanja u financijskim izvještajima Grada.

4.1.2.5.3. Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade

Potraživanja po ovoj osnovi na dan 31.5.2025. godine iznosila su 176 tis. eura, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2024. godine kada su iznosila 180 tis. eura.

Kroz promatrano razdoblje od 2022. do 2025. godine vidljiv je kontinuirani pad iznosa potraživanja (s početnih 331 tis. eura krajem 2022. godine), što ukazuje na poboljšanu naplatu i smanjenje otvorenih potraživanja po osnovi pristojbi i naknada.

Potraživanja se najvećim dijelom odnose na komunalnu naknadu, naknade za uređenje voda, te naknade i pristojbe utvrđene posebnim propisima. U nastavu je prikazana detaljna struktura tijekom promatranog razdoblja.

Tablica 13 - Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Potraživanja za prihode vodnog gospodarstva	58.258	47.836	41.521	39.837
Potraživanja za komunalne doprinose	7.754	2.467	1.254	1.652
Potraživanja za komunalne naknade	243.410	119.455	102.246	99.618
Potraživanja za ostale nespomenute prihode	21.041	28.652	34.808	34.355
Ukupno	330.463	198.409	179.829	175.462

Najznačajniji udio u strukturi čine potraživanja za komunalne naknade, koja krajem svibnja 2025. godine iznose 100 tis. eura ili 56,8 % ukupnih potraživanja, a slijede potraživanja za prihode vodnog gospodarstva s iznosom od 40 tis. eura.

U usporedbi s krajem 2022. godine, najveće smanjenje vidljivo je upravo kod komunalnih naknada (sa 243 tis. eura na 100 tis. eura), što je rezultat poboljšanja naplate i provedbe ovršnih postupaka.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja za pojedine stavke potraživanja:

- **Prihodi vodnog gospodarstva** – U promatranom razdoblju vidljivo je da se potraživanja po osnovi prihoda vodnog gospodarstva kontinuirano smanjuju, što upućuje na poboljšanu naplatu i bolju kontrolu dospjelih potraživanja.

Međutim, detaljnom analizom stanja potraživanja na razini pojedinačnih partnera utvrđeno je da se kod određene skupine partnera iznosi potraživanja kontinuirano povećavaju, što ukazuje na probleme u naplati.

Temeljem provedenog testa, u nastavku je prikazana struktura naplativih potraživanja od prihoda vodnog gospodarstva, kao i potraživanja čija stanja po partnerima kontinuirano rastu, a time su ocijenjena kao potencijalno nenaplativa.

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	46.672	33.620	22.864	17.972
Nenaplativa potraživanja	11.659	15.628	19.666	21.865
Ukupno	58.331	49.247	42.530	39.837

Prema provedenoj procjeni, na dan 31.5.2025. godine utvrđeno je da se oko 22 tis. eura (od ukupno 40 tis. eura) odnosi na partnere kod kojih je naplata upitna, s obzirom da se potraživanja povećavaju iz razdoblja u razdoblje, bez vidljivih uplata.

Naša preporuka je provesti detaljnu analizu naplativosti svih otvorenih potraživanja od prihoda vodnog gospodarstva. Za potraživanja za koja se utvrdi da nema realne mogućnosti naplate, potrebno je pristupiti njihovom isknjiženju iz poslovnih knjiga, uz prateću valjanu dokumentaciju i obrazloženje. Takvim postupanjem osigurat će se realan prikaz potraživanja i vjerodostojnost financijskih izvještaja Grada.

- **Potraživanja za komunalne doprinose** – U promatranom razdoblju vidljivo je da se potraživanja po osnovi komunalnih doprinosa kontinuirano smanjuju, što upućuje na poboljšanje naplate i smanjenje otvorenih salda. Krajem svibnja 2025. godine ukupna potraživanja iznose 2 tis. eura, što je pad u odnosu na 8 tis. eura s kraja 2022. godine.

Provedenom analizom utvrđeno je da se veći dio potraživanja odnosi na uredno naplative obveznike, dok je manji dio, u iznosu od 915 eura (na 31.5.2025.), označen kao sporan, budući da se odnosi na obveznike nad kojima već dulje razdoblje nije bilo naplate (npr. Mazinjanin Jadranka, Rajilić Dubravko).

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	6.840	1.553	341	738
Nenaplativa potraživanja	914	914	914	914
Ukupno	7.754	2.467	1.255	1.652

S obzirom na iznose i njihovu strukturu, sporna potraživanja nisu značajna u ukupnom iznosu potraživanja te ne utječu bitno na financijski položaj Grada. Preporučuje se nastaviti s redovitim praćenjem i naplatom postojećih potraživanja, te za sporne iznose provjeriti mogućnost prisilne naplate ili otpis ukoliko se utvrdi da naplata nije moguća, uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje.

- **Potraživanja za komunalne naknade** – Ukupna potraživanja po osnovi komunalne naknade na dan 31.5.2025. godine iznose 100 tis. eura, što je smanjenje za 2 tis. eura u odnosu na kraj 2024. godine, kada su iznosila 102 tis. eura, odnosno smanjenje za 144 tis. eura u odnosu na kraj 2022. godine.

Tijekom promatranog razdoblja od 2022. do 2025. godine uočava se kontinuirani pad ukupnih potraživanja, što upućuje na poboljšanje naplate i učinkovitije praćenje dužnika.

Analizom strukture utvrđeno je da naplativa potraživanja na dan 31.5.2025. iznose oko 70 tis. eura, dok se nenaplativa potraživanja procjenjuju na iznos od oko 30 tis. eura, odnosno 30 % ukupnog iznosa. U odnosu na 2022. godinu udio nenaplativih potraživanja blago je porastao, što upućuje na potrebu za dodatnom provjerom njihove realnosti i mogućnosti naplate.

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	223.800	95.412	74.556	69.671
Nenaplativa potraživanja	19.611	24.043	27.689	29.948
Ukupno	243.410	119.455	102.246	99.618

Nenaplativa potraživanja uglavnom se odnose na fizičke osobe – građane nad kojima su već pokrenuti ovršni postupci, dok se manji dio odnosi na pravne osobe koje više ne obavljaju djelatnost ili nisu solventne. Jednako kao i u prethodnoj točki, preporučuje se nastaviti s redovitim praćenjem i naplatom postojećih potraživanja te za sporne iznose provjeriti mogućnost prisilne naplate. U slučajevima kada se utvrdi da naplata nije moguća, potrebno je pristupiti njihovom otpisu uz odgovarajuću dokumentaciju i obrazloženje.

- **Potraživanja za ostale nespomenute prihode** - Ukupna potraživanja za ostale nespecificirane prihode na kraju svibnja 2025. godine iznose 34 tis. eura, što je gotovo na podjednakoj razini kao i krajem 2024. godine. U odnosu na krajnje stanje iz 2022. godine (21 tis. eura), vidljiv je postupan rast ukupnih potraživanja tijekom promatranog razdoblja.

Analizom strukture utvrđeno je da naplativa potraživanja na dan 31.5.2025. iznose oko 13 tis. eura, dok se nenaplativa potraživanja procjenjuju na oko 22 tis. eura, što čini više od 60 % ukupnog iznosa.

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Naplativa potraživanja	6.476	6.967	13.121	12.668
Nenaplativa potraživanja	14.565	21.684	21.687	21.687
Ukupno	21.041	28.651	34.809	34.355

S obzirom na visok udio nenaplativih potraživanja i njihovu dugotrajnost, potrebno je dodatno preispitati realnost iskazanih iznosa i mogućnost njihove naplate u budućem razdoblju. Jednako kao i u prethodnim točkama, preporučuje se nastaviti s redovitim praćenjem i naplatom postojećih potraživanja, uz provođenje analize stvarne naplativosti pojedinačnih iznosa. Za potraživanja koja se pokažu nenaplativima ili zastarjelima, potrebno je pristupiti otpisu temeljem odgovarajuće dokumentacije i obrazloženja.

4.1.2.5.4. **Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode**

Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode krajem svibnja 2025. godine iznose 3.257 eura, što je jednako stanju iskazanom krajem 2024. godine.

Prema dostupnim informacijama, navedena potraživanja odnose se na kazne komunalnog redara te potraživanja po osnovi povrata troškova zbrinjavanja pasa. Iako se radi o manjim pojedinačnim iznosima, preporučuje se redovito praćenje stanja ovih potraživanja i provjera njihove naplativosti, osobito u slučajevima kada se odnose na fizičke osobe ili postupke koji su u tijeku.

U slučaju da se utvrdi da pojedina potraživanja nisu naplativa, potrebno je razmotriti mogućnost njihova iskniženja uz odgovarajuću dokumentaciju, čime bi se osigurala realnost i vjerodostojnost iskazanih potraživanja u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima.

4.1.2.5.5. **Ispravak vrijednosti potraživanja**

Krajem svibnja 2025. godine iskazan je ispravak vrijednosti potraživanja u iznosu od 119 tis. eura, što je jednako stanju krajem 2024. godine.

Međutim ovdje treba naglasiti da se usklade potraživanja rade na kraju godine, tako da za prvih pet mjeseci 2025. godine nije proveden ispravak vrijednosti.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Evidencija ispravka vrijednosti potraživanja** – Analizom je utvrđeno da Grad ne vodi evidenciju ispravka vrijednosti potraživanja po partnerima, već se ispravak provodi zbirno, na razini ukupnog iznosa, i to krajem poslovne godine, na temelju procjene nenaplativih potraživanja, sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Prema navedenom Pravilniku, ispravak vrijednosti potraživanja obvezno se provodi najmanje jednom godišnje na dan 31. prosinca, uzimajući u obzir:

- kašnjenje u naplati više od dvije godine
- pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom.

U slučajevima kada se s naplatom kasni dulje od dvije godine i/ili je nad dužnikom pokrenut stečajni ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se u visini od 100%.

Preporučuje se da Grad uspostavi detaljniju evidenciju ispravaka vrijednosti potraživanja po partnerima, umjesto sadašnjeg zbirnog pristupa, kako bi se omogućilo transparentnije praćenje i procjena naplativosti pojedinačnih potraživanja. Također, preporučuje se da se procjene naplativosti potraživanja provode najmanje polugodišnje, čime bi se osigurala pravovremena i realna procjena vrijednosti potraživanja te smanjio rizik od njihova precijenjenog iskazivanja u poslovnim knjigama.

4.1.2.6. Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine

Potraživanja od prodaje proizvedene dugotrajne imovine na dan 31.5.2025. godine iznosila su 14 tis. eura, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodna razdoblja. Struktura je dana u tablici u nastavku.

Tablica 14 - Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Potraživanje od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	33.559	0	0	0
Potraživanja od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	78.202	32.808	27.300	13.817
Ukupno	111.760	32.808	27.300	13.817

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Procjena naplativosti potraživanja** - Iskazana potraživanja odnose se na dužnike po Ugovorima o prodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Radi se o nekoliko dužnika kojima je istekao obračun po ugovorima, a koji nisu u cijelosti podmirili obveze po osnovi otplate stanova. Za navedene dužnike pokrenuti su ovršni postupci radi prisilne naplate preostalih potraživanja.

Na temelju dostavljenih informacija iz računovodstva, navedena se potraživanja smatraju u cijelosti naplativima, a njihova vrijednost realno odražava očekivane priljeve po osnovi prodaje stanova.

4.2. Analiza obveza

Ukupne obveze krajem svibnja 2025. godine iznosile su 2.507 tis. eura, što predstavlja povećanje od 112 tis. eura u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2024. godine. Detaljna struktura obveza prikazana je u tablici u nastavku.

Tablica 15 - Ukupne obveze

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za rashode poslovanja	707.161	371.032	541.342	440.303
Obveze za zaposlene	22.670	25.034	39.075	45.352
Obveze za materijalne rashode	661.058	288.466	483.912	366.566
Obveze za financijske rashode	871	547	1.030	887
Obveze za naknade građanima i kućanstvima	838	595	708	420
Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	0	0	0	6.500
Ostale tekuće obveze	21.724	56.390	16.617	20.578
Obveze za nabavu nefinancijske imovine	288.839	214.958	1.070.318	335.196
Obveze za kredite i zajmove	1.471.340	634.213	782.528	1.731.186
Ukupno	2.467.340	1.220.202	2.394.189	2.506.685

Iz prikazane tablice vidljivo je da ukupne obveze Grada krajem svibnja 2025. godine bilježe porast u odnosu na kraj 2024. godine, i to za 112 tis. eura. Povećanje se odnosi prvenstveno na rast obveza za kredite i zajmove, dok su obveze za rashode poslovanja i nabavu nefinancijske imovine zabilježile umjeren pad.

Obveze za rashode poslovanja smanjene su s 541 tis. eura na 440 tis. eura, što upućuje na djelomično podmirenje dospjelih obveza prema dobavljačima i smanjenje tekućih materijalnih rashoda.

S druge strane, obveze za kredite i zajmove povećane su s 783 tis. eura na 1.731 tis. eura, što predstavlja rast od gotovo 121 % u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na zaduženja prema Erste&Steiermärkische Bank d.d. po osnovi financiranja kapitalnih projekata Grada.

Ukupni rast obveza u 2025. godini rezultat je prije svega pojačanog investicijskog ciklusa i realizacije infrastrukturnih projekata, dok se smanjenje kratkoročnih obveza za rashode poslovanja može povezati s povećanom dinamikom plaćanja tekućih troškova.

4.2.1. Obveze za rashode poslovanja

Obveze za rashode poslovanja obuhvaćaju sve obveze za koje su izdani računi ili provedeni obračuni. U nastavku je dana analiza za svaku grupu obveza.

4.2.1.1. Obveze za zaposlene

Ukupne obveze za zaposlene krajem svibnja 2025. godine iznosile su 45 tis. eura, što predstavlja povećanje od 6 tis. eura u odnosu na kraj 2024. godine, kada su iznosile 39 tis. eura. Promatrajući odnos kraja svibnja 2025. prema kraju 2024. godine, prosječna mjesečna obveza bilježi porast od 16,1 %.

Struktura obveza prema zaposlenima tijekom promatranog razdoblja prikazana je u tablici na idućoj stranici.

Tablica 16 - Obveze prema zaposlenima

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za neto plaće i naknade	14.469	15.712	24.210	23.081
Obveze za porez i prirez	1.287	1.267	3.094	2.789
Obveze za doprinose izi na plaće	6.862	7.372	11.771	11.146
Obveze za ostale naknade zaposlenima	51	683	0	8.336
Ukupno	22.670	25.034	39.075	45.352

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Usklađenost analitike i sintetike** - Provedenom usporedbom rekapitulacija plaća s prometima knjiženih obveza utvrđeno je da nema odstupanja između analitičke i sintetičke evidencije.

Nadalje, stanja iskazanih obveza na datume bilance usklađena su s rekapitulacijama plaća, čime je potvrđena točnost i međusobna usklađenost evidencija.

4.2.1.2. Obveze za materijalne rashode

Struktura obveza za materijalne rashode, koji su na dan 31.5.2025. godine u odnosu na kraj 2024. godine smanjeni za 24,2 %, prikazana je u tablici u nastavku. Usporedno s tim, zabilježen je i pad razine dospelih obveza, što ukazuje na redovitije podmirivanje obveza tijekom promatranog razdoblja.

Tablica 17 - Obveze za materijalne rashode

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za naknade zaposlenicima	729	884	1.634	775
Obveze za uredski materijal i mat. za održavanje	22.429	4.300	7.385	4.874
Obveze za režije	25.655	13.000	16.766	-2.845
Obveza za usluge telefona, pošte i prijevoza	3.461	25.317	104.831	109.837
Obveze za usluge održavanja	447.949	174.367	196.127	138.848
Obveze za intelektualne usluge	49.019	25.165	38.539	59.883
Obveze za zakupnine i najamnine	1.673	1.406	30.454	4.928
Ostale obveze	110.143	44.027	88.176	50.265
Ukupno	661.058	288.466	483.912	366.566
Dospjele obveze	519.938	163.647	315.375	357.382
Učešće dospelih obveza u ukupnim obvezama	78,7%	56,7%	65,2%	97,5%

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Struktura obveza** – U strukturi obveza za materijalne rashode, najznačajniji udio imaju obveze za usluge održavanja (oko 50 %) te obveze za usluge telefona, pošte i prijevoza (oko 15 %). U odnosu na kraj 2024. godine, vidljivo je smanjenje obveza za usluge održavanja (za oko 29 %) dok su obveze za intelektualne usluge u prvih pet mjeseci 2025. godine porasle s 40 tis. eura na 60 tis. eura.
- **Analiza prometa obveza prema dobavljačima** – Analiza prometa obveza prema dobavljačima pokazuje da se poslovanje Grada Čazme u značajnoj mjeri oslanja na ograničen broj dobavljača. Deset najvećih dobavljača u 2024. godini ostvarilo je ukupni promet od 1,6 mil. eura, što čini 72,9 % ukupnog prometa s dobavljačima. U prvim mjesecima 2025. godine zadržan je sličan trend, s udjelom od 72,1 %, što ukazuje na stabilne poslovne odnose i ponavljajuće obveze prema istim isporučiteljima.

U nastavku je dan pregled prometa 10 najvećih dobavljača kroz promatrano razdoblje:

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
KOMUNALIJE d.o.o.	1.034.284	980.362	898.423	383.522
ČAZMATRANS PROMET d.o.o.	0	240.090	319.389	260.680
GRAĐEVINSKI OBRT "ŠAREC" MARIO ŠAREC	243.008	0	0	0
HEP OPSKRBA d.o.o.	76.030	52.972	102.200	55.905
LIBUSOFT CICOM d.o.o.	62.960	92.589	97.852	55.136
ŠKARDA SANITARNA ZAŠTITA	46.338	55.790	53.533	26.550
AG DOM d.o.o.	0	48.221	48.221	0
JURICA FRANC-OBRT ZA MONTAŽU GRAĐEVINSKE	39.974	24.764	45.784	25.452
GOSPODARI SVJETLA d.o.o.	0	0	38.032	38.032
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST	7.213	12.764	31.611	19.376
Ukupno	1.509.807	1.507.553	1.635.045	864.652
<i>Ukupni promet dobavljača u tijeku godine</i>	<i>2.287.469</i>	<i>2.257.930</i>	<i>2.244.004</i>	<i>1.199.717</i>
<i>Učešće TOP 10 najvećih dobavljača u ukupnom prometu dobavljača</i>	<i>66,0%</i>	<i>66,8%</i>	<i>72,9%</i>	<i>72,1%</i>

Najveći udio u ukupnom prometu čine društva KOMUNALIJE d.o.o. (prosječno oko 60 % prometa), ČAZMATRANS PROMET d.o.o. (prosječno oko 20 %), LIBUSOFT CICOM d.o.o. (prosječno oko 5,5 %) te HEP OPSKRBA d.o.o. (prosječno oko 5,3 %). Navedena društva predstavljaju ključne partnere Grada u pružanju usluga — KOMUNALIJE d.o.o. u segmentu tekućeg i investicijskog održavanja, ČAZMATRANS PROMET d.o.o. u pružanju prijevoznih usluga učenika, LIBUSOFT CICOM d.o.o. u računalnim uslugama hostinga i održavanja računovodstvenog programa, te HEP OPSKRBA d.o.o. u distribuciji električne energije.

Ovakva struktura prometa pokazuje visok stupanj koncentracije poslovanja kod nekoliko ključnih dobavljača, što upućuje na potrebu praćenja ugovornih odnosa, tržišnih cijena i uvjeta isporuke radi očuvanja konkurentnosti, transparentnosti i racionalnog trošenja proračunskih sredstava.

- **Struktura salda obveza prema dobavljačima** – Analizom stanja obveza prema dobavljačima vidljivo je da se najveći dio ukupnih obveza koncentrira na nekoliko ključnih dobavljača, pri čemu deset najvećih čini od 57 % do 81 % ukupnog stanja obveza kroz promatrane godine. Takva struktura ukazuje na visok stupanj ovisnosti o ograničenom broju poslovnih partnera, što je u skladu s analizom prometa prema dobavljačima. U nastavku je dan pregled stanja na datum bilance za 10 najvećih dobavljača:

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
ČAZMATRANS PROMET d.o.o.	0	21.840	100.192	106.105
KOMUNALIJE d.o.o.	410.694	112.839	142.582	103.826
LIBUSOFT CICOM d.o.o.	13.773	6.607	15.589	23.495
JURICA FRANC-OBRT ZA MONTAŽU GRAĐEVINSKE	3.509	13.950	23.021	13.452
CROATIA OSIGURANJE d.d.	919	888	284	13.394
AUTOPRIJEVOZNIK DEBELJAK NENAD	0	0	10.165	11.165
OPĆINA VELIKA TRNOVITICA	7.288	3.348	6.048	8.353
VETERINARSKA STANICA PAKRAC d.o.o.	4.362	1.928	2.760	5.600
OMEGA IT d.o.o.	3.617	5.333	4.789	5.094
NENAD DIANIĆ - ODVJETNIK	0	0	0	5.000
Ukupno	444.162	166.734	305.429	295.484
<i>Ukupno stanje dobavljača na datum bilance</i>	<i>661.058</i>	<i>288.466</i>	<i>483.912</i>	<i>366.566</i>
<i>Učešće TOP 10 najvećih dobavljača u ukupnom stanju dobavljača</i>	<i>67,2%</i>	<i>57,8%</i>	<i>63,1%</i>	<i>80,6%</i>

Najznačajniji dobavljači s najvećim saldima su KOMUNALIJE d.o.o., ČAZMATRANS PROMET d.o.o., LIBUSOFT CICOM d.o.o. i JURICA FRANC – obrt za montažu građevinske opreme, koji su ujedno i među dobavljačima s najvećim godišnjim prometom. Njihove obveze odnose se ponajprije na usluge komunalnog i investicijskog održavanja, prijevoza učenika te održavanja informatičkih sustava.

Udio deset najvećih dobavljača u ukupnim obvezama povećan je s 63,1 % krajem 2024. godine na 80,6 % na dan 31. svibnja 2025., što upućuje na rast koncentracije obveza i potrebu za pažljivijim upravljanjem dospjećima radi izbjegavanja rizika likvidnosti i ovisnosti o ključnim dobavljačima.

- **Dinamika podmirenja obveza** – Analizom dospelosti obveza za materijalne rashode vidljivo je da je udio dospjelih obveza u ukupnim obvezama tijekom promatranog razdoblja varirao od 56,7 % do 78,7 %, što ukazuje na promjene u dinamici plaćanja i likvidnosti. Krajem 2022. godine dospjele obveze činile su 78,7 % ukupnih obveza, dok se udio krajem 2023. godine značajno smanjio, na 56,7 %, što upućuje na poboljšanje u pravodobnom podmirivanju obveza. Do kraja 2024. godine udio dospjelih obveza ponovno raste na 65,2 %, što sugerira blago pogoršanje u dinamici plaćanja prema dobavljačima. U nastavku je dan prikaz starosne strukture dospjelih obveza tijekom promatranog razdoblja:

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Nedospjele obveze	141.120	124.818	168.537	9.184
Dospjelo od 1 do 60 dana	318.948	149.826	287.297	284.300
Dospjelo od 61 do 180 dana	196.627	250	26.787	62.061
Dospjelo od 181 do 360 dana	27	0	1.291	11.021
Dospjelo preko 360 dana	4.336	13.572	0	0
Ukupno	661.058	288.466	483.912	366.566

Na dan 31. prosinca 2024. godine, ukupne obveze za materijalne rashode iznosile su 484 tis. eura, od čega je 167 tis. eura ili 35 % bilo nedospjelo, dok je 315 tis. eura odnosno 65 % bilo dospjelo za plaćanje. Najveći dio dospjelih obveza odnosi se na obveze s rokom dospijeca do 60 dana u iznosu od 287 tis. eura, što pokazuje da se većina obveza podmiruje u kraćem roku. Obveze s dospelostima između 61 i 180 dana iznosile su 27 tis. eura, dok su obveze starije od 180 dana bile zanemarive.

Ukupno gledano, struktura dospelosti pokazuje povoljnu likvidnost i pravovremeno izvršavanje obveza, bez značajnog nakupljanja dugotrajno dospjelih obveza.

4.2.1.3. Obveze za financijske rashode

Obveze za financijske rashode na dan 31.5.2025. godine iznosile su 887 eura, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2024. godine, kada su iznosile 1 tis. eura. Struktura obveza za financijske rashode prikazana je u tablici br. 15 – Ukupne obveze.

Navedene obveze odnose se pretežito na kamate po kreditima te su u cijelosti kratkoročnog karaktera. Smanjenje u 2025. godini posljedica je redovitog podmirivanja dospjelih kamata u okviru postojećih ugovornih obveza.

4.2.1.4. Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći

Na dan 31. svibnja 2025. godine na kontu 238110 – Obveze za tekuće donacije u novcu evidentiran je iznos od 6.500 eura.

Navedene obveze odnose se na dodjelu financijskih sredstava iz proračuna udrugama KUD "Graničar" i HGSS, temeljem odobrenih zahtjeva za dodjelu dotacija.

4.2.1.5. Ostale tekuće obveze

Ukupne ostale obveze krajem svibnja 2025. godine iznosile su 21 tis. eura, što je povećanje u odnosu na kraj 2024. godine, kada su iznosile 17 tis. eura.

Tablica 18 - Ostale tekuće obveze

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za predujmove	0	485	485	485
Obveze za jamčevine	3.125	8.084	11.805	10.805
Ostale nespomenute obveze	16.792	46.257	3.547	9.033
Obveze za naplaćene tuđe prihode – NUV	629	1.564	781	256
Obveze za naplaćene tuđe prihode - DV	1.179	0	0	0
Ukupno	21.724	56.390	16.617	20.578

Najveći dio obveza odnosi se na stavku obveza za jamčevine u iznosu od 11 tis. eura, što je na podjednako razini kao i krajem 2024. godine. Obveze za jamčevine odnose se na primljena novčana sredstva po osnovi jamstava dostavljenih u sklopu provedenih javnih natječaja, a koja će po isteku ugovornih obveza biti vraćena ponuditeljima, odnosno prenesena u prihod proračuna u slučaju neispunjenja uvjeta natječaja.

4.2.2. Obveze za nabavu nefinancijske imovine

Obveze za nabavu nefinancijske imovine krajem svibnja 2025. godine iznose 335 tis. eura, što je smanjenje za 735 tis. eura u odnosu na kraj 2024. godine, kada su iznosile 1.070 tis. eura. Struktura istih je dana krajem promatranih razdoblja u tablici u nastavku.

Tablica 19 - Obveze za nabavu nefinancijske imovine

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za ulaganja u zemljišta	172.540	92.906	19.908	0
Obveze za ulaganja u građevinske objekte	116.299	82.388	975.462	330.441
Obveze za ulaganje u postrojenja i opremu	0	24.664	2.627	4.754
Obveze za ulaganje u višegodišnje nasade	0	0	72.321	0
Obveze za dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu	0	15.000	0	0
Ukupno	288.839	214.958	1.070.318	335.196

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Struktura obveza** - U strukturi obveza, najveći udio odnosi se na ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 330 tis. eura, dok se ostatak odnosi na ulaganja u postrojenja i opremu.

Smanjenje ukupnih obveza tijekom prvih pet mjeseci 2025. godine rezultat je podmirjenja obveza prema izvođačima radova na kapitalnim projektima, prvenstveno izgradnji Kulturnog centra i Dječjeg vrtića, čije su obveze bile evidentirane krajem 2024. godine. Dio tih obveza financiran je nakon što je Grad početkom 2025. godine realizirao planirane prihode od kreditnog zaduženja, temeljem suglasnosti Ministarstva financija. Također, manji dio obveza odnosi se na ulaganja u višegodišnje nasade evidentirana tijekom 2024. godine, za koja je do kraja svibnja 2025. izvršeno podmirjenje.

Iz navedeno može se zaključiti da razina obveza za nabavu nefinancijske imovine krajem svibnja 2025. godine pokazuje stabilizaciju obveza nakon razdoblja intenzivnih kapitalnih ulaganja u prethodnoj godini.

Preporučuje se da Grad nastavi planiranje i praćenje novčanih tokova kapitalnih projekata u skladu s dinamikom realizacije planiranih izvora financiranja, kako bi se izbjeglo privremeno financiranje iz vlastitih sredstava i osigurala pravovremena podmirenja obveza prema izvođačima.

4.2.3. Obveze za kredite i zajmove

Krajem svibnja 2025. godine, ukupne obveze za kredite i zajmove iznosile su 1.731 tis. eura, što je povećanje za 949 tis. eura u odnosu na kraj 2024. godine.

Tablica 20 - Obveze za kredite i zajmove

u EUR				
Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Obveze za kredite	1.386.953	568.779	723.905	1.672.563
Obveze za zajmove	84.387	65.434	58.623	58.623
Ukupno	1.471.340	634.213	782.528	1.731.186

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Struktura obveza** - Najveći dio navedenih obveza odnosi se na obveze za kredite koje čine oko 97 % ukupnih obveza prema kreditnim institucijama. Značajan rast ukupnih obveza u 2025. godini rezultat je realizacije kreditnog zaduženja Grada Čazme temeljem suglasnosti Ministarstva financija, kojim se financira izgradnja Kulturnog centra i Dječjeg vrtića Čazma. Kreditna sredstva su realizirana početkom 2025. godine, čime su se privremeno povećale obveze po kreditima, dok se istodobno osiguralo podmirenje obveza prema izvođačima radova evidentiranih krajem 2024. godine.

Usporedbom s ranijim razdobljima vidljivo je da je razina kreditnih obveza krajem 2023. godine bila niža zbog redovitog otplaćivanja postojećih kredita, dok je rast u 2025. godini povezan isključivo s novim zaduženjem za potrebe financiranja kapitalnih projekata.

- **Obveze za kredite** - Obveza za kredite u cijelosti se odnose na obveze prema kreditnoj instituciji Erste&Steiermärkische Bank d.d., s kojom Grad Čazma ima sklopljene ugovore o dugoročnim i kratkoročnim kreditima za financiranje kapitalnih ulaganja i financiranje tekuće likvidnosti. Osnovne informacije o primljenim kreditima dane su u nastavku:

Opis uvjeta	Ugovor br. 5002143993	Ugovor br. 5002493893	Ugovor br. 5002516380	Ugovor br. 5305814520
Datum ugovora:	26.10.2021.	10.10.2024.	08.01.2025.	10.04.2025.
Iznos glavnice:	11.000.000,00 HRK	200.000,00 EUR	615.000,00 EUR	589.000,00 EUR
Vrsta kredita:	Investicijski kredit	Kredit za likvidnost	Investicijski kredit	Revolving kredit
Namjena kredita:	Izgradnja interpretacijsko-rekreacijskog centra Bio park Čazma i uređenje zgrade Udruga	Financiranje tekuće likvidnosti	Investicijsko ulaganje	Financiranje obrtnih sredstava
Početak otplate:	30.07.2022.	01.11.2024.	31.01.2026.	10.04.2025.
Zadnja rata kredita:	30.06.2032.	01.10.2025.	31.12.2035.	09.04.2026.
Visina kamatne stope - % :	1,20%	3,68%	3,33%	3,90%

- **Obveza za zajmove** – U cijelosti se odnose na obveze prema Ministarstvu financija za primljene beskamratne zajmove, a koji dospijevaju na naplatu do kraja 2025. godine.
- **Dinamika podmirenja obveza** – Krajem svibnja 2025. godine ukupne obveze za kredite i zajmove iznose 1.731 tis. eura, od čega se 1.024 tis. eura odnosi na kratkoročne obveze koje dospijevaju na

naplatu do kraja 2026. godine, dok se preostalih 708 tis. eura odnosi na dugoročne obveze, čija zadnja otplata dospijeva do kraja 2035. godine. U nastavku je prikazana struktura obveza prema rokovima dospijeća:

u EUR

Kreditor	Ugovor	2025.	2026.	2027.	2028.	2029. - 2035.	Ukupno
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	5002143993	85.164	145.995	145.995	145.995	34.089	557.238
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	5002493893	83.333	0	0	0	0	83.333
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	5002516380	0	61.500	61.500	61.500	258.491	442.991
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	5305814520	374.818	214.182	0	0	0	589.000
Ministarstvo financija	Zajam	58.623	0	0	0	0	58.623
Ukupno		601.939	421.677	207.495	207.495	292.581	1.731.186

Plan otplate pokazuje da će se najveći iznos obveza podmiriti do kraja 2025. godine, kada dospijeva 602 tis. eura ili 34,8 % ukupnih obveza. U narednim godinama slijedi postupno smanjenje godišnjih iznosa otplate 422 tis. eura u 2026., 207 tis. eura u 2027. i 2028., dok se preostali iznos od 293 tis. eura odnosi na otplate u razdoblju 2029. – 2035. godine.

- **Usklađenost iskazanog stanja** – Iskazane obveze za kredite i zajmove na dan 31.5.2025. godine usklađene su s iznosima navedenima u konfirmacijama kreditora na isti datum, čime se potvrđuje da su iskazana stanja obveza realna, istinita i vjerodostojno prikazana u poslovnim knjigama.

4.3. Analiza vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora financiranja

Vlastiti izvori financiranja krajem svibnja 2025. godine iznose 18.100 tis. eura, što predstavlja blago povećanje u odnosu na kraj 2024. godine kada su iznosili 17.931 tis. eura. Struktura vlastitih izvora i ispravak vlastitih izvora financiranja dana u nastavku.

Tablica 21 - Vlastiti izvori financiranja

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Vlastiti izvori iz proračuna i ostalih izvora	18.914.429	19.220.824	19.981.689	20.090.564
Ispravak vlastitih izvora za obaveze	-1.471.340	-634.213	-782.528	-1.731.186
Višak prihoda	3.353.039	3.623.482	4.972.661	6.094.100
Manjak prihoda	-4.309.188	-4.034.148	-6.429.369	-6.429.369
Obračunati prihodi poslovanja	242.814	152.843	170.621	71.554
Obračunati prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.042	22.176	17.872	4.389
Rezerviranja viška prihoda	1.173	1.173	0	0
Ukupno	16.734.970	18.352.137	17.930.946	18.100.053

Struktura vlastitih izvora iz proračuna i ostalih izvora, te korekcija za primljene kredite dana je u sljedećoj tablici:

Tablica 22 - Struktura vlastitih izvora iz proračuna i ostalih izvora

u EUR

Naziv	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Izvori vlasništva iz proračuna za nefinancijsku imovinu	17.502.941	17.809.336	18.570.202	18.679.077
Izvori vlasništva iz proračuna za financijsku imovinu	64.673	64.673	64.673	64.673
Izvori vlasništva iz proračuna za financijsku imovinu	-27.672	-27.672	-27.672	-27.672
Ostali izvori	1.374.487	1.374.487	1.374.487	1.374.487
Ispravak izvora vlasništva iz proračuna za kredite	-1.471.340	-634.213	-782.528	-1.731.186
Ukupno	17.443.089	18.586.611	19.199.161	18.359.378

Najznačajniji dio izvora odnosi se na izvore iz proračuna za nefinancijsku imovinu, koji na dan 31.5.2025. godine iznose 18.679 tis. eura, dok su ostali izvori (uključujući financijsku imovinu i druge izvore) stabilni i bez značajnijih promjena kroz promatrano razdoblje.

Smanjenje ukupnih izvora u 2025. godini prvenstveno je posljedica povećanja ispravka izvora vlasništva iz proračuna za kredite, koji je s 783 tis. eura krajem 2024. godine porastao na 1.731 tis. eura. Taj porast izravno je povezan s novim kreditnim zaduženjima i povećanjem obveza prema Erste&Steiermärkische Bank d.d., u skladu s planom financiranja investicijskih projekata Grada.

Struktura viškova i manjkova prihoda ima kontinuirani negativan trend zbog ostvarenih negativnih rezultata iz poslovanja kao i zbog negativnog odnosa financiranja nefinancijske imovine. Detaljna struktura je dana u nastavku.

Tablica 23 - Struktura viškova i manjkova prihoda

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Višak prihoda	3.353.039	3.623.482	4.972.661	6.094.100
Višak prihoda poslovanja	2.003.516	3.115.362	4.316.225	5.437.664
Višak prihoda od nefinancijske imovine	1.349.523	508.120	656.436	656.436
Manjak prihoda	-4.309.188	-4.034.148	-6.429.369	-6.429.369
Manjak prihoda poslovanja	0	0	0	0
Manjak prihoda od nefinancijske imovine	-4.309.188	-4.034.148	-6.429.369	-6.429.369
Neto iznos	-956.149	-410.667	-1.456.708	-335.269

Kao što je vidljivo, Grad bilježi negativan ukupni rezultat poslovanja, koji je značajno povećan u 2024. godini, prvenstveno kao posljedica smanjenja rezultata iz redovnog poslovanja za približno 1,9 mil. eura u odnosu na prethodnu godinu. Međutim valja istaknuti kako je rezultat iz redovnog poslovanja (kao razlika prihoda i rashoda poslovanja) u svim promatranim razdobljima bio pozitivan.

5. ANALIZA FINANIJSKOG POSLOVANJA 2022. – 31.05.2025.

U nastavku su prikazani osnovni pokazatelji poslovanja Grada Čazme, uključujući prihode, rashode, primitke i izdatke za razdoblje od 2022. godine do 31. svibnja 2025. godine, uz analizu i interpretaciju uočenih trendova.

Tablica 24 - Prikaz prihoda i rashoda, primitaka i izdataka za razdoblje 1.1.2022. - 31.5.2025.

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi poslovanja	4.998.388	8.609.763	6.200.054	3.682.352
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.962	81.110	7.502	24.847
Primici od financijske imovine i zaduživanja	1.006.655	6.811	166.667	1.204.000
Ukupno prihodi i primici	6.014.005	8.697.684	6.374.223	4.911.200
Rashodi poslovanja	4.032.648	5.510.701	5.021.672	2.290.871
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.326.809	1.781.636	2.402.723	1.308.736
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	165.764	843.938	18.351	255.342
Ukupno rashodi i izdaci	6.525.221	8.136.275	7.442.745	3.854.950
Višak / manjak prihoda i primitaka - tekuće razdoblje	-511.216	561.409	-1.068.523	1.056.250
Višak / manjak prihoda i primitaka - preneseni	-444.932	-972.075	-388.185	-1.391.519
Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju	-956.149	-410.667	-1.456.708	-335.269

Iz prikazane tablice vidljivo je da su ukupni prihodi i primici Grada Čazme u promatranom razdoblju od 2022. do kraja svibnja 2025. godine imali promjenjivu tendenciju. Nakon značajnog rasta u 2023. godini, kada su ostvareni prihodi i primici u iznosu od 8,7 mil. eura, u 2024. godini dolazi do njihova smanjenja na 6,4 mil. eura, dok u prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareni iznos od 4,9 mil. eura pokazuje stabilizaciju trenda.

Prihodi poslovanja čine najveći dio ukupnih prihoda te u 2024. godini iznose 6,2 mil. eura, što predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu. Na promjene razine prihoda najveći utjecaj imaju prihodi od poreza i pomoći, koji čine osnovni izvor financiranja Grada.

Primitci se odnose na zaduživanja po osnovi kredita i zajmova, najvećim dijelom kod poslovnih banaka radi financiranja kapitalnih ulaganja (izgradnja kulturnog centra i dječjeg vrtića).

S druge strane, rashodi i izdaci pokazuju uzlazni trend, osobito u 2023. i 2024. godini, kada iznose 8,1 mil. eura i 7,4 mil. eura. Povećanje rashoda primarno je rezultat ulaganja u nefinancijsku imovinu, ali i rasta rashoda poslovanja, posebice za zaposlene i materijalne rashode.

Zbog bržeg rasta rashoda u odnosu na prihode, Grad kontinuirano iskazuje manjak prihoda i primitaka, koji je u 2024. godini dosegao 1,46 mil. eura.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova odnose se na redovite otplate glavnice kredita primljenih za financiranje kapitalnih projekata.

5.1. Analiza prihoda

U daljnjem tekstu su dane informacije u svezi ostvarenih prihoda za poslovnu 2022., 2023., 2024. godinu te prvih pet mjeseci 2025. godine, te rezime ključnih razlika ili nepravilnosti koje smo uočili u postupku analize poslovanja.

Skraćeni prikaz ostvarenih prihoda i primitaka po aktivnostima, na razini pojedine poslovne godine, dan je u tablici u nastavku.

Tablica 25 - Prikaz prihoda i primitaka po aktivnostima

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi poslovanja	4.998.388	8.609.763	6.200.054	3.682.352
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.962	81.110	7.502	24.847
Primici od financijske imovine i zaduživanja	1.006.655	6.811	166.667	1.204.000
Ukupno	6.014.005	8.697.684	6.374.223	4.911.200

Grad Čazma ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima naplatu obavlja Grad Čazma na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku ili naziv, kuće za odmor i korištenje javnih površina, te prirez porezu na dohodak, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i poreza na dohodak te rješenja za ostale vrste poreza. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima ovise u nekim slučajevima o uplati obveznika, odnosno obračunu obveznika na temelju kojih se evidentiraju potraživanja.

U promatranom razdoblju od 2022. do kraja svibnja 2025. godine, ukupni prihodi i primici Grada Čazme bilježe značajne oscilacije. Nakon rasta u 2023. godini, kada su ostvareni prihodi i primici u iznosu od 8,7 mil. eura, u 2024. godini zabilježen je pad od 26,7 %, na 6,4 mil. eura. U prvih pet mjeseci 2025. godine ukupni prihodi i primici iznose 4,9 mil. eura, što ukazuje na nastavak stabilizacije prihodne strane proračuna.

Najveći udio u ukupnim prihodima čine prihodi poslovanja (97,3 % ukupnih prihoda u 2024. godini), a čije kretanje u velikoj mjeri određuju porezni i neporezni prihodi, prihodi od imovine, te pomoći i donacije iz državnog i županijskog proračuna.

5.1.1. Prihodi poslovanja

Ukupni poslovni prihodi u razdoblju od 2022. do 31.5.2025. godine iskazani su u nastavku.

Tablica 26 - Prihodi poslovanja

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi od poreza	1.540.942	2.101.329	2.695.233	1.487.783
Doprinosi	0	0	0	0
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	2.485.491	5.598.802	2.690.032	1.735.310
Prihodi od imovine	138.885	91.933	124.681	182.920
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	775.436	800.877	624.700	270.498
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrti po protestiranim jamstvima	53.991	16.561	65.237	5.841
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	0	0	0	0
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	3.642	262	172	0
Ukupno	4.998.388	8.609.763	6.200.054	3.682.352

U razdoblju od 2022. do kraja svibnja 2025. godine, prihodi poslovanja Grada Čazme kretali su se u rasponu od 5,0 mil. eura u 2022. do 8,6 mil. eura u 2023., nakon čega je u 2024. zabilježen pad na 6,2 mil. eura. U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareno je 3,7 mil. eura, što ukazuje na stabilan trend ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu.

5.1.1.1. Prihodi od poreza

Detaljan prikaz prihoda od poreza prezentiran je u narednoj tablici.

Tablica 27 - Prihodi od poreza

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Porez i prirez na dohodak	1.423.235	1.971.097	2.511.667	1.430.274
Porez na dobit	0	0	0	0
Porezi na imovinu	90.221	96.454	151.098	45.821
Porezi na robu i usluge	27.487	33.777	32.468	11.689
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	0	0	0	0
Ostali prihodi od poreza	0	0	0	0
Ukupno	1.540.942	2.101.329	2.695.233	1.487.783

U promatranom razdoblju od 2022. do kraja svibnja 2025. godine, porezni prihodi Grada Čazme bilježe kontinuirani rast, pri čemu je njihov iznos s 1,5 mil. eura u 2022. povećan na 2,7 mil. eura u 2024. godini, što predstavlja porast od gotovo 75 % u dvije godine. U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareno je 1,5 mil. eura, što ukazuje na nastavak stabilnog trenda rasta poreznih prihoda.

Najveći dio prihoda čini porez i prirez na dohodak koji u 2024. godini iznosi 2,5 mil. eura, odnosno više od 93 % ukupnih poreznih prihoda. Važno je napomenuti da je od 1. siječnja 2024. godine ukinut prirez porezu na dohodak, čime je došlo do izmjene načina raspodjele prihoda od poreza na dohodak između države i jedinica lokalne samouprave. Grad Čazma, sukladno novom modelu, dobio je veći udio u prihodima od poreza na dohodak radi kompenzacije gubitka prireza, što je rezultiralo nominalnim rastom prihoda unatoč formalnom ukidanju prireza.

Porezi na imovinu u 2024. godini iznosili su 151 tis. eura, što predstavlja porast od 56 % u odnosu na 2022. godinu. Riječ je pretežno o prihodima od poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje, držanje i posjedovanje imovine.

5.1.1.2. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna

U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvarene su pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u ukupnom iznosu od 1.735 tis. eura, što predstavlja oko 65 % ukupnog iznosa ostvarenog tijekom cijele 2024. godine (1.594 tis. eura).

Pomoći čine jedan od ključnih izvora prihoda Grada Čazme, a najvećim se dijelom odnose na transferna sredstva iz državnog proračuna (fiskalno izravnanje, pomoći za decentralizirane funkcije) te pomoći temeljem prijenosa EU sredstava za sufinanciranje projekata od lokalnog značaja.

U nastavku je prikazana struktura pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna.

Tablica 28 - Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Pomoći od inozemnih vlada	0	0	0	0
Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	0	0	0	0
Pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima	1.344.336	3.358.221	1.593.628	710.537
Pomoći od izvanproračunskih korisnika	4.604	32.478	3.094	64.877
Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	276.485	513.022	558.805	787.887
Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	0	0	0	0
Pomoći unutar općeg proračuna temeljem protestiranih jamstava	0	0	0	0
Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	860.068	1.695.081	534.506	172.009
Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	0	0	0	0
Ukupno	2.485.491	5.598.802	2.690.032	1.735.310

U 2024. godini, **pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima** u iznosu od 1.594 tis. eura odnose se na tekuće pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima (1.499 tis. eura) te na kapitalne pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima (94 tis. eura).

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Tekuće pomoći proračunu iz drugih proračuna i od izvanproračunskih korisnika** - najvećim se dijelom odnose na fiskalno izravnjanje, koje je ostvareno u iznosu od 1.296 tis. eura u 2022. godini, 1.241 tis. eura u 2023. godini te 1.218 tis. eura u 2024. godini.

Također, u 2023. godini Gradu Čazmi je doznačena značajna pomoć od strane Bjelovarsko-bilogorske županije u ukupnom iznosu od 1.650 tis. eura, namijenjena ublažavanju i otklanjanju posljedica prirodne nepogode. Od toga se 258 tis. eura odnosi na pomoć za sanaciju štete nastale na imovini u vlasništvu Grada Čazme uslijed olujnog i orkanskog nevremena koje je pogodilo područje grada u rujnu 2022. godine, dok je 1.302 tis. eura doznačeno za pomoć građanima u saniranju i ublažavanju posljedica nevremena.

- **Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije** - odnose na namjenska sredstva koja se doznačuju iz državnog proračuna s ciljem osiguravanja stabilnog financiranja decentraliziranih djelatnosti u nadležnosti Grada Čazme, prvenstveno u području obrazovanja i vatrogastva.
- **Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava** - odnose se na sufinanciranje projekata Grada Čazme koji se provode uz potporu fondova Europske unije, u okviru nacionalnih operativnih programa i mehanizama za oporavak i otpornost. Riječ je pretežno o kapitalnim pomoći namijenjenim financiranju razvojnih i infrastrukturnih projekata, kao što su rekonstrukcija i izgradnja javnih objekata, unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, ulaganja u kulturne i društvene sadržaje, te projekte održivog razvoja ruralnih područja. Navedena sredstva predstavljaju važan izvor financiranja kapitalnih ulaganja Grada, čime se osigurava provođenje projekata od javnog interesa uz smanjeno opterećenje vlastitih proračunskih sredstava.

5.1.1.3. Prihodi od imovine

U strukturi prihoda od imovine u razdoblju od 01.01.2012. do 31.5.2025. godine najveće učešće se odnosi prihod od zakupa i iznajmljivanja imovine.

U nastavku je dana detaljna struktura prihoda od imovine tijekom promatranog razdoblja.

Tablica 29 – Prihodi od imovine

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi od financijske imovine	14.903	9.505	2.774	1.474
Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	1	0	0	0
Prihodi od zateznih kamata	14.903	9.505	2.774	1.474
Prihodi od nefinancijske imovine	123.982	82.428	121.907	181.446
Naknade za koncesije	12.690	12.690	12.690	0
Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	99.268	62.128	43.569	137.728
Naknada za korištenje nefinancijske imovine	8.859	6.443	64.029	43.543
Ostali prihodi od nefinancijske imovine	3.165	1.167	1.618	175
Ukupno	138.885	91.933	124.681	182.920

Prihodi od imovine u prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareni su u ukupnom iznosu od 183 tis. eura, što je značajan porast u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Prihodi od financijske imovine** - čine manji dio ukupnog ostvarenja i zadržavaju se na stabilnoj, ali niskoj razini. Uglavnom se odnose na prihode od zateznih kamata koje se obračunavaju na dospelja, a nenaplaćena potraživanja.
- **Prihodi od nefinancijske imovine** - čine većinu ukupnih prihoda ove skupine, a najznačajniji udio odnosi se na prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine (poslovni prostori i poljoprivredno zemljište u vlasništvu Grada).

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u prvih pet mjeseci 2025. godine iznosili su 138 tis. eura, što je povećanje od 94 tis. eura u odnosu na 2024. godinu. Detaljna struktura prikazana je u nastavku:

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta	46.979	13.246	9.578	120.826
Prihodi od zakupa poslovnih objekata	31.575	28.639	29.499	16.142
Prihodi od iznajmljivanja stambenih objekata	613	714	693	237
Ostali prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	20.102	19.529	3.800	523
Ukupno	99.268	62.128	43.569	137.728

Značajno povećanje ove stavke prihoda rezultat je naknadnog fakturiranja zakupnina za poljoprivredno zemljište. Ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta istekli su tijekom 2022. i 2023. godine, zbog čega u 2023. godini zakupoprimcima nisu bili izdani računi.

Sukladno Preporuci za rad Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, u vezi s evidentiranjem korištenja zemljišta u ARKOD sustavu, Grad Čazma izdavao je potvrde kojima se potvrđuje da poljoprivrednik koristi zemljište u vlasništvu države nakon isteka ugovora o zakupu, koncesiji, dugogodišnjem zakupu i/ili drugom obliku raspolaganja te da za predmetno zemljište nije proveden javni natječaj za davanje u zakup. U navedenoj Uputi nije predviđena naplata zakupnine nakon isteka ugovora, no budući da potvrde uključuju podatak da zakupoprimci imaju podmirene obveze za korištenje zemljišta za prethodnu godinu, u 2025. godini izdani su računi kako bi se omogućilo izdavanje potvrda zakupoprimcima.

Tijekom 2025. godine značajan broj ugovora je istekao, no zakupoprimci su i dalje u mirnom posjedu zemljišta do raspisivanja novog javnog natječaja, koji je planiran sredinom 2026. godine.

S obzirom na utvrđene okolnosti vezane uz nepravovremeno fakturiranje zakupnina za poljoprivredno zemljište, preporučuje se uspostava jasne procedure i odgovarajuće pravne osnove za naplatu korištenja poljoprivrednog zemljišta nakon isteka ugovora. Također, preporučuje se što skorije provođenje javnog natječaja za dodjelu zemljišta u zakup i sklapanje važećih ugovora s korisnicima, čime bi se osiguralo pravno i financijsko uređenje odnosa između Grada i zakupoprimalaca, te stabilan i predvidiv prihod proračuna po toj osnovi.

5.1.1.4. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

U strukturi prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u predmetnom razdoblju najveće učešće se odnosi na prihode od komunalnih doprinosa i naknada.

Detaljan prikaz prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada prezentiran je u narednoj tablici.

Tablica 30 - Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

				u EUR
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Upravne i administrativne pristojbe	3.442	2.979	2.437	621
Prihodi po posebnim propisima	341.441	324.379	234.641	98.541
Komunalni doprinosi i naknade	430.553	473.519	387.621	171.337
Ukupno	775.436	800.877	624.700	270.498

Ukupno ostvareni prihodi iz ove skupine u prvih pet mjeseci 2025. godine iznose 271 tis. eura, što predstavlja pad u odnosu na prethodna razdoblja, posebno u usporedbi s 2023. godinom kada su iznosili 801 tis. eura.

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Prihodi po posebnim propisima** – Prihodi po posebnim propisima obuhvaćaju različite vrste naknada i prijenosa, a u 2025. godini najveći dio, u iznosu od približno 40 tis. eura, odnosi se na prijenos sredstava za isplate članovima biračkih odbora povodom održavanja lokalnih izbora.
- **Komunalni doprinosi i naknade** – Prihodi od komunalnih doprinosa i naknada predstavljaju najznačajniji udio u ukupnim prihodima od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada. Njihovo kretanje povezano je s dinamikom izgradnje objekata i infrastrukturnih ulaganja na području Grada Čazme, zbog čega su ovi prihodi promjenjivi po godinama, ovisno o intenzitetu građevinskih aktivnosti i izdanim rješenjima.

U 2024. godini zabilježen je pad prihoda od komunalnih doprinosa i naknada za oko 90 tis. eura u odnosu na prethodnu godinu. Takvo kretanje rezultat je povećane naplate zaostalih potraživanja u 2023. godini, koja su u 2024. u cijelosti podmirena, pa nije bilo značajnijih novih naplata po toj osnovi.

Grad Čazma od 2021. godine koristi novi informatički sustav za evidenciju i naplatu potraživanja, što je znatno unaprijedilo praćenje dužnika i provedbu postupaka prisilne naplate. Od 2020. do 2024. godine izdano je ukupno 1.049 rješenja o ovrsi, uglavnom prema fizičkim osobama, što potvrđuje sustavan pristup u upravljanju potraživanjima.

Preporučuje se nastaviti s redovitim praćenjem naplate i analizom trendova po osnovi komunalnih doprinosa i naknada, uz korištenje dostupnih alata novog softvera za rano prepoznavanje rizičnih dužnika. Također, preporučuje se redovito usklađivanje evidencija između odjela nadležnih za izdavanje rješenja i računovodstva, kako bi se osigurala pravodobna naplata i točno evidentiranje svih prihoda.

Uz to, preporučuje se razmotriti korekciju visine komunalne naknade, s obzirom na činjenicu da postojeći kriteriji i iznosi nisu ažurirani tijekom dužeg razdoblja. Takva revizija visine naknade mogla bi predstavljati potencijalni dodatni izvor prihoda i bolje uskladiti prihode Grada Čazme s sadašnjim troškovima održavanja i izgradnje komunalne infrastrukture.

5.1.2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

U promatranom razdoblju prihodi od prodaje nefinancijske imovine bilježe oscilacije po godinama, što je uobičajeno s obzirom na to da se radi o prihodima koji ovise o realizaciji pojedinačnih prodaja nefinancijske imovine. Detaljna struktura navedena je u tablici u nastavku.

Tablica 31 - Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	5.357	39.320	3.560	22.460
Zemljište	5.357	39.320	3.560	22.460
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	3.605	41.790	3.942	2.387
Stambeni objekti	3.605	41.790	1.832	2.387
Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	0	0	2.110	0
Ukupno	8.962	81.110	7.502	24.847

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine** – Ovi prihodi u cijelosti se odnose na prodaju zemljišta. U 2023. godini ostvaren je najveći iznos prihoda, u visini od 39 tis. eura, pretežito po osnovi prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske kojim upravlja Grad Čazma. Kretanje prihoda po ovoj osnovi ovisi o dinamici raspisivanja i provedbe javnih natječaja za prodaju zemljišta, što uzrokuje njihove značajne oscilacije po godinama.
- **Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine** – Ovi prihodi najvećim se dijelom odnose na prodaju stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, a koji su u ranijim razdobljima bili u vlasništvu Grada Čazme.

5.1.3. Primici od financijske imovine i zaduživanja

Primici od financijske imovine i zaduživanja odnose se na sredstva ostvarena po osnovi kreditnih i zajmovnih aranžmana sklopljenih radi financiranja investicijskih projekata te održavanja tekuće likvidnosti proračuna. Struktura po godinama je dana u nastavku.

Tablica 32 - Primici od financijske imovine i zaduživanja

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Primljeni krediti od kreditnih institucija u javnom sektoru	980.892	0	166.667	1.204.000
Primljeni zajmovi od državnog proračuna	25.764	6.811	0	0
Ukupno	1.006.655	6.811	166.667	1.204.000

U 2022. godini primici su ostvareni u okviru dugoročnog kredita kod Erste & Steiermärkische Bank d.d. u ukupnom iznosu od 1,5 mil. eura, namijenjenog izgradnji Interpretacijsko-rekreacijskog centra Bio-park Čazma te uređenju zgrade Udruga. Tijekom 2023. godine evidentirani su primici u iznosu od 167 tis. eura, u cijelosti po osnovi kratkoročnog kredita kod iste banke, koji je korišten za financiranje tekuće likvidnosti proračuna. U 2025. godini primici se odnose na dva nova kreditna zaduženja kod Erste & Steiermärkische

Bank d.d., i to za investicijska ulaganja (u iznosu od 615 tis. eura) te za financiranje obrtnih sredstava (u iznosu od 589 tis. eura).

5.2. Analiza rashoda

U daljnjem tekstu su dane informacije u svezi ostvarenih rashoda za poslovnu 2022., 2023., 2024. godinu te prvih pet mjeseci 2025. godine, te rezime ključnih razlika ili nepravilnosti koje smo uočili u postupku analize poslovanja.

Skraćeni prikaz ostvarenih rashoda po aktivnostima, na razini pojedine poslovne godine, dan je u tablici u nastavku.

Tablica 33 - Prikaz rashoda i izdataka po aktivnostima

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Rashodi poslovanja	4.032.648	5.510.701	5.021.672	2.290.871
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.326.809	1.781.636	2.402.723	1.308.736
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	165.764	843.938	18.351	255.342
Ukupno	6.525.221	8.136.275	7.442.745	3.854.950

Kao što je vidljivo iz prethodne tablice, najveći udio u ukupnim rashodima i izdacima čine rashodi poslovanja, koji u promatranom razdoblju bilježe kontinuirani rast. Njihov porast posljedica je povećanja troškova materijala i energenata, usklađivanja plaća zaposlenih s kolektivnim ugovorima te rasta cijena roba i usluga potrebnih za redovno funkcioniranje Grada i proračunskih korisnika.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine također predstavljaju značajnu stavku u strukturi ukupnih rashoda, s izraženim oscilacijama po godinama ovisno o intenzitetu provedbe kapitalnih projekata. Povećanje u 2024. i prvoj polovici 2025. godine povezano je s ulaganjima u izgradnju Kulturnog centra, rekonstrukciju dječjeg vrtića Pčelica te druge projekte financirane iz vlastitih i EU sredstava.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova čine manji, ali stabilan dio ukupnih izdataka, a povećanje u 2025. godini proizlazi iz redovitog servisiranja kreditnih obveza i novih zaduženja ostvarenih početkom godine.

5.2.1. Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja obuhvaćaju rezultate transakcija koje utječu na smanjenje neto vrijednosti, a uključuju rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranje i druge naknade te ostale rashode.

Detaljna razrada poslovnih rashoda navedena je u tablici na idućoj stranici.

Tablica 34 – Rashodi poslovanja

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Rashodi za zaposlene	322.937	353.377	425.033	209.365
Materijalni rashodi	1.821.930	1.649.917	2.080.753	814.930
Financijski rashodi	19.326	22.173	11.618	28.702
Subvencije	0	0	0	0
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1.247.514	1.584.000	1.936.090	1.041.523
Naknade građ. i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	113.238	1.448.730	137.611	28.803
Ostali rashodi	507.704	452.504	430.567	167.548
Ukupno	4.032.648	5.510.701	5.021.672	2.290.871

U strukturi poslovnih rashoda najveći dio se odnosi na materijalne rashode (u prosjeku oko 38,0 %) te na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (u prosjeku oko 35,9 %).

5.2.1.1. Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene sadrže plaće, ostale rashode za zaposlene (bonus za uspješan rad, jubilarne nagrade, prigodne godišnje nagrade, posebne nagrade i slično), darove (zaposlenima, djeci zaposlenika i slično), otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, regres za godišnji odmor, te doprinose na plaće.

Rashodi za zaposlene u promatranom razdoblju bilježe kontinuirani rast, a struktura rashoda za zaposlene po promatranim razdobljima navedena je u narednoj tablici.

Tablica 35 - Rashodi za zaposlene

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Plaće za redovan rad (bruto)	248.639	272.496	327.014	163.983
Ostali rashodi za zaposlene	36.746	39.202	47.737	21.448
Doprinosi na plaće	37.552	41.679	50.282	23.934
Ukupno	322.937	353.377	425.033	209.365

Provedenim analizama utvrđeni su sljedeći nalazi, zaključci i opažanja:

- **Kretanje troška** - Rashodi za zaposlene u 2024. godini iznosili su 425 tis. eura, što predstavlja povećanje od 20 % u odnosu na prethodnu godinu. U prvoj polovici 2025. godine ti rashodi već dosežu 209 tis. eura, što upućuje na daljnji rast troškova zaposlenih do kraja godine.

Najveći udio čine plaće za redovan rad, koje su u 2024. godini iznosile 327 tis. eura, dok se preostali dio odnosi na doprinose na plaće i ostale rashode za zaposlene (poput naknada i jubilarnih nagrada). Rast rashoda posljedica je usklađivanja plaća s kolektivnim ugovorima i Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj samoupravi, kao i povećanja osnovice za obračun plaće.

Tijekom promatranog razdoblja broj zaposlenih ostao je stabilan (14–15 zaposlenika), dok je prosječna bruto plaća porasla s 1.381 eura u 2022. na 1.946 eura u 2024., odnosno 2.343 eura u prvih pet mjeseci 2025. godine, što predstavlja nominalni rast od gotovo 70 %.

Preporučuje se nastaviti praćenje kretanja rashoda za zaposlene u odnosu na ukupne rashode poslovanja te analizirati opravdanost i održivost rasta plaća u kontekstu fiskalnih mogućnosti Grada. Također, preporučuje se redovito usklađivanje sistematizacije radnih mjesta s obujmom i složenošću poslova radi osiguranja učinkovitosti i racionalnosti rada.

- **Usklađenost sa rekapitulacijama plaća** – Provedenom revizijom troškova osoblja iskazanih u glavnoj knjizi, u usporedbi s rekapitulacijama plaća za promatrano razdoblje, utvrđeno je da su iskazani troškovi u potpunosti usklađeni s obračunima plaća. Na temelju izvršene provjere može se potvrditi da su rashodi za zaposlene realno iskazani i računovodstveno ispravni.

5.2.1.2. Materijalni rashodi

Materijalni rashodi obuhvaćaju troškove dobara i usluga potrebnih za redovito funkcioniranje i obavljanje djelatnosti Grada, a uključuju naknade troškova zaposlenima, rashode za materijal i energiju, rashode za usluge, naknade osobama izvan radnog odnosa te ostale rashode poslovanja. Ova skupina rashoda predstavlja jedan od značajnijih segmenata rashoda poslovanja, s izravnim utjecajem na razinu učinkovitosti i operativne troškove Grada. Detaljna struktura materijalnih rashoda prikazana je u nastavku.

Tablica 36 - Materijalni rashodi

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Naknade troškova zaposlenima	10.903	15.387	14.621	6.364
Rashodi za materijal i energiju	148.997	112.914	142.030	61.611
Rashodi za usluge	1.547.372	1.386.445	1.695.244	625.606
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	0	0	0	0
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	114.658	135.171	228.857	121.350
Ukupno	1.821.930	1.649.917	2.080.753	814.930

U strukturi materijalnih rashoda najveći udio zauzimaju rashodi za usluge (u prosjeku oko 83 % materijalnih rashoda), dok ostale stavke, poput rashoda za materijal i energiju, naknada troškova zaposlenima i ostalih rashoda poslovanja, čine manji dio ukupnih izdataka.

Naknade troškova zaposlenima odnose se na razna materijalna prava radnika izvan ugovorene plaće. Struktura istih kroz promatrano razdoblje dana je u tablici u nastavku.

Tablica 37 - Naknade troškova zaposlenima

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Službena putovanja	2.958	5.099	3.759	752
Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	6.625	7.902	7.635	2.525
Stručno usavršavanje zaposlenika	1.321	2.386	3.228	3.087
Ostale naknade troškova zaposlenima	0	0	0	0
Ukupno	10.903	15.387	14.621	6.364

Naknade troškova zaposlenima tijekom promatranog razdoblja bilježe blagi porast u 2023. godini, nakon čega se u 2024. godini zadržavaju na sličnoj razini. Najveći udio u ukupnim naknadama čine naknade za prijevoz te troškovi stručnog usavršavanja zaposlenika, što ukazuje na stabilnu strukturu.

Rashodi za materijal i energiju odnose se najvećim dijelom na režijske troškove u dijelu energije (struja, voda i plin), te na uredski materijal. Prikaz kroz promatrana razdoblja dan je u sljedećoj tablici.

Tablica 38 - Rashodi za materijal i energiju

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	8.383	12.977	10.526	6.460
Energija	99.517	74.480	97.502	52.238
Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	37.330	24.671	33.446	1.005
Sitni inventar i auto gume	3.767	786	556	1.908
Ukupno	148.997	112.914	142.030	61.611

Rashodi za materijal i energiju tijekom promatranog razdoblja pokazuju blage oscilacije, s vidljivim padom u 2023. godini, nakon čega u 2024. ponovno dolazi do rasta. Najveći udio čine rashodi za energiju, što je očekivano s obzirom na troškove potrošnje električne energije i grijanja u gradskim objektima, dok ostale stavke zadržavaju stabilne iznose bez značajnijih odstupanja.

Rashodi za usluge čine značajan dio ukupnih materijalnih rashoda Grada Čazme te obuhvaćaju širok raspon troškova povezanih s redovnim i investicijskim održavanjem, vanjskim uslugama i stručnim angažmanima. Detaljna struktura rashoda za usluge kroz promatrana razdoblja dan je u sljedećoj tablici.

Tablica 39 - Rashodi za usluge

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge telefona, pošte i prijevoza	33.202	284.944	331.660	175.555
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.071.133	742.269	920.218	261.293
Usluge promidžbe i informiranja	94.770	63.347	62.563	18.752
Komunalne usluge	53.088	71.530	54.943	19.301
Zakupnine i najamnine	8.185	13.809	71.202	18.077
Zdravstvene i veterinarske usluge	10.723	16.229	14.042	7.129
Intelektualne i osobne usluge	127.766	42.304	59.561	33.115
Računalne usluge	65.789	77.966	82.767	36.572
Ostale usluge	82.716	74.046	98.288	55.812
Ukupno	1.547.372	1.386.445	1.695.244	625.606

Tijekom promatranog razdoblja, ukupni rashodi za usluge bilježe blage oscilacije, s padom u 2023. godini te ponovnim rastom u 2024. godini. Najveći udio kontinuirano zauzimaju usluge tekućeg i investicijskog održavanja (prosječno oko 60 %), koje predstavljaju temeljni rashod za redovno funkcioniranje komunalnog sustava i gradskih objekata.

a) Rashoda za usluge telefona, pošte i prijevoza

U 2023. i 2024. godini zabilježen je značajan porast rashoda za usluge telefona, pošte i prijevoza, što se u najvećoj mjeri odnosi na troškove prijevoza učenika Osnovne škole Čazma. Detaljna struktura rashoda za usluge telefona, pošte i prijevoza prikazana je u nastavku:

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge poštarina (pisma, tiskanice i sl.)	9.417	18.764	9.768	6.990
Usluge interneta	18.314	17.104	18.724	7.805
Usluge telefona	5.471	7.575	5.620	273
Usluge prijevoza učenika OŠ Čazma	0	241.501	297.549	160.488
Ukupno	33.202	284.944	331.660	175.555

Naime, s danom 1. siječnja 2023. godine Grad Čazma preuzeo je osnivačka prava nad Osnovnom školom Čazma, čime su obveze financiranja školskog prijevoza prešle s Bjelovarsko-bilogorske županije na Grad.

U prvoj polovici 2025. godine na snazi je bio ugovor s dobavljačem ČAZMATRANS PROMET d.o.o. za uslugu prijevoza učenika Osnovne škole Čazma u razdoblju od 9. rujna 2024. do 20. lipnja 2025. godine, ukupne vrijednosti 312.300,00 eura (s PDV-om).

Vidljiv je kontinuirani rast troškova prijevoza učenika, a s obzirom na dosadašnji trend, očekuje se da će rashodi i u 2025. godini biti značajni, osobito jer je u prvih pet mjeseci već realizirano više od 50 % ukupnog iznosa troška prethodne godine.

b) Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja

Usluge tekućeg i investicijskog održavanja predstavljaju najznačajniju pojedinačnu stavku unutar rashoda za usluge. Promjene su povezane s dinamikom provedbe investicijskih projekata i održavanja javne komunalne infrastrukture (poput cesta, javnih površina i objekata u vlasništvu Grada).

U nastavku je prikazana detaljna struktura tekućeg i investicijskog održavanja:

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja - građevinskih objekata	597.304	403.155	446.518	134.579
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja - postrojenja i opreme	39.675	28.253	6.497	1.898
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja - prijevoznih sredstava	2.844	5.906	4.637	1.277
Ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja	431.310	304.955	462.566	123.540
Ukupno	1.071.133	742.269	920.218	261.293

Nakon značajnog iznosa u 2022. godini (1,1 mil. eura), u 2023. godini bilježi se pad na 742 tis. eura, dok u 2024. godini ponovno dolazi do rasta na 920 tis. eura.

Struktura rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja pokazuje da se najveći dio troškova odnosi na održavanje građevinskih objekata, čiji se iznosi u promatranom razdoblju kreću između 400 - 600 tis. eura godišnje, ovisno o intenzitetu infrastrukturnih i komunalnih aktivnosti. U 2024. godini zabilježen je rast ukupnih troškova održavanja, osobito kod stavke ostalih usluga tekućeg i investicijskog održavanja, što ukazuje na povećane aktivnosti redovitog i sezonskog održavanja javnih površina i objekata u vlasništvu Grada.

Trend kretanja troškova u prvih pet mjeseci 2025. godine sugerira da će ukupna godišnja realizacija biti na razini prethodne godine.

c) Rashodi za usluge promidžbe i informiranja

Usluge promidžbe i informiranja u prosjeku čine oko 4 % ukupnih materijalnih rashoda te tijekom promatranog razdoblja pokazuju blago smanjenje, s 95 tis. eura u 2022. godini na 63 tis. eura u 2024. godini. Ovi rashodi uglavnom se odnose na aktivnosti promocije Grada, informiranja javnosti te organizaciju i sufinanciranje kulturnih i turističkih manifestacija. Razina realizacije u prvih pet mjeseci 2025. godine sugerira stabilno održavanje troškova u okviru planiranih godišnjih iznosa.

d) Rashodi za komunalne usluge

Komunalne usluge u promatranom razdoblju bilježe blage oscilacije, s vidljivim rastom u 2023. godini, što je ponajviše posljedica povećanja cijena usluga na tržištu. Najveći dio ovih rashoda odnosi se na troškove deratizacije i dezinfekcije te ostale komunalne poslove koji osiguravaju održavanje higijenskih i sanitarnih uvjeta na području Grada. Ukupna razina troškova zadržava se u granicama planiranih sredstava.

e) Rashodi za troškove zakupa i najмова

Troškovi zakupa i najмова najvećim se dijelom odnose na povremene najmove opreme te vanjskih i unutarnjih prostora, koji se koriste za potrebe organizacije različitih manifestacija i događanja u gradu.

Detaljna struktura rashoda po vrstama najмова i zakupa prikazana je u nastavku:

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Zakupnine i najamnine za građevinske objekte	199	0	0	0
Zakupnine i najamnine za opremu	1.076	9.654	17.475	7.889
Zakupnine i najamnine za prijevozna sredstva	83	0	88	0
Zakupnine i najamnine za licence	523	0	3.036	250
Ostale zakupnine i najamnine	6.304	4.155	50.604	9.938
Ukupno	8.185	13.809	71.202	18.077

Rashodi za troškove zakupa i najмова u 2024. godini bilježe znatan rast u odnosu na prethodne godine, ponajprije zbog povećanih troškova zakupa i najma opreme te ostalih najмова. Najveći dio rashoda odnosi se na troškove uređenja grada za blagdane, uključujući najam klizališta i prateće opreme, koji su značajno utjecali na ukupni porast ove stavke. U prvim mjesecima 2025. godine zabilježeni su rashodi u iznosu od 18 tis. eura, što ukazuje na nastavak aktivnosti slične strukture kao i prethodne godine.

f) Rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge

Rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge čine približno 1,0 % ukupnih materijalnih rashoda, a u najvećem dijelu odnose se na troškove zbrinjavanja napuštenih i nezbrinutih životinja na području Grada Čazme. Ova kategorija rashoda zadržava se na stabilnoj razini kroz promatrano razdoblje, bez značajnijih odstupanja, što upućuje na kontinuitet u provođenju aktivnosti vezanih uz javnozdravstvenu i veterinarsku zaštitu.

g) Rashodi za intelektualne i osobne usluge

Rashodi za intelektualne i osobne usluge u promatranom razdoblju odnose se na troškove odvjetničkih i pravnih usluga, geodetskih usluga, revizija, ugovora o djelu i autorskih honorara, kao i ostale stručne i savjetodavne usluge, a u prosjeku čine oko 5,0 % ukupnih materijalnih rashoda. Detaljna struktura rashoda za intelektualne i osobne usluge prikazana je u nastavku:

Naziv	u EUR			
	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja	10.371	5.896	8.656	5.420
Usluge vještačenja i revizije	5.080	2.501	350	0
Usluge geodeta	6.484	0	15.788	4.913
Usluge ugovora o djelu i autorskih honorara	3.327	6.465	20.944	16.670
Ostale intelektualne usluge	102.503	27.443	13.824	6.113
Ukupno	127.765	42.305	59.561	33.115

Značajno povećanje rashoda za intelektualne i osobne usluge u 2022. godini rezultat je povećanog obujma intelektualnih i stručnih angažmana povezanih s provedbom razvojnih i infrastrukturnih projekata u kojima je Grad Čazma imao ulogu nositelja ili partnera. Najveći dio rashoda odnosi se na izradu projektne dokumentacije i stručnih podloga za pripremu projekata sufinanciranih iz europskih fondova (primjerice projekt Razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa) te na konzultantske, marketinške i stručne usluge unutar projekata poput Čazma Nature i drugih razvojnih inicijativa Grada. U narednim godinama rashodi se stabiliziraju i zadržavaju na nižoj razini, što ukazuje na završetak većih projektno-savjetodavnih aktivnosti.

h) Rashodi za računalne usluge

Rashodi za računalne usluge zadržavaju se na stabilnoj razini tijekom promatranog razdoblja, uz blagi rast u 2024. godini, a najvećim se dijelom odnose na usluge ažuriranja računalnih baza (oko 92 %). U nastavku je prikazana detaljna struktura prema vrsti računalne usluge:

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge ažuriranja računalnih baza	57.223	69.175	82.353	34.449
Usluge razvoja software	4.811	6.636	0	0
Ostale računalne usluge	3.755	2.154	414	2.123
Ukupno	65.789	77.966	82.767	36.572

Usluge ažuriranja računalnih baza u cijelosti se odnose na rashode od dobavljača LIBUSOFT CICOM d.o.o., za usluge hostinga i održavanja računovodstvenog programa koji Grad koristi za vođenje financijsko-računovodstvenih evidencija. U travnju 2025. godine sklopljen je Ugovor o godišnjem održavanju softverske aplikacije internog proračuna u iznosu od 92.340,60 eura (s PDV-om), što će imati značajan utjecaj na porast rashoda za ovu stavku u 2025. godini.

i) Rashodi za ostale usluge

Ostale usluge obuhvaćaju širok raspon troškova koji se ne klasificiraju unutar drugih kategorija rashoda za usluge, a čine oko 6,4 % ukupnih materijalnih rashoda. U nastavku je prikazana detaljna struktura prema vrsti usluge:

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Usluge čišćenja, pranja i slično	704	667	777	230
Usluge čuvanja imovine i osoba	16.998	19.907	20.350	7.925
Usluge pri registraciji prijevoznih sredstava	774	587	714	35
Grafičke i tiskarske usluge, usluge kopiranja i uvezivanja i slično	17.208	13.850	4.570	3.138
Ostale nespomenute usluge	47.031	39.035	71.877	44.484
Ukupno	82.716	74.046	98.288	55.812

Rashodi za ostale usluge u razdoblju od 2022. do 2024. godine pokazuju blagu tendenciju rasta, pri čemu su u 2024. godini zabilježeni na najvišoj razini (98 tis. eura). Rast se ponajviše odnosi na povećane troškove organizacije manifestacija, najma opreme i rasvjete te troškove vezane uz javne službe, poput vatrogastva i komunalnih aktivnosti. U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareno je više od polovice rashoda prethodne godine, što ukazuje na nastavak trenda većih aktivnosti i intenzivnijeg provođenja događanja i javnih usluga.

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja u promatranom razdoblju bilježe uzlazni trend, s posebno izraženim povećanjem u 2024. godini kada su gotovo udvostručeni u odnosu na 2023. godinu. Detaljna struktura ostalih nespomenuti rashodi poslovanja prikazana je u tablici na idućoj stranici.

Tablica 40 - Ostali nespomenuti rashodi poslovanja

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	5.883	5.474	4.546	1.003
Premije osiguranja	17.267	18.753	26.007	22.795
Reprezentacija	21.916	20.390	22.630	4.916
Članarine i norme	5.393	4.406	6.542	2.814
Pristojbe i naknade	21.095	32.464	53.483	10.410
Troškovi sudskih postupaka	0	0	0	0
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	43.104	53.684	115.649	79.412
Ukupno	114.658	135.171	228.857	121.350

Najznačajnije stavke odnose se na premije osiguranja, reprezentaciju, pristojbe i naknade, te članarine i norme, dok su u 2024. godini posebno rasli ostali rashodi poslovanja, uglavnom povezani s povećanjem administrativnih i operativnih troškova. Na temelju detaljnog uvida u strukturu ostalih nespecificiranih rashoda poslovanja, vidljivo je da se najveći dio odnosi na isplate fizičkim osobama po ugovorima o djelu – pretežito članovima biračkih odbora u sklopu provođenja izbora, kao i na troškove dekoracije i ukrašavanja grada tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana (rashodi prema dobavljačima Blachere Illumination – Gospodari svjetla i Čarolija svjetla Salaj). Takvi rashodi imaju sezonski karakter te su najizraženiji u godinama s izborima i većim manifestacijskim aktivnostima, što objašnjava povećanje ukupnih izdataka u 2024. i 2025. godini. U prvih pet mjeseci 2025. godine ostvareno je već preko 50 % iznosa prethodne godine, što upućuje na nastavak trenda rasta ovih troškova, osobito u dijelu osiguranja i obveznih pristojbi.

5.2.1.3. Financijski rashodi

Financijski rashodi odnose se na troškove kamata na kredite i zajmove, troškove zateznih kamata, te troškove valutnih i tečajnih razlika.

Kao što je vidljivo iz donje tablice, rečeni troškovi u promatranom razdoblju variraju, ovisno o dinamici korištenja kreditnih sredstava i uvjetima zaduženja, a strukturno su prikazani u nastavku.

Tablica 41 - Financijski rashodi

u EUR

Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	11.363	12.759	2.106	18.853
Bankarske usluge i usluge platnog prometa	7.831	9.260	8.975	4.679
Zatezne kamate	132	154	537	5.170
Ukupno	19.326	22.173	11.618	28.702

Najznačajniji dio odnosi se na kamate za primljene kredite i zajmove, koje u 2025. godini bilježe značajan porast kao posljedicu aktivacije novih kreditnih obveza prema Erste & Steiermärkische banci d.d. tijekom 2024. i početkom 2025. godine. Rashodi za bankarske usluge i usluge platnog prometa održavaju se na stabilnoj razini, dok su zatezne kamate u 2025. povećane uslijed kašnjenja u podmirenju pojedinih obveza, što upućuje na potrebu jačeg nadzora nad rokovima plaćanja i upravljanjem likvidnošću.

5.2.1.4. Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u 2024. godini iznosile su ukupno 1.936 tis. eura, što predstavlja povećanje od 21,6 % u odnosu na prethodnu godinu, a strukturno su prikazani u nastavku.

Tablica 42 - Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	0	2.771	1.220	0
Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja	1.209.218	1.498.304	1.843.775	990.955
Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine	32.596	78.649	78.280	23.438
Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financijsku imovinu i otplatu zajmova	5.701	4.276	0	0
Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	0	0	12.815	27.131
Ukupno	1.247.514	1.584.000	1.936.090	1.041.523

Najznačajniji dio ovih rashoda odnosi se na prijenose proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti, koji u prvih pet mjeseci 2025. godine iznose 1.014 tis. eura, što predstavlja više od 50 % ostvarenja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prijenosi su izvršavani u skladu s financijskim planovima ustanova te Proračunom Grada Čazme za 2024. godinu.

5.2.1.5. Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u 2024. godini iznose 138 tis. eura, što je znatno manje u odnosu na 1.449 tis. eura ostvarenih u 2023. godini. Razlika proizlazi iz činjenice da su u 2023. godini isplaćena sredstva pomoći građanima za sanaciju i ublažavanje posljedica nevremena u iznosu od 1.302.404,93 eura. Ostale isplate izvršavaju se sukladno Programu javnih potreba u socijalnoj skrbi, pri čemu je zabilježeno povećanje iznosa pomoći za novorođenčad, što odražava usmjerenost Grada na demografske mjere i socijalnu podršku stanovništvu. Detaljna struktura prikazana je u tablici u nastavku.

Tablica 43 - Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Naknade građanima i kućanstvima u novcu	65.494	1.397.706	91.276	27.769
Naknade građanima i kućanstvima u naravi	47.743	51.024	46.334	1.033
Ukupno	113.238	1.448.730	137.611	28.803

5.2.1.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 431 tis. eura, dok u prvih pet mjeseci 2025. godine iznose 168 tis. eura, a detaljna struktura je prikazana u nastavku.

Tablica 44 - Ostali rashodi

u EUR				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Tekuće donacije	438.103	394.089	430.567	163.789
Kapitalne donacije	0	0	0	0
Kazne, penali i naknade štete	69.600	11.365	0	3.759
Kapitalne pomoći	0	47.050	0	0
Ukupno	507.704	452.504	430.567	167.548

Najznačajniji dio čine tekuće donacije (prosječno oko 92,0 %) koje se odnose na donacije udrugama, sportskim društvima, vjerskim zajednicama te Turističkoj zajednici Grada Čazme. Donacije su isplaćene u skladu s Programom javnih potreba u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi, kao i temeljem pojedinačnih zahtjeva i ugovora o sufinanciranju manifestacija i projekata.

Primjetno je da se najveći iznosi odnose na Turističku zajednicu Grada Čazme (sufinanciranje manifestacija, poput Eko sajma i Delta Winter Rally Showa), Sportsku zajednicu te Pčelarsku udrugu Čazma (projekt Održivost pčelinjeg fonda). Takva raspodjela donacija ukazuje na kontinuitet u potpori razvoju sportskih, kulturnih i gospodarskih aktivnosti na području grada.

5.2.2. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavku nefinancijske imovine najvećim dijelom odnose se na rashode za nabavku dugotrajne imovine, a strukturno su u promatranom razdoblju prikazani u narednoj tablici.

Tablica 45 - Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	242.883	0	31.501	0
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	2.083.927	1.781.636	2.371.221	1.308.736
Ukupno	2.326.809	1.781.636	2.402.723	1.308.736

Struktura rashoda za nabavku proizvedene dugotrajne imovine te rashoda za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine dana je u sljedeće dvije tablice.

Tablica 46 - Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Materijalna imovina - prirodna bogatstva	242.883	0	13.252	0
Nematerijalna imovina	0	0	18.249	0
Ukupno	242.883	0	31.501	0

U 2022. godini rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine iznosili su 243 tis. eura, a u cijelosti se odnose na kupnju zemljišta u iznosu od 1.800.000,00 kuna. Kupnja je izvršena temeljem Ugovora o prodaji nekretnina sklopljenog na osnovi Odluke Gradskog vijeća Grada Čazme od 24. veljače 2022. godine, a predmet kupnje bile su nekretnine u k.o. Čazma – zemljište s gospodarskim zgradama na adresi Franje Vidovića bb. Nabava je provedena s ciljem proširenja poduzetničke zone Ninkovica i poticanja gospodarskog razvoja grada.

Tablica 47 - Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Građevinski objekti	2.025.549	1.649.515	2.163.151	1.193.564
Postrojenja i oprema	22.233	124.960	16.502	32.371
Prijevozna sredstva	12.255	7.161	66.250	0
Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	23.890	0	41.550	1.801
Višegodišnji nasadi i osnovno stado	0	0	72.321	81.001
Nematerijalna proizvedena imovina	0	0	11.447	0
Ukupno	2.083.927	1.781.636	2.371.221	1.308.736

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najvećim su se dijelom odnosili na ulaganja u građevinske objekte. U 2024. godini najznačajnije investicije obuhvaćale su gradnju dječjeg vrtića (895

tis. eura) te uređenje Kulturnog centra Čazma (428 tis. eura), čime Grad nastavlja ulaganja u razvoj predškolske infrastrukture i kulturnih sadržaja na svom području.

5.2.3. Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova odnose se na otplate glavnice primljenih kredita od kreditnih institucija u javnom sektoru te otplate glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna.

Tablica 48 - Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Otplata glavnice primljenih kredita od kreditnih institucija u javnom sektoru	72.998	818.175	11.540	255.342
Otplata glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna	92.766	25.764	6.811	0
Ukupno	165.764	843.938	18.351	255.342

U promatranom razdoblju najveći iznos otplata zabilježen je u 2023. godini (844 tis. eura), dok su u prvih pet mjeseci 2025. godine izdaci ostvareni u iznosu od 255 tis. eura, što ukazuje na redovito izvršavanje obveza po ranije sklopljenim kreditnim i zajmovnim ugovorima.

Međutim, u 2024. godini evidentirano je značajno smanjenje izdataka za otplatu glavnice po kreditima kod kreditnih institucija u javnom sektoru kao posljedica unaprijed podmirenih anuiteta po dugoročnom kreditu iz 2021. godine. Tijekom 2023. godine za otplatu tog kredita uplaćeno je ukupno 818.174,76 eura, pri čemu su, uz četiri redovna mjesečna anuiteta u iznosu 48.665,04 eura, u otplatu uključena i sredstva primljena putem ZNS-a iz 2022. godine za projekt Čazma Natura (446.679,97 eura od SAFU i 322.829,75 eura od MRRFEU). Time su unaprijed podmireni redovni anuiteti, a sljedeća redovna rata dospijeva na naplatu 30. rujna 2028. godine.

5.3. Analiza rezultata

Analiza rezultata daje pregled financijskog ishoda poslovanja Grada Čazme kroz promatrano razdoblje, sagledavajući odnose između ostvarenih prihoda i rashoda po osnovnim kategorijama – redovno poslovanje, ulaganja u nefinancijsku imovinu te primitke i izdatke za financijsku imovinu i kredite.

U nastavku prikazani su rezultati poslovanja po pojedinim segmentima.

Tablica 49 - Rezultati poslovanja po segmentima

<i>u EUR</i>				
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
Rezultat iz redovnog poslovanja	965.739	3.099.063	1.178.382	1.391.481
Rezultat iz nabave i prodaje nefinancijske imovine	-2.317.848	-1.700.526	-2.395.221	-1.283.889
Rezultat iz primitaka i izdataka za financijsku imovinu i kredite	840.892	-837.128	148.316	948.658
Ukupno	-511.216	561.409	-1.068.523	1.056.250

Analiza rezultata pokazuje da je Grad Čazma u promatranom razdoblju ostvarivao pozitivan rezultat iz redovnog poslovanja, što ukazuje na stabilno funkcioniranje i održivost tekućih aktivnosti. Međutim, rezultati iz nabave i prodaje nefinancijske imovine bilježe negativne vrijednosti kroz sve godine, što je očekivano s obzirom na značajna kapitalna ulaganja u projekte poput izgradnje dječjeg vrtića i Kulturnog centra Čazma.

Ukupno gledano, 2023. godina jedina je završila s pozitivnim rezultatom (561 tis. eura), dok je u 2024. godini ostvaren manjak od 1,1 mil. eura, ponajprije zbog intenzivnih investicija i manjih primitaka od zaduženja. U prvih pet mjeseci 2025. godine iskazan je višak od 1,1 mil. eura, što prvenstveno proizlazi iz visokih primitaka od zaduženja i stabilnih prihoda poslovanja te ukazuje na privremeno poboljšanje likvidnosti i financijske pozicije Grada.

Za buduće razdoblje preporučuje se nastaviti s uravnoteženim planiranjem kapitalnih ulaganja uz realne projekcije izvora financiranja, osigurati pravovremeno praćenje otplate kreditnih obveza radi očuvanja likvidnosti, dodatno ojačati prihodnu stranu proračuna kroz ažuriranje visine komunalnih naknada i učinkovitije upravljanje gradskom imovinom te razvijati mehanizme procjene investicijskih projekata kako bi se osigurala dugoročna održivost i učinkovitost trošenja javnih sredstava.

Na taj bi način Grad Čazma mogao zadržati pozitivne trendove u poslovanju i osigurati financijsku stabilnost uz istodobni nastavak razvoja lokalne infrastrukture i javnih usluga.

6. ANALIZA RASHODA KORISNIKA PRORAČUNA

Analiza rashoda korisnika proračuna Grada Čazme pruža detaljan uvid u strukturu, kretanja i dinamiku izvršenja proračunskih sredstava po pojedinom proračunskom korisniku. Cilj analize je ocijeniti učinkovitost i namjensko korištenje proračunskih sredstava te prepoznati promjene u odnosu na prethodna razdoblja koje mogu utjecati na financijsku stabilnost i planiranje budućih rashoda.

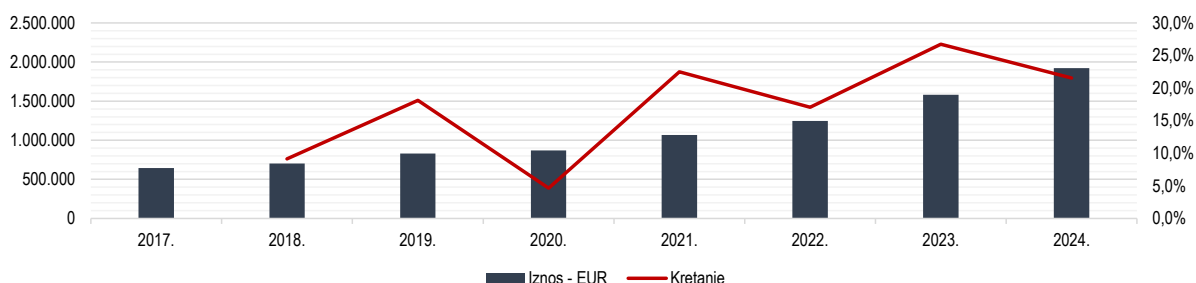
U okviru proračuna Grada Čazme djeluje više proračunskih korisnika koji obavljaju različite funkcije u područjima odgoja i obrazovanja, kulture, sporta, socijalne skrbi i komunalnog gospodarstva. Njihovo se financiranje provodi sukladno odobrenim financijskim planovima, a najveći dio rashoda odnosi se na troškove zaposlenih, materijalne rashode, usluge i programe od javnog interesa.

Proračunski korisnici obuhvaćeni ovom analizom su:

- 1) Centar za kulturu Čazma
- 2) Dječji vrtić „Pčelica“
- 3) Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma
- 4) Javna ustanova Razvojna agencija Čazma
- 5) Javna vatrogasna postrojba Grada Čazme
- 6) Osnovna škola Čazma

Radi potpunijeg razumijevanja trendova rasta rashoda proračunskih korisnika, u nastavku su prikazani povijesni podaci za razdoblje od 2017. do kraja 2024. godine.

Grafikon 1 – Kretanje rashoda korisnika proračuna od 2017. – 2024. godine

Vidljiv je **kontinuirani rast rashoda proračunskih korisnika** tijekom promatranog razdoblja, s prosječnom godišnjom stopom rasta od oko 15 %, dok je najveći porast zabilježen u 2024. godini, kada su rashodi dosegli razinu iznad 2,0 mil. eura, što predstavlja povećanje od približno 25 % u odnosu na prethodnu godinu.

Povećanje rashoda prvenstveno je posljedica obvezne primjene kolektivnih ugovora za državne službenike i namještenike, čime su značajno porasli troškovi plaća i ostalih prava iz radnih odnosa, a potrebna sredstva se moraju osigurati u proračunu Grada. Dodatno, sredstva za financiranje minimalnih standarda u osnovnom školstvu nisu dostatna ni za pokriće troškova prijevoza učenika, dok decentralizirana sredstva za vatrogastvo pokrivaju manje od 50 % rashoda Javne vatrogasne postrojbe, što dodatno opterećuje gradski proračun i uzrokuje povećanje izdvajanja iz vlastitih izvora.

Ukupno gledano, **trend rasta rashoda pokazuje stalni pritisak na proračun Grada Čazme**, osobito u segmentima kadrovskih troškova i osnovnih javnih funkcija koje se financiraju na lokalnoj razini.

Radi detaljnijeg uvida u strukturu troškova, u nastavku su prikazani rashodi proračunskih korisnika razvrstani u dvije osnovne skupine – *rashodi za zaposlene te materijalni i ostali rashodi* – za razdoblje od 2022. do 31. svibnja 2025. godine.

Tablica 50 - Rashodi proračunskih korisnika

				<i>u EUR</i>
Naziv	2022.	2023.	2024.	I - V 2025.
CENTAR ZA KULTURU ČAZMA	170.820	139.330	163.430	77.244
Rashodi za zaposlene	70.880	88.140	107.913	54.652
Materijalni i ostali rashodi	99.941	51.190	55.516	22.592
DJEČJI VRTIĆ PČELICA	472.917	578.032	752.354	390.417
Rashodi za zaposlene	453.666	565.744	721.293	382.871
Materijalni i ostali rashodi	19.251	12.288	31.061	7.547
GRADSKA KNJIŽNICA SLAVKA KOLARA ČAZMA	62.903	73.023	77.361	38.191
Rashodi za zaposlene	44.114	47.581	50.978	31.551
Materijalni i ostali rashodi	18.789	25.442	26.382	6.640
JAVNA USTANOVA RAZVOJNA AGENCIJA ČAZMA	173.240	153.522	202.496	83.902
Rashodi za zaposlene	134.676	122.219	164.993	77.089
Materijalni i ostali rashodi	38.564	31.304	37.503	6.813
JAVNA VATROGASNA POSTROJBA GRADA ČAZMI	136.133	183.620	335.192	12.197
Rashodi za zaposlene	113.611	151.668	316.541	10.425
Materijalni i ostali rashodi	22.523	31.952	18.651	1.772
OSNOVNA ŠKOLA ČAZMA	0	7.885	9.594	13.355
Rashodi za zaposlene	0	0	8.168	12.215
Materijalni i ostali rashodi	0	7.885	1.427	1.140
UKUPNO RASHODI KORISNIKA	1.016.014	1.135.412	1.540.427	615.306

Analizom rashoda proračunskih korisnika Grada Čazme u razdoblju od 2022. do 2025. godine vidljiv je kontinuirani rast ukupnih rashoda, što je posljedica povećanja troškova rada, rasta cijena roba i usluga te proširenja djelatnosti ustanova koje djeluju u okviru gradskog proračuna.

Ukupni rashodi korisnika u 2022. godini iznosili su 843 tis. eura, u 2023. godini 1,1 mil. eura, a u 2024. su dosegli 1,3 mil. eura. U prvih pet mjeseci 2025. godine već je ostvareno 531 tis. eura rashoda, što ukazuje na nastavak uzlaznog trenda i očekivano povećanje do kraja godine.

Najveći udio u ukupnim rashodima korisnika čine rashodi za zaposlene, osobito kod Dječjeg vrtića Pčelica, gdje su rashodi u 2024. godini iznosili 752 tis. eura, od čega čak 96 % otpada na plaće i doprinose. Porast je uvjetovan povećanjem osnovica plaća i drugih prava iz kolektivnih ugovora, kao i povećanim obuhvatom djece što je dodatno utjecalo na rast materijalnih rashoda.

Rashodi Centra za kulturu Čazma i Gradske knjižnice Slavka Kolara bilježe umjeren, ali postojan rast, prvenstveno zbog povećanja troškova energenata, usluga i kulturnih programa. Kod Javne vatrogasne postrojbe i DV Pčelica i dalje je prisutan visok udio rashoda za zaposlene, a dodatni pritisak na rashodovnu stranu stvara nedostatnost decentraliziranih sredstava — primjerice, sredstva za vatrogastvo pokrivaju manje od 50 % stvarnih troškova.

Preuzimanjem osnivačkih prava nad Osnovnom školom Čazma početkom 2023. godine, Grad je preuzeo i dodatne financijske obveze koje su također utjecale na rashodovnu stranu proračuna. Unatoč osiguranim

javnim sredstvima za provedbu minimalnih standarda u osnovnoškolskom obrazovanju, raspoložena sredstva nisu dostatna za pokriće svih stvarnih troškova rada ustanove. Najveći proračunski pritisak odnosi se na troškove prijevoza učenika, čiji se iznosi kontinuirano povećavaju, te na kapitalne rashode vezane uz rekonstrukciju, dogradnju i opremanje školskih objekata gdje primjerice za projekt "Rekonstrukcija, dogradnja i opremanje Osnovne škole Čazma" Grad mora osigurati 759 tis. eura vlastitih sredstava. Slijedom navedenog, Grad je bio primoran osigurati dodatna sredstva iz vlastitog proračuna novim zaduživanjem kako bi se održala kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa i osigurali primjereni uvjeti rada škole.

Ukupna analiza ukazuje da se **financiranje gradskih ustanova u velikoj mjeri oslanja na transferna sredstva iz gradskog proračuna**, što povećava fiskalni pritisak i ograničava mogućnost Grada da vlastitim sredstvima financira razvojne i kapitalne projekte.

Utvrđeno je da se **planiranje rashoda korisnika proračuna temelji ponajviše na troškovnoj bazi**, pri čemu se procjenjuju potrebe i rashodi, dok prihodovna strana proračuna nije u dovoljnoj mjeri povezana s tim planovima. Takav pristup rezultira **neravnotežom između planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda**, što dovodi do situacija u kojima **rashodi premašuju raspoloživa sredstva** te se na kraju godine bilježe problemi s likvidnošću i odgođeno podmirivanje obveza.

Drugim riječima, Grad u praksi provodi proračunsko planiranje polazeći od potreba korisnika, bez jasne fiskalne granice određene stvarnim prihodovnim mogućnostima. Ovakav pristup povećava rizik financijske nestabilnosti, osobito u uvjetima rasta rashoda za zaposlene i smanjenih mogućnosti za nova zaduženja. Potrebno je uvesti "top-down" model planiranja – definirati okvire prihoda, a zatim usklađivati rashode.

Ukupno gledano, **rashodi proračunskih korisnika Grada Čazme rastu brže od prihoda**, što predstavlja značajan rizik za stabilnost gradskih financija. Iako su ustanove u cjelini uspješno obavljale svoje funkcije, nužno je uspostaviti model proračunskog planiranja koji će biti vođen prihodima, a ne troškovima, kako bi se osigurala održiva fiskalna politika i pravovremeno podmirenje svih obveza.

Na temelju provedene analize, predlažu se sljedeće mjere za poboljšanje planiranja i izvršenja proračuna proračunskih korisnika:

- **Uskladiti rashodovnu i prihodovnu stranu proračuna** – Planiranje rashoda proračunskih korisnika potrebno je temeljiti na realnim i ostvarivim izvorima financiranja, uz jasno definirane limite i prioritete po korisnicima.
- **Racionalizirati troškove poslovanja** – Potrebno je jačati učinkovitost kroz provedbu zajedničkih nabava, optimizaciju operativnih troškova te bolju organizaciju i kontrolu trošenja sredstava.
- **Potaknuti korisnike na ostvarivanje vlastitih prihoda** – Potrebno je ojačati financijsku samoodrživost korisnika kroz razvoj i prijavu projekata, sudjelovanje u partnerskim inicijativama, pružanju dodatnih usluga u domeni ustanove te privlačenju donacija i sponzorstava.
- **Revidirati troškove vatrogastva** – analizirati troškove po intervenciji i mogućnosti dodatnih prihoda te prilike za međugradske suradnje ili regionalnu racionalizaciju.
- Kod ustanova za predškolski odgoj predlaže se **analiza visine participacije roditelja te međugradska usporedba troškova** po djetetu kako bi se senzibilizirala javnost za eventualno povećanje naknade/participacije.
- **Unaprijediti komunikaciju između Grada i proračunskih korisnika** – Potrebno je uspostaviti redovitu i strukturiranu komunikaciju u fazi planiranja proračuna, radi boljeg usklađivanja rashoda i osiguravanja fiskalne discipline.

Provedbom navedenih preporuka Grad Čazma može dodatno unaprijediti učinkovitost upravljanja proračunom i osigurati dugoročnu fiskalnu stabilnost.

7. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA

U nastavku su prezentirani određeni financijski pokazatelji poslovanja Grada Čazme za promatrano razdoblje.

a) Analiza radnog kapitala

Kretanje radnog kapitala, koji predstavlja razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, prikazano je u tablici u nastavku.

Tablica 51 - Prikaz kretanja radnog kapitala

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Ukupna kratkotrajna imovina	819.405	906.154	897.416	1.070.143
Ukupne kratkoročne obveze (bez kredita i zajmova)	-996.000	-585.990	-1.611.661	-775.499
Radni kapital	-176.595	320.164	-714.245	294.644

Radni kapital, koji predstavlja razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, pokazuje značajne oscilacije: u 2022. godini iskazan je negativan iznos od 177 tis. eura, dok je u 2023. godini zabilježeno poboljšanje i pozitivan radni kapital od 320 tis. eura. U 2024. godini ponovno je došlo do pogoršanja i negativnog radnog kapitala od 714 tis. eura, što je posljedica povećanja kratkoročnih obveza uslijed intenzivnijeg investicijskog ciklusa. Međutim, na dan 31. svibnja 2025. godine stanje se ponovno poboljšava te radni kapital iznosi 295 tis. eura, što upućuje na privremeno poboljšanje likvidnosti i sposobnosti podmirivanja kratkoročnih obveza.

b) Analiza financijske neto vrijednosti

Financijska neto vrijednost promatra odnos financijske imovine i obveza, te pokazuje kratkoročnu likvidnost i sposobnost Grada da svoje obveze podmiri raspoloživim financijskim sredstvima (gotovinom, potraživanjima i dr.).

Tablica 52 - Financijska neto vrijednost

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Financijska imovina	819.405	906.154	897.416	1.070.143
Obveze	-2.467.340	-1.220.202	-2.394.189	-2.506.685
Financijska neto vrijednost	-1.647.935	-314.048	-1.496.773	-1.436.542

Iz gore navedene tablice, vidljivo je da Grad Čazma tijekom promatranog razdoblja od 31.12.2022. do 31.5.2025. godine kontinuirano iskazuje negativnu financijsku neto vrijednost, što znači da su obveze Grada veće od njegove financijske imovine.

Na dan 31.12.2022. godine negativna financijska neto vrijednost iznosila je 1,6 mil. eura, što je jednako kao i na dan 31.5.2025. godine. Najpovoljnije stanje zabilježeno je krajem 2023. godine, kada je financijska neto vrijednost iznosila 314 tis. eura, što je posljedica smanjenja obveza i povećanja financijske imovine. Međutim, tijekom 2024. godine ponovno dolazi do pogoršanja pokazatelja, ponajprije zbog rasta obveza za kredite i zajmove te smanjenja raspoloživih novčanih sredstava.

Negativna financijska neto vrijednost ukazuje na to da Grad značajan dio svojih kratkoročnih i dugoročnih obveza ne može podmiriti iz financijske imovine, što može predstavljati rizik za likvidnost i fiskalnu održivost.

c) Analiza neto vrijednosti

Pokazatelj neto vrijednosti prikazuje ukupnu razliku između ukupne imovine i ukupnih obveza Grada, odnosno ukupan iznos vlastitih izvora financiranja (kapitala). Ovaj pokazatelj odražava ukupnu financijsku snagu i dugoročnu solventnost Grada — što je vrijednost viša, to Grad ima veću sposobnost financiranja svojih obveza iz vlastite imovine.

Tablica 53 - Neto vrijednost

Naziv	u EUR			
	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.5.2025.
Ukupna imovina	19.202.310	19.572.339	20.325.135	20.606.738
Ukupne obveze	-2.467.340	-1.220.202	-2.394.189	-2.506.685
Neto vrijednost	16.734.970	18.352.136	17.930.946	18.100.052

Neto vrijednost Grada Čazme u promatranom razdoblju zadržava stabilan i pozitivan trend. Od 16,7 mil. eura u 2022. godini, vrijednost neto imovine povećala se na 18,1 mil. eura do kraja svibnja 2025. godine, što pokazuje rast ukupne imovine i kontinuirano jačanje kapitalne osnove.

Zaključno, Grad Čazma zadržava pozitivnu dugoročnu financijsku poziciju, iako su kratkoročni pokazatelji likvidnosti podložni promjenama zbog dinamike investicijskih rashoda i kreditnih obveza. Za održavanje stabilnosti preporučuje se nastaviti s praćenjem omjera kratkotrajne imovine i obveza, uz planirano upravljanje novčanim tokovima i ravnomjerniju realizaciju investicija tijekom proračunske godine.

8. ANALIZA POTENCIJALNIH OBVEZA NA DAN 31.5.2025.

Grad Čazma nema pokrenutih značajnih sudskih sporova na dan 31. svibnja 2025. godine u kojima se pojavljuje kao tuženik, niti su evidentirane potencijalne značajne obveze po osnovi sudskih postupaka koje bi mogle imati utjecaj na financijsku poziciju Grada ili njegovih proračunskih korisnika.

Prema dostupnim podacima i uvidom u evidencije pravnih i financijskih službi, ne postoje neriješeni postupci ili potencijalne obveze koje bi zahtijevale dodatna izdvajanja iz proračuna ili predstavljale rizik za buduće poslovanje Grada Čazme.

U nastavku je dan kratki pregled trenutno aktivnih sudskih sporova u kojima se Grad Čazma pojavljuje kao stranka u postupku, uključujući vrijednost spora i osnovne informacije o njihovom statusu.

Tablica 54 - Pregled potencijalnih obveza

Vrsta spora	Krakter sudskog spora	Faza sudskog spora	Reakcija na sudski spor	Procjena ishoda	Iznos potencijalnog gubitka/odštete
P-162/2025 (parnični)	Obvezno- isplata	Prethodni postupak (odgovor na tužbu, podnesci)	Osporavanje	Pozitivan ishod	152,41 EUR
P-78/2025 (parnični)	Isplata	Prethodni postupak (odgovor na tužbu)	Osporavanje	Pozitivan ishod	2.809,19 EUR
Usž-681/2025, VUS RH (upravni spor)	Naknada za oduzetu imovinu	Žalba	Grad Čazma u svojstvu tužitelja	/	/
P-988/2024 (parnični)	Obvezno-isplata	Pripremno ročište	Ogluha	Nepovoljan ishod	844,20 EUR
P-965/2024 (parnični)	Stvarno - pravo vlasništva nekretnine	Prethodni postupak (odgovor na tužbu)	Osporavanje	Pozitivan ishod	1.327,22 EUR
P-758/2024, OS BJ	Stvarno - pravo vlasništva nekretnine	Prethodni postupak (odgovor na tužbu)	Osporavanje	Pozitivan ishod	1.327,36 EUR
Pn-100/2024, OS BJ	Naknada štete	Određeno ročište za glavnu raspravu	Osporavanje	Pozitivan ishod	665,00 EUR
Usž-4102/2024, VUS RH	Ostali građevinski	Žalba na presudu	Grad Čazma u svojstvu tužitelja	/	/
Usž-257/2024, VUS RH	Ostali građevinski	Žalba na presudu	Grad Čazma u svojstvu tužitelja	/	/
Gž-2495/2024, ŽS ZG	Stambeno - iseljenje	Povodom žalbe na prvostupanjsku odluku	Grad Čazma u svojstvu tužitelja	Nepovoljan ishod	1.327,23 EUR

Pregled služi za praćenje potencijalnih financijskih rizika koji bi mogli utjecati na buduće obveze Grada, iako se, prema dosad dostupnim podacima, niti jedan od navedenih sporova ne smatra financijski značajnim u odnosu na ukupni proračun Grada Čazme.

9. PROCJENA RIZIKA

Procjena rizika predstavlja sustavno prepoznavanje, analiziranje i vrednovanje čimbenika koji mogu negativno utjecati na financijsko upravljanje, izvršavanje javnih funkcija te operativno i organizacijsko funkcioniranje Grada Čazme i ustanova u njegovoj nadležnosti. Cilj je identificirati područja s povećanom izloženosti rizicima — osobito u pogledu proračunske održivosti, upravljanja obvezama, realizacije projekata i zakonitosti poslovanja — te odrediti prioritetne aktivnosti za njihovo pravovremeno upravljanje ili ublažavanje.

U nastavku je prikazana tablica s procjenom ključnih fiskalnih i operativnih rizika za Grad Čazmu, uz pripadajuće prijedloge mjera ublažavanja:

Rizik	Vjerojatnost	Utjecaj	Mjere ublažavanja
Strukturni proračunski deficit	Visoka	Visok	Uvesti realno planiranje prihoda i rashoda te fiskalna ograničenja.
Nedostatak centralizirane nabave	Visoka	Srednji	Uspostaviti jedinstvenu službu za nabavu i standardizirati ugovore.
Rast troškova vatrogastva	Srednja	Srednji	Analizirati opravdanost troškova i razmotriti regionalnu suradnju.
Rast troškova predškolskog odgoja	Visoka	Visok	Optimizirati kapacitete i uvesti djelomičnu participaciju korisnika.
Nedovoljna prihodovna baza	Visoka	Visok	Revidirati lokalne poreze, komunalne naknade, poboljšati naplatu i aktivirati neiskorištenu imovinu.

10. ZAKLJUČAK I PREPORUKE ZA BUDUĆE POSLOVANJE

Provedeni financijski i računovodstveni dubinski uvid (due diligence) obuhvatio je razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. svibnja 2025. godine, s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja financijskog poslovanja, imovine, obveza i proračunskih tokova Grada Čazme.

Analiza je pokazala da Grad u promatranom razdoblju posluje stabilno u okviru redovnih aktivnosti, uz održavanje pozitivnog rezultata iz poslovanja, ali i s izraženim oscilacijama u razini likvidnosti i radnog kapitala. Ukupno gledano, Grad se u znatnoj mjeri oslanja na proračunske prihode i transferna sredstva, dok su vlastiti izvori prihoda ograničeni i nedostatni za pokrivanje svih tekućih i razvojnih potreba.

Likvidnost Grada u 2024. godini bila je narušena uslijed neredovite otplate kreditnih obveza, no financijska se situacija stabilizirala početkom 2025. godine, djelomično zahvaljujući novim zaduženjima i poboljšanoj naplati prihoda. Unatoč tome, negativna financijska neto vrijednost u promatranim godinama ukazuje na potrebu za pažljivijim upravljanjem obvezama te realnijim planiranjem rashoda u skladu s prihodima.

Grad Čazma nema značajnih potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova, niti postoje druge izloženosti koje bi mogle ugroziti financijsku stabilnost poslovanja.

Obzirom na sve navedeno naše preporuke za buduće poslovanje Grada Čazme su:

- **Uravnotežiti proračunsko planiranje** – Planiranje rashoda potrebno je temeljiti na realnim i ostvarivim prihodima, uz jasno definirane limite i prioritete po korisnicima, kako bi se spriječila neravnoteža između planiranih i ostvarenih proračunskih tokova.
- **Poboljšati upravljanje likvidnošću i kreditnim obvezama** – Preporučuje se uvođenje mehanizma planiranja novčanih tokova na mjesečnoj razini te osiguranje redovite otplate kreditnih zaduženja radi očuvanja solventnosti i pravovremenog izvršavanja obveza.
- **Jačati evidencijsku i kontrolnu funkciju** – Potrebno je unaprijediti evidenciju potraživanja po partnerima, redovito pratiti dane jamčevine i usklađivati ih s realnim stanjem te provoditi periodične terenske provjere evidentirane imovine.
- **Racionalizirati troškove poslovanja korisnika** – Kroz zajedničke nabave, bolju organizaciju rada i praćenje izvršenja rashoda moguće je ostvariti značajne uštede bez narušavanja kvalitete javnih usluga. Potrebno je uspostaviti jedinstvenu službu za nabavu i standardizirati ugovore.
- **Povećati samoodrživost ustanova** – Potrebno je poticati ustanove na ostvarivanje vlastitih prihoda kroz projekte, partnerstva, dodatne usluge u domeni ustanove te kroz privlačenje donacija i sponzorstava, čime bi se smanjio pritisak na gradski proračun i ojačala financijska neovisnost ustanova.
- **Prijeći s troškovnog na prihodovni model planiranja** - Grad bi trebao uspostaviti model proračunskog planiranja koji polazi od stvarnih i očekivanih prihoda, čime bi se osigurala održivija fiskalna politika i smanjio rizik od nelikvidnosti.
- Kako bi se osigurala održivost proračuna i pokrila rastuća rashodovna strana, preporučuje se provođenje **simulacije povećanja lokalnih poreza i komunalnih naknada**. Cilj simulacije je kvantificirati koliko bi pojedine mjere doprinijele stabilizaciji proračuna, uz procjenu utjecaja na građane i gospodarstvo grada Čazme.

Grad Čazma pokazuje znakove financijske stabilnosti u okviru kratkoročnog redovnog poslovanja, no suočen je s izazovima likvidnosti u srednjem i dugom roku te neujednačenom strukturom rashoda.

Evidentan je trend rasta proračunskih rashoda Grada koji znatno nadmašuje dinamiku rasta proračunskih prihoda. Takav nesrazmjer između prihodne i rashodne strane proračuna upućuje na povećani fiskalni pritisak i smanjenje fiskalne održivosti. Posebno zabrinjava činjenica da se rast rashoda odnosi pretežito na obveze trajnog karaktera, što dodatno ograničava fleksibilnost budućeg planiranja i izvršavanja proračuna. Ukoliko se navedeni trend nastavi, postoji značajan rizik za stabilnost gradskih financija u srednjem i dugom roku, osobito u pogledu mogućnosti financiranja razvojnih projekata i osiguravanja kvalitete javnih usluga.

Provedbom navedenih preporuka Grad bi mogao uspostaviti uravnoteženiji i transparentniji proračunski sustav, povećati učinkovitost upravljanja javnim sredstvima te osigurati dugoročnu fiskalnu održivost, uz zadržavanje kvalitete javnih usluga i kontinuitet infrastrukturnog razvoja.

POPIS PRIKAZA

POPIS TABLICA

Tablica 1 – Prikaz bilance za razdoblje 31.12.2012. – 31.05.2025.	22
Tablica 2 – Ukupna imovina	23
Tablica 3 - Nefinancijska imovina	24
Tablica 4 - Neproizvedena dugotrajna imovina	24
Tablica 5 - Proizvedena dugotrajna imovina	26
Tablica 6 - Sitan inventar	26
Tablica 7 - Novčana sredstva	27
Tablica 8 - Depoziti, jamčevni polozi i potraž. od zaposlenih te za više plaćene poreze	28
Tablica 9 – Dionice i udjeli u glavnici	29
Tablica 10 – Struktura udjela u trgovačkim društvima	29
Tablica 11 - Potraživanja za prihode poslovanja	30
Tablica 12 - Potraživanja za prihode od imovine	31
Tablica 13 - Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	33
Tablica 14 - Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	36
Tablica 15 - Ukupne obveze	37
Tablica 16 - Obveze prema zaposlenima	38
Tablica 17 - Obveze za materijalne rashode	38
Tablica 18 - Ostale tekuće obveze	41
Tablica 19 - Obveze za nabavu nefinancijske imovine	41
Tablica 20 - Obveze za kredite i zajmove	42
Tablica 21 - Vlastiti izvori financiranja	43
Tablica 22 - Struktura vlastitih izvora iz proračuna i ostalih izvora	43
Tablica 23 - Struktura viškova i manjkova prihoda	44
Tablica 24 - Prikaz prihoda i rashoda, primitaka i izdataka za razdoblje 1.1.2022. - 31.5.2025.	45
Tablica 25 - Prikaz prihoda i primitaka po aktivnostima	46
Tablica 26 - Prihodi poslovanja	46
Tablica 27 - Prihodi od poreza	47
Tablica 28 - Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	48
Tablica 29 – Prihodi od imovine	49
Tablica 30 - Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	50
Tablica 31 - Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	51
Tablica 32 - Primici od financijske imovine i zaduživanja	51
Tablica 33 - Prikaz rashoda i izdataka po aktivnostima	52
Tablica 34 – Rashodi poslovanja	53
Tablica 35 - Rashodi za zaposlene	53
Tablica 36 - Materijalni rashodi	54
Tablica 37 - Naknade troškova zaposlenima	54
Tablica 38 - Rashodi za materijal i energiju	55
Tablica 39 - Rashodi za usluge	55
Tablica 40 - Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	59
Tablica 41 - Financijski rashodi	59
Tablica 42 - Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	60
Tablica 43 - Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	60
Tablica 44 - Ostali rashodi	60
Tablica 45 - Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	61
Tablica 46 - Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	61
Tablica 47 - Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	61
Tablica 48 - Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	62

Tablica 49 - Rezultati poslovanja po segmentima.....	62
Tablica 50 - Rashodi proračunskih korisnika.....	65
Tablica 52 - Prikaz kretanja radnog kapitala	67
Tablica 53 - Financijska neto vrijednost	67
Tablica 54 - Neto vrijednost.....	68
Tablica 55 - Pregled potencijalnih obveza.....	69

POPIS SLIKA

Slika 1 - Struktura organizacijskih jedinica Grada Čazma.....	16
---	----

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 – Kretanje rashoda korisnika proračuna od 2017. – 2024. godine	64
---	----